

## Plenum

Tisdag 8.5.2018 kl. 13.59—19.21

### 5. Interpellation om arbetsvillkoren för unga

Interpellation IP 2/2018 rd

*Enda behandling*

**Andre vice talman Tuula Haatainen:** Ärende 5 på dagordningen presenteras för enda behandling. Nu besvaras ledamot Antti Lindtman m.fl. interpellation om arbetsvillkoren för unga. Efter statsrådets svar och ledamot Antti Lindtmans anförande förs interpellationsdebatten som en snabbdebatt, där gruppanförandena får vara högst 5 minuter långa. Övriga inlägg som ledamöterna anmält sig för på förhand hålls i gruppanförandeordning och de får vara högst 5 minuter långa. Talmanskonferensen rekommenderar att även de anföranden som hålls efter snabbdebatten är högst 5 minuter långa. Dessutom ger jag enligt eget övervägande ordet för repliker som får vara 1 till 2 minuter långa.

*Debatt*

**14.02 Työministeri Jari Lindström:** Arvoisa puhemies! Kun arvioidaan hallituksen työllisyyspolitiikkaa, on hyvä palata alkuun eli toukokuuhun 2015, jolloin nykyhallitus sopi ohjelmastaan. Kuten varmasti muistatte, oli maamme talous- ja työllisyystilanne tuolloin surkea. Edellisen hallituskauden usean olemattoman tai negatiivisen talouskasvuvuoden seurauksena oli työllisyys laskenut noin 40 000 hengellä ja julkinen talous rapakunnossa. Vaihtoehdot olivat selvästi korkeampi työllisyys tai miljardien lisäleikkaukset ja veronkorotukset. Teimme arvovalinnan ja valitsimme korkean työllisyyden tavoittelemisen. Hallitusohjelman keskeiseksi tavoitteeksi otettiin työllisten määrän nostaminen 110 000 henkilöllä ja työllisyysasteen nosto 72 prosenttiin. Tämä tehtiin ennen kaikkea siksi, että ilman korkeaa työllisyyttä emme voi rahoittaa nykyistä hyvinvointiyhteiskuntaamme tilanteessa, jossa väestömme ikääntyy nopeaan tahtiin. Saman arvovalinnan edessä on myös seuraava hallitus, sillä 72 prosentin työllisyysasteeseen ei vielä riitä, vaan tavoitteen pitää olla 75:ssä ja jopa sen yli. Tämä on hyvä muistaa, kun niitä miljardien vaalilupauksia tekee.

Tämä valinta näkyy johdonmukaisesti sekä läpi hallitusohjelman että sen jälkeen tehdyissä työllisyyspaketeissa. Viimeksi tästä johdonmukaisuudesta tunnustusta antoi STTK:n pääekonomisti Ralf Sund Suomenmaan haastattelussa, vaikka ei ole ollutkaan kaikkien yksittäisistä päätöksistä samaa mieltä. [Ben Zyskowitz: Sitä ei enää lasketa!] Kiistan tosiasia myös on, että tämä johdonmukaisuus on tuonut tulosta. Hallituskauden aikana työllisyys on nyt noussut yli 90 000 henkilöllä, ja viime vuonna työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukainen työttömyys laski joulukuusta 2016 joulukuuhun 2017 enemmän kuin koskaan tilastojen historiassa, 62 000:lla. Kivenkova työllisyystavoite, jota monet pitivät mahdottomana, ollaankin nyt saavuttamassa. En väitä, että tämä olisi vain hallituksen ansiota. [Eero Heinäluoma: No se nyt tästä vielä puuttuisi!] Ei tietenkään ole,

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

vaan olemme hyötäneet myös maailmantalouden suotuisasta suhdanteesta. Mutta on virheellistä väittää, etteikö hallituksen politiikalla ole ollut oma merkittävä roolinsa tässä. [Jukka Gustafsson: Joo, edellisellä!]

Arvoisa puhemies! Oppositioista ei ole kuulunut tästä kiitosta, vaan pikemminkin on keskitytty kertomaan, miten hallituksen keinot ovat olleet vääriä. Tuttu "ei käy" on kuultu lähes poikkeuksetta tämän hallituksen työllisyyspolitiikkaan liittyvien uudistusten kohdalla. Oppositioista on myös toistuvasti maalattu hallituksen uudistuksista maailmanlopun kuvia ja rakennettu tarinaa pahasta hallituksesta, jonka ainoa tavoite on kiusata työtöntä. Oteetaan muutama esimerkki:

Kun keväällä 2016 esittelimme aluksi työnäytteen ja sittemmin rekrytointikokeilun nimellä kulkeneen uudistuksen, te oppositiossa syytitte hallitusta orjatyömarkkinoiden tuomisesta Suomeen. [Ben Zyskowiec: Ohhoh! — Välihuutoja vasemmalta] Epäilitte myös, että yritykset alkaisivat laajasti korvata palkkalistoilla olevaa työvoimaa rekrytointikokeiluun osallistuvilla. Näin ei ole käynyt, ja rekrytointikokeilu vaikuttaa päinvastoin toimivan juuri niin kuin sen on tarkoitettukin — tarjoavan työttömälle mahdollisuus näyttää kykynsä ja saada jalkaa oven väliin.

Kun hallitus reilu vuosi sitten päätti ottaa käyttöön kolmen kuukauden välein tehtävät työttömien määräaikaishaastattelut, te leimasitte uudistuksen pakkohaastatteluksi. Todelisuus on jälleen ollut hieman toinen. Asiakaspalaute on ollut laajalti positiivista. Työttömät ovat päinvastoin olleet tyytyväisiä TE-palvelujen tarjoamisesta ja mahdollisuudesta keskustella TE-toimiston asiantuntijan kanssa omista työllistymismahdollisuuksistaan. [Sinisen tulevaisuuden ryhmästä: Siniset tekee, punaiset vikisee!]

Arvoisa puhemies! Nyt vasemmisto-oppositio on välikysymyksellä vastustamassa hallituksen kehysriihessä tekemiä päätöksiä helpottaa pienten yritysten irtisanomista ja nuorille työttömille määräaikaisen työsopimuksen tekoa. Olette käyttämässä, edustaja Lindtmania lainatakseni, opposition järeintä asetta ja kaatamassa hallitusta pelkän suunnitelman vuoksi, [Vasemmalta: Eikä!] ennen kuin mitään varsinaisia esityksiä on ehditty edes lausuntokierrokselle antaa, saati antaa niitä eduskunnalle. [Susanna Huovinen: Perutaanko tämäkin?]

Jostain syystä unohdatte mainita, että riihessä hallitus myös päätti lisätä 54 miljoonaa osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi, parantaa työasuntovähennystä, laajentaa reippaasti aktiivimalliin hyväksyttäviä toimia ja toteuttaa täysimääräisesti TE-toimistojen lisäresurssipyynnöt. [Välihuutoja] Keskitytte vain yksittäisten päätösten kritisointiin, ette riihessä päätettyyn kokonaisuuteen. [Paavo Arhinmäki: No sehän oli päätös!]

Riihen toimien valmistelu on vielä alkuvaiheessa, mutta käyn nyt läpi hallituksen lähtökohtia ja peruseriaatteita tässä valmistelussa:

OECD:n mukaan yksilöllinen irtisanominen on Suomessa suhteellisen vaikeata. Toisin kuin välikysymyksessä väitetään, on olemassa taloustieteellistä näyttöä siitä, että irtisanomisen helpottaminen edistää työllisyyttä. Lisäksi, kuten esimerkiksi Etlan tutkimusjohtaja Niku Määttänen tuoreessa kirjoituksessaan aiheesta mainitsee, on olemassa näyttöä myös siitä, että irtisanomissuojan helpottaminen parantaa myös tuottavuutta, sillä tällöin työntekijät liikkuvat nopeammin yrityksiin, joissa heidän osaamisestaan on eniten hyötyä. [Välihuutoja vasemmalta]

Irtisanomistilanteissa yrityksen koollakin on merkitystä. Esimerkiksi alle 20 hengen yritykselle yhdenkin työntekijän työsuorituksen heikkeneminen syystä tai toisesta on sekä paljon merkittävämpi asia että paljon vaikeampi ratkaista muilla keinoilla kuin irtisanomisel-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

la kuin esimerkiksi useamman sadan hengen yrityksessä. [Eero Heinäluoma: Eli irtisanomisia on tulossa lisää!]

Mitään villiä länttä emme tietenkään ole luomassa, sillä sen estävät jo ILO-sopimuksista tulevat reunaehdot ja perustuslaki. Tulevaisuudessakaan ei voi irtisanoa työntekijää ilman pätevää syytä esimerkiksi sen takia, että naama ei miellytä tai että hän on ammattiliiton jäsen. [Ben Zyskowitz: Sen kieltää laki! — Jukka Gustafsson: Onneksi on ILO!] On myös syytä muistaa, että riihessä hallitus päätti lisäksi asettaa selvityshenkilöt pohtimaan yt-lain kokonaisuudistusta. Tehtävänantoon kuuluu myös irtisanomissääntöjen tasapainon arvioiminen ottaen huomioon nyt tehtävät muutokset yksilölliseen irtisanomiseen. Tarkoitus on pohtia koko irtisanomisen kokonaisuutta mutta kuitenkin niin, että yksilöllisen irtisanomisen helpotus tehdään ensin.

Arvoisa puhemies! Esityksellä mahdollistaa alle 30-vuotiaan työttömän kanssa määräaikaisen työsopimuksen tekeminen ilman erityistä perustetta taas pyritään parantamaan nuorten työmarkkina-asemaa, ei heikentämään. [Antti Lindtman: Ei kun heikentää!] Uskon, että me kaikki tässä salissa ymmärrämme — toivon ainakin näin — miten tärkeää on saada nuori työtön työelämään kiinni, vaikka määräaikaisen sopimuksen avulla. Tarkoituksena on kannustaa työnantajia palkkaamaan nuoria työttömiä kevyemmän sääntelyn avulla. Lyhytkin työkokemus opettaa ja parantaa nuoren työmarkkina-asemaa. [Reijo Honkisto: Se on näytön paikka!] On syytä muistaa, että nuorelle työttömälle määräaikaisen työsuhteen vaihtoehto usein ei suinkaan ole toistaiseksi voimassa oleva työsopimus vaan ei työtä lainkaan. Se, että ylipäätään on töitä, mahdollistaa nuorelle tulevaisuuden suunnittelun ja perheen perustamisen. Työttömyys taas tarkoittaa nuorelle taloudellista epävarmuutta, jolloin elämää tuskin suunnitellaan muutamaa viikkoa pidemmälle.

Välikysymyksessä todetaan aivan oikein, että ikä syrjinnän kieltö on vahva perustuslaissa ja kansainvälisissä asiakirjoissa. [Susanna Huovinen: Niin kuin sen kuuluu olla!] Yhdenvertaisuuslain mukaan iän perusteella eri asemaan asettaminen on kuitenkin sallittua työllisyyspoliittisista ja työmarkkinapoliittisista syistä. Selvää kuitenkin on, että pelkkä nuoren kolmen kuukauden työttömyyden vaatimus ei riitä vaan esityksessä on oltava myös muita rajoittavia elementtejä, kuten esimerkiksi ketjuttamisen kieltö ja rajoja sopimusten pituuksiin.

Iän perusteella eri asemaan asettaminen on mahdollista ja suotavaakin, kun kyseessä on positiivinen erityiskohtelu. Näin ollen tuleva esitys on perustuslain mukainen, jos se parantaa nuorten työmarkkina-asemaa. Lopullisen arvion tästä tulee aikanaan tekemään eduskunnan perustuslakivaliokunta, jossa tunnetusti ei puoluepoliittikointia harjoiteta. Näin ollen looginen johtopäätös on, että joko välikysymyksen tekijät eivät luota perustuslakivaliokunnan kykyyn puolustaa perustuslakia tai sitten ette halua nuorten työmarkkina-asemaan parannusta. Voisittekin vastata nyt: kumpi on kyseessä? [Antti Rinne: Me vastaamme!]

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Nyt puheenvuoro välikysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle, edustaja Lindtmanille.

**14.12 Antti Lindtman sd:** Arvoisa puhemies! Suomi on maa, jossa jokainen sukupolvi on halunnut antaa seuraavalle aina paremmat elämän edellytykset kuin on itse saanut. Nuoret ovat voineet luottaa siihen, että huomenna on paremmin. Tämä sukupolvien välinen ketju on tehnyt Suomesta maailman parhaan maan.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Valitettavasti nykyisen hallituksen päätökset eivät tätä luottamusta ole vahvistaneet. [Kari Kulmala: Entäs edellinen?] Eräskin nuori totesi: ”Me ollaan Suomen historian ensimmäinen sukupolvi, joka on huonommassa asemassa kuin meidän vanhemmat.” Hälytyskellojen kaikkien Suomen kirkkojen kellotapuleista pitäisi soida, jos nuoret menettävät uskonsa parempaan huomiseen.

Monelle 90-luvun lama-aikana lapsuutensa eläneelle ja finanssikriisin aikana työelämään tulleen nuorelle epävarmuus on jo nyt liian tuttua. Pätkätyöt, pätkähaaveet ja pätkäelämä ovat jo nyt monen nuoren todellisuutta, ja juuri heille hallitus aikoo räätälöidä omat, muita heikommät työehdot.

Perusteettomien pätkätoiden sallimista hallitus perustelee sillä, että se loisi uusia työpaikkoja. [Eero Heinäluoma: Näkisi vain!] Nuorten työllisyyden kehitys on ollut muita heikompaa finanssikriisin jälkeen. On hyvä, että hallitus on tunnistanut tämän ongelman, mutta valitettavasti lääke on väärä. Pääministeri Sipilän mukaan perusteettomien määräaikaisuuksien sallimisella tarkalleen ottaen pyritään ohjaamaan työnantajien käyttäytymistä. No, mikäli työnantajat todella ryhtyvät toimimaan Sipilän toivomalla tavalla, saamme lisää pätkää mutta emme lisää työtä, vaan nykyiset vakiduunit muuttuvat yhä enemmän pätkätoiksi.

Arvoisa puhemies! Hallituksen väitteille näiden toimien työllisyyttä lisäävistä vaikutuksista ei myöskään löydy tutkimustietoa, toisin kuin työministeri tässä väitti. Olemassa olevat kansainväliset esimerkit kertovat, että määräaikaisuuksien käytön vapauttamisella ei ole pidemmän aikavälin positiivisia työllisyysvaikutuksia. Sen sijaan pätkätoiden lisääntyminen näyttää näissä tilanteissa tapahtuvan vakituisten työsuhteiden kustannuksella. [Harri Jaskari: Mikä tutkimus?]

Nyt tämä näkemys vahvistetaan myös elinkeinoelämän piiristä. Etlan tutkimuspäällikkö Antti Kauhanen totesi Helsingin Sanomissa tänään: ”Olen aika skeptinen sen suhteen, että löytyisi jostain tutkimus, jonka perusteella voitaisiin näyttää, että tämä uudistus selkeästi parantaisi työllisyyttä.” — Melko tyhjentävä arvio, työministeri Lindström.

Tutkimusnäyttöä ei myöskään löydy sille, että irtisanomissuojan heikentäminen lisääisi työllisyyttä. Toisin kuin työministeri tässä antoi ymmärtää, OECD-vertailussa yksilöperusteinen irtisanominen on jo nyt Suomessa helpompaa kuin esimerkiksi Ruotsissa ja Saksassa. Kuulitte oikein, arvoisat edustajakollegat, siis irtisanominen on helpompaa Suomessa kuin työllisyyden mallimaissa Saksassa ja Ruotsissa.

Arvoisa puhemies! Suomeen syntyy tällä hetkellä vähemmän lapsia kuin kertaakaan itsenäisyytemme aikana. Itse asiassa pitää mennä aina nälkävuosiin saakka 150 vuotta taaksepäin, jotta päästään yhtä pieniin lapsimääriin kuin olemme tänä vuonna nähneet. Onkin kysyttävä, uskaltavatko nuoret nyky-Suomessa tehdä lapsia ja perustaa perhettä. [Olavi Ala-Nissilä: No eivät demarien velkapolitiikalla ainakaan!]

On totta, että myös arvot ja mieltymykset nuorten keskuudessa ovat muuttuneet. Samalla kuitenkin lukuisissa tutkimuksissa ja kyselyissä nousee toistuvasti esiin työelämän epävarmuus keskeisenä syynä perheen perustamisen lykkäämiseen. Tämä käy hyvin ilmi muun muassa viimeisimmästä perhebarometrista. Tämä jos mikä on Suomen tulevaisuuden suuri haaste. Siksi nyt on tulevaisuuden turvan heikentämisen sijaan lisättävä toivoa ja luottamusta. Hallituksen päättämät työehtojen heikennykset kohdistuvat töihin ja aloille, joilla työskentelee paljon nuoria ja naisia, ja erityisesti nuoria naisia. Nuorten työmarkkina-asema on jo tänään heikompä kuin muilla — eniten pätkätoita tekevät nuoret naiset.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Hallituksen ajamat työehtojen heikentämiset eivät tilannetta paranna, päinvastoin. Nyt tarvitaan todellisia uudistuksia, jotka auttavat nuoria ja nuoria lapsiperheitä. [Eero Lehti: Niin tarvitaankin!] Perhevapaaudistus parantaisi juuri nuorten naisten työmarkkina-asemaa. Missä se viipyy, arvon hallitus? Kertooko tämän uudistuksen hautaaminen jotain hallituksen arvostuksesta perheitä ja nuoria naisia kohtaan? [Ben Zyskiewicz: Ei kerro!]

Arvoisa puhemies! Kun talouskehitys oli heikkoa, se oli syy hallitukselle leikata satoja miljoonia nuorten koulutuksesta ja työllistämisestä. Pienituloisten lomarahoja leikattiin ja työttömiä ryhdyttiin rankaisemaan. Kaikkia näitä päätöksiä hallitus perusteli sillä, että talous ei kasva riittävästi. Moni ehti jo toivoa, että jokoahan tämän hallituksen leikkaukset on nähty, kunnes täysin yllättäen kehysriihessä hallitus kaivoi esiin tämän uusimman moukarin. Ja nyt, kun maailmantalouden siivittämänä talous vihdoinkin kasvaa, hallitus aikoo räätelöidä nuorille muita heikkommat työehdot ja heidät asetetaan eriarvoiseen asemaan työmarkkinoilla. Kun talouskehitys oli heikkoa, nuorilta leikattiin. Nyt, kun talous kasvaa, jälleen nuorilta leikataan. Moni kysyy, koska on nuorten vuoro. Arvoisa hallitus, ei nuoruudesta ihmistä pidä rangaista.

Arvoisa puhemies! Jälleen kerran joudumme kysymään, onko hallitus selvittänyt päätöksiensä yhteensopivuutta perustuslain, Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten tai EU-lainsäädännön kanssa. [Antti Rinne: Pakkolaki!] Ministeri Lindström tunnusti lauantaina Yleisradion Ykkösaamussa, että yhdenvertaisuusongelmat ovat hallituksen tiedossa. Onneksi perustuslaki sentään on nuorten ystävä. Työoikeuden professori Seppo Koskinen on arvioinut, että 99,9 prosentin varmuudella hallituksen esitys irtisanomissuojan heikentämisestä ei mene läpi.

Arvoisa puhemies! Näyttää siltä, että tämä hallitus ei jätä promillenkään mahdollisuutta käyttämättä, jos kyseessä on työehtojen heikennys. Sipilän hallitus on perunut aikaisemmin lukuisia päätöksiään: eläkkeensaajien asumistuen leikkauksen, kiinteistöverojen korotuksen, hoitajamitoituksen heikentämisen — vain muutamia mainitakseni kymmenien peruttujen päätösten listasta. [Suna Kymäläinen: Päivähoitomaksut!] Tässä annan tunnustuksen hallitukselle: on parempi perua huono päätös kuin yrittää väkisin työntää käärmettä pyssyyn.

Hallituksen olisi jälleen syytä kuunnella asiantuntijoita sekä antaa arvo aktiivisille suomalaisille nuorille ja perua tämä syrjivä päätös. [Simon Elo: Vähän niin kuin aktiivimalli!] Vai onko nuoret ainoa ryhmä, johon kohdistuvia heikennyksiä tämä hallitus ei suostu perumaan? [Jukka Gustafsson: Toivottavasti ei!]

Arvoisa puhemies! Nuorten työllisyyden heikentymisessä on kyse laajemmasta ilmiöstä kuin vain työmarkkinarakenteista. Työelämään huonosti kiinni pääsevien nuorten kohdalla on kyse usein koko elämän mittaisesta kehityksestä. Tähän kehitykseen meidän on puututtava, jos todella haluamme parantaa nuorten työllisyyttä ja vähentää syrjäytymistä.

Sosiaalidemokraatit esittävät uudistuksia, joilla on todellisia työllisyysvaikutuksia, uudistuksia, jotka lisäävät turvaa ja luottamusta. [Arto Satonen: Ja mitä ne ovat?]

Ensinnäkin tarvitsemme vihdoinkin tasa-arvoa ja työllisyyttä lisäävän perhevapaaudistuksen tukemaan tasa-arvoa työssä ja kotona ja tukemaan työllisyysasteen nousua.

Toiseksi tarvitsemme laadukasta varhaiskasvatusta, joka on kaikkien lasten saatavilla. Siksi esitämme varhaiskasvatuksen ulottamista kaikille vanhempien tilanteesta riippumatta.

Kolmanneksi, toteutetaan maksuton toisen asteen koulutus oppivelvollisuusikää pidentämällä professori Roope Uusitalon esittämällä tavalla. Viimeksi eilen oppivelvollisuuden

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

pidentämisen kannalle tulivat talouspolitiikan asiantuntijat professori Sixten Korkman, Mikko Spolander ja Niku Määttänen raporteissaan, jotka valtionvarainministeri Petteri Orpo tilasi.

Neljänneksi esitämme sosiaaliturvan uudistamista yleisturvamallin pohjalta, joka on samaan aikaan sekä kannustava että mahdollistava ja luo mahdollisuuksia ottaa työtä vastaan kaikissa tilanteissa.

Viidenneksi esitämme tuntuvaan verovähennystä ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen. Pienyritysten työllistämiskynnystä voidaan madaltaa ilman työehtojen heikennyksiä.

Arvoisa puhemies! Nuoret eivät kaipaa elämänsä tielle lisää esteitä ja kuoppia, joihin tippua. He kaipaavat sitä, että voivat katsoa pää pystyssä eteenpäin ja luottaa siihen, että elämä kantaa. Heille riittää, että heitä kohdellaan reilusti ja yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Nuorten etuoikeus ja suoranainen velvollisuus on unelmoida suuremmasta kuin yksikään sukupolvi aiemmin. Meidän päättäjien velvollisuus on tehdä niin rohkeita päätöksiä, että noista unelmista voi joskus tulla totta.

Arvoisa puhemies! Nyt, kun on käynyt selväksi, että hallitus ei aio perääntyä kyseenalaisessa suunnitelmassaan heikentää erityisesti nuorten työehtoja, teen seuraavan epäluottamuslause-esityksen: ”Hallitus on asettamassa alle 30-vuotiaat työntekijät perusteetta ja syrjivästi työmarkkinoilla muita heikompaan asemaan. Hallituksen suunnitelmat työehtojen heikennyksistä eivät vastaa tämän päivän työmarkkinoiden tarpeita eivätkä perustuslakiimme kirjattua vaatimusta ihmisten yhdenvertaisuudesta. Tämän vuoksi esitän, että eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.”

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Ja nyt siirrymme ryhmäpuheenvuoroihin.

**14.23 Martti Talja kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kolmen viime vuoden tärkein aikaansaannos on, että 90 000 suomalaista on saanut työpaikan. Työpaikka on jokaiselle meistä iso asia, mutta etenkin nuorelle, joka hakee elämälleen suuntaa. Työpaikka antaa turvaa ja tulevaisuudenuskoa.

Nuorten työttömyys paheni viime vaalikauden, kun SDP oli hallituksessa, sen ajama nuorisotakuu oli voimassa ja puolueella vieläpä oli työministerin salkku. Kaikkineen Suomeen tuli 100 000 työtöntä lisää. [Välihuutoja]

Nyt nuorten työttömyys sen sijaan vähenee. Uusimpien tilastojen mukaan maaliskuussa alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 32 200 työ- ja elinkeinotoimistoissa. Se on 6 400 vähemmän kuin vuosi sitten. Keskusta tekikin SDP:lle vappuna välikysymyksen työllisyyden parantamisesta. Vastausta tuolloin siihen ei kuulunut. Kysymme siksi, miksi SDP:lle eivät käy mitkään uudistukset, joilla ihmisille on todistetusti saatu työtä ja jotka sitä kautta osaltaan hillitsevät eriarvoistumista. [Sinuhe Wallinheimo: Se on ”Ei käy”-puolue!] Isänmaata voisi palvella myös oppositiosta esittämällä harkittuja ja toteuttamiskelpoisia ratkaisuja. [Välihuutoja] Yliampuva pelottelu ei sen sijaan luo yhdellekään nuorelle tai kenellekään muulle työpaikkaa. [Suna Kymäläinen: Mitäs ne Keskustanuoret olivat mieltä?]

Arvoisa puhemies! Jokainen työtön, ja pahimmillaan syrjäytynyt, nuori on liikaa. On käännettävä kaikki kivet, että nämä nuoret saavat elämän syrjästä kiinni. Työpaikka — lyhytaikainenkin — on tässä iso osa ratkaisua. Hallitus on totisesti kääntänyt kiviä tuloksellisesti. [Eero Heinäluoma: Ja laittanut ne pullaan!] Nuorten palkkaamista määräaikaiseen

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

työsuhteeseen helpotetaan siksi, että yhä useampi nuori voisi saada jalkansa työpaikan oven väliin. Työllistämisen ja työllistymisen kynnystä on edelleen madallettava.

Uudistus on osaltaan vastaus myös nuorten omiin huoliin. Yleisen työttömyyskassan alaisen, yli 90 000 jäsenen YTK-Yhdistyksen tuoreen kyselyn mukaan nuoria huolestuttavat työelämässä nimenomaan työttömyys ja arjessa jaksaminen. Työpaikan puuttuminen luo epävarmuutta, ja se puolestaan heikentää esimerkiksi mahdollisuuksia perustaa perhe. Nuorten matalan kynnyksen Ohjaamo-palvelupisteiden toiminta on vakinaistettu, ja etsivään nuorisotyöhön laitetaan voimavaroja. Näin voidaan auttaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevia nuoria.

Tasa-arvoinen yhteiskunta perustuu koulunkäynnin yhtäläisiin mahdollisuuksiin kaikkialla maassa. Tästä on pidettävä kiinni myös tulevaisuudessa. Suomesta ei saa tulla luokkayhteiskuntaa, jossa nuoren mahdollisuudet rakentaa elämänsä riippuvat vanhempien lompakon paksuudesta. [Suna Kymäläinen: On tullut jo!] On oikeudenmukaista ja keskustan tavoitteiden mukaista, että toisella asteella opiskelevien, etenkin heikoimmassa asemassa olevien nuorten oppimateriaalikustannuksia helpotetaan.

Koulunkäynti on työpaikan ohella kestävin tapa kitkeä nuorten syrjäytymistä. Lähivuosina voimavaroja on laitettava ennen muuta ammatilliseen koulutukseen. Ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoja on jo lisätty tälle vuodelle. Oppimisen tukea on lisätty. [Touko Aalto: 200 miljoonan euron leikkaukset!]

On myös huolehdittava, että pienituloisimpienkin perheiden nuorilla on mahdollisuus harrastaa, ja turvattava nuorten mielenterveyspalvelut. Tästäkin syystä sote- ja maakunt uudistus on tärkeää viedä tänä keväänä maaliin. Nuorten ongelmien tausta on usein lapsuudessa. Siksi nuorten ja perheiden palveluja on uudistettu niin, että koteja voidaan auttaa ajoissa. [Suna Kymäläinen: Kysymys oli työllisyyden hoidosta!]

Arvoisa puhemies! Tulevien eduskuntavaalien pääkysymyksiä on, jatketaanko Suomessa tämän vaalikauden työllistävää politiikkaa vai palataanko siihen politiikkaan, jonka seurauksena maamme ajautui vakaviin talous-, työttömyys- ja velkaongelmiin. [Välihuutoja vasemmalta] Keskustan tavoite on, että ensi vaalikaudella vähintään 100 000 nyt työtä vailla olevaa saa työpaikan. Tavoite on kunnianhimoinen mutta mahdollinen, kunhan pidämme Suomen luottamus- ja sopimusyhteiskuntana. SDP:n ja valitettavasti myös osan ammattiyhdistysliikettä harjoittaman pelottelun ja vastakkainasettelun sijaan tarvitaan yhteinen näkemys siitä, miten huolehdimme [Puhemies koputtaa] työelämän turvallisuudesta, inhimillisyydestä ja oikeudenmukaisuudesta. [Puhemies: Aika!] Työelämä ja työmarkkinat muuttuvat alustatalouden ja digitalisaation myötä, halusimme tai emme. [Puhemies: Aika!]

Arvoisa puhemies! Mainitsemani kyselyn mukaan 60 prosenttia nuorista suhtautuu tulevaisuuteen myönteisesti. [Vasemmalta: Aika!] Meidän päättäjien tehtävänä on vahvistaa [Puhemies koputtaa] nuorten tulevaisuudenuskoa teoilla, [Puhemies: Aika!] ei heikentää sitä puheilla, jotka eivät ole tästä maailmasta. [Vasemmalta: Puoli minuuttia yli!]

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Pyydän edustajia pysymään 5 minuutin puheenvuoroaika-rajassa.

**14.28 Arto Satonen kok** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen johdonmukaisena linjana on ollut edistää työllisyyttä parantamalla Suomen kilpailukykyä ja teemmällä työn tekemisestä ja teettämisestä kannattavampaa. Tulokset ovat vakuuttavat: suo-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

malaisia on nyt töissä 90 000 ihmistä enemmän kuin hallituksen aloittaessa, ja tämän päivän tiedon mukaan nuorten työllisyysaste on noussut 3 prosenttiyksikköä. Hallituksen politiikan suurin voittaja on se henkilö, joka päässyt työttömyydestä työelämään, ja siinä joukossa on paljon myös nuoria.

Olemme siis oikealla tiellä, mutta paljon on vielä tehtävää. Liian moni suomalainen on yhä vailla työtä. Taloutemme kasvaa ennätysnopeasti, mutta silti Suomen työttömyys on Euroopan seitsemänneksi korkein. Reilua 8 prosentin työttömyyttä pidettäisiin muissa Pohjoismaissa kansallisena hätätilana.

Arvoisa puhemies! Nyt onkin työmarkkinoiden uudistamisessa aika painaa kaasua, ei jarrua. Kannustinloukkuja on purettava uudistamalla sosiaaliturvaa ja verotusta, paikallista sopimista on lisättävä, ja työttömien koulutukseen ja palveluihin on edelleen panostettava. Hallitus ansaitsee kiitokset työllisyyspalveluiden 10 miljoonan euron lisäyksestä sekä osaavan työvoiman turvaamisen 60 miljoonan euron toimenpidepaketista. [Eero Heinäluoma: Ja niiden yksityistämisestä!]

Suomalainen työelämä on maailman parasta. Ongelmamme vain on, että liian moni suomalainen ei pääse siitä osalliseksi. Hallitus on saavuttamassa 72 prosentin työllisyysasteen, mikä on paras työllisyystilanne 27 vuoteen. Rima on kuitenkin asetettava vähintään 75 prosenttiin. Jos ja kun haluamme, että Suomi on jatkossakin yksi maailman hyvinvimmista, turvallisimmista ja tasa-arvoisimmista maista, on meidän oltava valmiita tekemään työllisyysastettamme nostavia uudistuksia muiden Pohjoismaiden tapaan.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen eduskuntaryhmä on syvästi pettynyt oppositiopolitiikkoihin, jotka ovat tämän välikysymyksen allekirjoittaneet. [Välihuutoja] Välikysymyksessä kritisoidaan työllisyystoimenpiteitä mutta ei tarjota tilalle uskottavia vaihtoehtoja. [Jari Myllykoski: Mää lähden häpeämään käytävälle! — Naurua] Tuntuu kuin oppositiolta olisi kokonaan unohtunut perusasia, että työpaikkoja syntyy vain silloin, kun työllistäminen on yrityksen näkökulmasta houkuttelevaa.

Suomessa on 270 000 yritystä, joissa on alle 20 työntekijää. Omasta kokemuksestani pienyrittäjänä tiedän, että muutaman hengen yrityksessä yksikin virherekrytointi voi kaataa koko yrityksen ja viedä kaikkien työpaikat. Koeajan pidentäminen, takaisinottovelvoitteen joustavoittaminen ja yksilöperusteisen irtisanomisen keventäminen tähtäävät kaikki siihen, että yhä useampi työtön saisi töitä. Entisenä yrittäjänä voin sanoa myös sen, että yksilöperusteisen irtisanomisen helpottamisen myötä moni yrittäjä tulee palkkaamaan henkilöitä suoraan vakituisiin työsuhteisiin.

Arvoisa puhemies! Alle 30-vuotiaiden yli kolme kuukautta työttömänä olleiden määräaikaisten työsuhteiden helpottaminen ei tarkoita heikennyksiä kenenkään nuoren työntekijän tilanteeseen. Meidän kaikkien yhteisenä tavoitteena — niin uskon — on se, että mahdollisimman moni nuori pääsisi nopeasti koulutukseen ja suoraan koulunpenkiltä työhön palkansaajana tai yrittäjänä. Monille määräaikainen työsuhte on kuitenkin näytön paikka ja askel kohti vakituista työsuhdetta. Kysynkin oppositiolta: eikö parikymppisen nuoren pitkittyvä työttömyys, joka saattaa johtaa syrjäytymiseen, ole riittävä peruste positiiviselle erityiskohtelulle? [Paavo Arhinmäki: Negatiiviselle!] — Tämä antaa paremman mahdollisuuden työllistyä nimenomaan niille nuorille, edustaja Arhinmäki, joille ei muuten olisi mitään tarjolla. Eikö määräaikainen työsuhte ole työttömyyttä parempi vaihtoehto? [Välihuutoja]

Arvoisa puhemies! Nyt on tilaisuus hyödyntää nykyinen korkeasuhdanne ja saada lisää suomalaisia työn syrjään kiinni. Jos emme kykene hyödyntämään tätä mahdollisuutta ja te-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

kemään uudistuksia, niin uhkaamme menettää kymmeniätuhansia ihmisiä pysyvästi työmarkkinoiden ulkopuolelle. Kuka siitä ottaa vastuun?

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen eduskuntaryhmä antaa täyden tukensa hallituksen työllisyyspolitiikalle ja muistuttaa uusien uudistusten tarpeesta. Uudistukset ovat parasta muutosturvaa.

**14.34 Ilmari Nurminen sd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuttavani Hanna on 28-vuotias lähihoitaja Tampereelta. Hänen koko työuransa on ollut työttömyyttä ja määräaikaisia työsuhteita eri työnantajilla. Hanna haluaa tehdä töitä, mutta työmotivaatio ja elämänlaatu kärsivät siitä, että joutuu elämään jatkuvassa epävarmuudessa. Hän on huomannut työpaikallaan suuria ongelmia mutta ei uskalla kertoa parannustarpeista eteenpäin, koska pelkää työpaikan menettämistä. Työnantaja ei tiedäkään, mitä menettää, kun ei sitouta Hannaa työpaikkaan. Hanna haluaisi vakiintua ja hankkia omistusasunnon, mutta toistaiseksi se on jäänyt vain haaveeksi. Joka kerta, kun hän käy pankissa neuvottelussa, hän saa palata pettyneenä. Hannan työtilannetta pidetään liian epävarmana.

Tässä on yksi tositarina, yksi tuhansista ja yksi sadoistatuhansista kohtaloista alle kolmekymppisillä, joiden työn ja elämän epävarmuutta hallitus haluaa entisestään lisätä. [Ben Zyskiewicz: Päinvastoin!] Tässä välikysymyksessä on kyse hallituksen aikomuksista säätää nuorille huonommat pelisäännöt työelämässä. [Harri Jaskari: Alle 20 hengen yrityksissä!] Useimmille nuorille vakiintuminen on vielä haave, johon ei ole varaa, unelma, joka vaatii uskallusta.

Arvoisa puhemies! Uskaltaako nuori uskoa unelmiinsa? Nuorten aikuisten elämässä on jo aivan tarpeeksi epävarmuutta. Pienituloisuus on yhä yleisempää nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Erityisesti nuorten miesten syrjäytyminen kasvaa hälyttävällä tavalla. Toisaalta on myös yhä isompi joukko nuoria kokonaan koulutuksen ulkopuolella. Tätä huolestuttavaa kehitystä ovat vain vauhdittaneet niin opintotukeen kuin koulutukseen kohdistuneet historialliset leikkaukset.

Pidän hallituksen uusinta esitystä nuorten työsuhteturvan heikentämisestä vastuuttomana. Lisäksi tällainen kategorinen, ainoastaan iän perusteella rajaaminen sopii erittäin huonosti perustuslain suojaamaan syrjimättömyysvaatimukseen, sukupuolten tasa-arvoa unohtamatta. Vaadimme tässä ja nyt hallitusta vetämään tämän nuoria syrjivän esityksensä pois. Emmekä ole yksin. ”Tätä linjausta en sulata. Nuorten pitää olla myös työmarkkinoilla yhdenvertaisessa asemassa kaikkien muiden kanssa. Samaan aikaan, kun ollaan huolissaan syntyvyydestä, lisätään nuorten epävarmuutta työelämässä.” Näin totesi pääministeripuolue keskustan nuorisojärjestön puheenjohtaja Suvi Mäkeläinen. [Vasemmalta: Oh-hoh!] Myös keskustan puoluevaltuusto asettui tukemaan nuoria tässä asiassa. Pääministeri Sipilä, jos ette kuuntele meitä, niin kuunnelkaa omia nuorianne.

Arvoisa puhemies! Hallituksen politiikan suureksi linjaksi on valitettavasti muodostunut työehtojen heikentäminen ja eriarvoisuuden kasvattaminen. Rikkaita on suosittu sekä laskukausina että nousukautena. Keskustan ja kokoomuksen johtama hallitus on koko toimikautensa ajan sanelupolitiikalla tuonut erilaisia esityksiä, joilla työntekijöiden työsuhteturvaa on heikennetty ja työttömien toimeentuloa on leikattu. On uhkailtu pakkolaeilla, lomarahoja on leikattu, on otettu käyttöön epäoikeudenmukainen aktiivimalli, koeaikoja on pidennetty. Tämä hallitus jää historiaan myös ensimmäisenä hallituksena, joka pulassa ollessaan yrittää välikysymyksellä kaataa opposition. Nyt hallitus kertoi, että henkilöpe-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

rusteista irtisanomissuojaa heikennetään alle 20 hengen yrityksissä. Näyttää vahvasti siltä, että hallitus on ajamassa ikuista koeaikaa työntekijöille.

Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraatit eivät hyväksy hallituksen sanelupolitiikkaa ja yksipuolisia heikennyksiä työmarkkinoilla. Työ ei lisäännä leikkaamalla. Emme voi hyväksyä sitä tapaa, miten hallituksen arvovalinnoilla kansalaisten eriarvoisuus on kasvanut. Pieniä ja keskisuuria yrityksiä pitää tukea palkkaamaan työntekijöitä, ei irtisanoa. SDP on esittänyt työllistämissetelin käyttöönottoa, kansainvälisesti arvostetun nuorisotakuun ja nuorten aikuisten osaamisohjelman vahvistamista sekä arvonlisäveron alarajan nostamista 30 000 euroon. Nämä ovat fiksumpia tapoja.

Hanna ja muut nuoret ansaitsevat uskoa unelmiinsa, luottamusta tulevaisuuteen, nuorille sukupolville pysyviä työsuhteita ja varmuutta elämäänsä. Sen vuoksi kannatan Antti Lindtmanin hallitukselle tekemää epäluottamuslausetta.

**14.39 Matti Torvinen sin** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Opposition välikysymyksessä puhutaan epävarmuuden luomisesta ja yhdistetään se hallituksen työvoimapolitiittisiin toimiin — hallituksen, jonka toimilla on tähän mennessä edesautettu jo lähes 100 000 ihmisen työllistymistä tässä maassa. Vuosina 2015—2018 sosiaaliturvaan ja verotukseen tehdyt muutokset ovat parantaneet työnteon kannustimia. Lisääntynyt toimeliaisuus ja kasvanut vienti ovat tuoneet uusia työpaikkoja Suomeen. Ihmiset ovat saaneet elämän ilon takaisin aikaisemman hallituksen vedettömän kauden jälkeen.

Kun työllisyysvaikutukset huomioidaan, ovat hallituksen talouspolitiikan vaikutukset tuloeroihin olleet tutkitusti neutraaleja. Kaikki hyvä kehitys työllisyyteen on siis saatu aikaan kasvattamatta eriarvoisuutta. Tämä näkyy myös kansalaisen arjessa. Tilastokeskuksen mukaan kuluttajien luottamus talouden kehitykseen on kevään aikana ollut 30-vuotisen mittaushistoriansa huippuarvoissa. Kansa luottaa, oppositio ei, vaan heittää epätoivoa ihmisten arkeen, itkuja ja hampaidenkiristystä ja perusteettomia populistisia lupauksia. [Susanna Huovinen: Ihmisethän näitä asioita meille ovat välittäneet!]

Arvoisa puhemies! Työn saaminen ja osallisuus tuovat ihmisille turvallisuutta ja tulevaisuuden uskoa. Epävarmuutta luovat sen sijaan vasemmisto ja erityisesti demarit ja vihreät, jotka yrittävät selittää mustaa valkoiseksi ja kiistää tämän hallituksen saavutukset. Yrityksessä mitätöidä hallituksen saavutukset unohtuu myös se, miten työllisyyden hoito sujui edellisen hallituksen aikana, jolloin tehtiin tulipunaista työllisyyspolitiikkaa. [Paavo Arhinmäki: Kokoomuksen johdolla!] Jotta totuus ei unohdu, palautetaan mieliin, että silloin Suomesta katosi noin vain satatuhatta työpaikkaa. Tämän kadon korjaamiseen on tarvittu ihmiskasvoista sinistä työministeriä, Jari Lindströmiä, kotoisemmin Jarppaa. [Pia Viitanen: Kivi pullassa!]

Punavihreiden lisäksi perussuomalaisilla olisi linjassaan jälleen kerran tarkistettavaa. Vaikka puolueen puheenjohtaja, laivan kapteeni Halla-aho onkin ilmoittanut kannattavansa yleissitovuudesta luopumista, niin se ei estä perämiestä, varapuheenjohtaja Huhtasaarta, syyttämästä hallitusta yleissitovuuden loukkaamisesta. Jäämme mielenkiinnolla odottamaan, kummalle puolelle kolikkoa yleissitovuuden suhteen perussuomalaisten leirissä lopulta käännytään — ollaan siis karikolla, heitetään kolikkoa. Hallituksen ja sinisten linja on selkeä, yleissitovuudesta ei luovuta.

Arvoisa puhemies! Keskustelemme tänään nuorten, alle kolmekymppisten, työllisyydestä, siitä, kuinka useampi nuori saisi jalkansa työpaikan ovenrakoon. Kun työkokemusta kertyy, uusi työ on helpompi löytää. Harva suomalainen jatkaa enää koko työuraansa sa-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

malla työnantajalla. Tämä on totuus. Hallitus esitti kehysriihessä keinoja nuorten työllisyyden edistämiseksi, koska nuoret ovat tässä kymmeniin vuosiin parhaassa työllisyystilanteessa ainoa ryhmä, jonka työllisyys ei olekaan parantunut merkittävästi. Siitä on siis syytä olla huolissaan, ja sille hallitus halusi tehdä jotain. Oppositio puolueista on esitetty huoli siitä, kuinka nuorten perheiden perustaminen siirtyy, koska epävarmuus estää lisääntymishaaveet. Sama huoli on meilläkin. Nuorille vain on saatava työtä. Me emme saa kadottaa heitä. Jos valmistumisen jälkeen jää ilman työtä, nuorella on suuri vaara ajautua työttömyyden kierteseen.

Arvoisa puhemies! Nimenomaan pienet yritykset työllistävät eniten. Pienet yritykset kantavat myös suurimman riskin, jos rekrytointi ei onnistu. On vaikea siirtää ihmistä toiseen tehtävään ja palkata uusi, koska tehtäviä on pienissä yrityksissä niin vähän. Pienissä yrityksissä määräaikaisen sopimuksen tekeminen tai irtisanomisen perusteiden selkeyttäminen voi alentaa rekrytointiriskiä. Tämä viesti on saatu pienyrittäjiltä. Hallitus ei säädä syrjivää lakia. Se ei ole mahdollista, elämme oikeusvaltiossa, jota säätelee perustuslaki niin kuin kansainväliset sopimuksetkin.

Arvoisa puhemies! SDP ja vihervasemmisto, nuorille pitää saada työtä. Nuorten pitää saada niitä ensimmäisiä työkokemuksia, jotta päästään työuralle. Se ei ole syrjintää eikä epävarmuuden lisäämistä. [Puhemies: Aika!] Se on ovien aukaisemista ja mahdollisuuksien antamista.

**14.44 Rami Lehto ps** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Syrjäytyminen ja huonosisuus kasautuvat. OECD:n selvityksen mukaan yli viidennes suomalaisista 20–24-vuotiaista miehistä on työttömänä eikä osallistu koulutukseen. Valitettavasti tämä kehitys ei ole ollut täysin tahatonta tai pelkästään olosuhteiden syytä. Hallituksen kuuluisa yhteinen arvopohja näkyykin muun muassa siinä, että vaikka nuorisoa kohtaan olette tehneet kovia leikkauksia, niin kuitenkin miljardien yritystuista ja kaverikapitalismista ette olleet valmiit leikkaamaan yhtään. [Harri Jaskari: Sanovat perussuomalaiset, jotka vastustivat kaikkea!] Vaikka yleinen taloustilanne onkin nyt parantunut, nuorisotyöttömyys on pysynyt verrattain korkealla, lähes 25 prosentin tasolla. [Kimmo Kivelä: Laskee koko ajan!] Hallituksen kielteiset toimet ja toisaalta toimettomuus ovat johtaneet siihen, että monista nuorista on tullut tai tulossa väliinputoajia. Meillä ei ole varaa nuorten laajamittaiseen syrjäytymiseen ja toivottomuuteen, minkä inhimillinen hinta ei ole edes rahalla mitattavissa.

Perussuomalaiset muistuttivat vaihtoehtobudjetissaan, kuinka tärkeää on puuttua työttömyyteen ja estää sen muuttuminen rakenteelliseksi. 90-luvun laman karvas opetus oli, että rakenteellista työttömyyttä on hyvin vaikea saada laskuun edes pitkän nousukauden aikana. Hallituksen toimet nimenomaan nuorisotyöttömyyden torjumiseksi ovat olleet riittämättömiä. Nuorten heikko asema työmarkkinoilla ja jatkuva epävarmuus luovat toivottomuuden ilmapiirin, ja onkin turha ihmetellä, miksi syntyvyys laskee jyrkästi, kun perheen perustamiseen ei ole vakautta eikä taloudellisia edellytyksiä.

Hallituksen keskeinen tavoite on työllisyysasteen nostaminen 72 prosenttiin. Perussuomalaiset kuitenkin näkevät, että tätä tavoitetta keppihevosena käyttäen ei tule polkea työntekijöiden työehtoja ja heikentää enää heidän hyvinvointiaan. Pk-yritykset ovat itse tunnistanee suurimmiksi kasvun esteiksi osaavan työvoiman heikon saatavuuden ja rahoituksen saatavuuden ongelmat sekä työn sivukulujen suuruuden. Hallituksen tulisi kuunnella yrityksiä ja varmistaa nuorille mahdollisuus hankkia työelämässä tarvittava koulutus sekä

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

pyrkii purkamaan erityisesti pienimpien yritysten kannalta hankalaa ja lisäkustannuksia aiheuttavaa byrokratiaa.

Perussuomalaiset ovat esittäneet vaihtoehtobudjetissaan hallitukselle useita keinoja, joilla voitaisiin konkreettisesti parantaa pienyritysten edellytyksiä työllistää:

Olemme ehdottaneet kasvuyrityksille Viron kaltaista verokannustinta, jossa osingonjaon sijasta voisi sijoittaa tuottamansa voiton tulevaisuuteen palkkaamalla lisää henkilökuntaa ja panostamalla yrityksen kasvuun, sekä arvonalisäveron alarajan tuntuvaa korottamista.

Haluamme lisätä resursseja ammatilliseen koulutukseen ja panostaa erityisesti oppisopimuskoulutukseen edistääksemme työkokemusta vailla olevien nuorten työllistymistä.

Olemme esittäneet myös työtilimallia, joka helpottaisi yrittäjäksi ryhtymistä ja antaisi yhä useammalle nuorelle mahdollisuuden työllistää itse itsensä.

Ymmärrämme yrittäjyyteen liittyvät haasteet, mutta niitä ei ratkaista sen enempää yksipuolisesti työehtoja polkemalla kuin myöskään pitämällä väkisin kiinni saavutetuista eduista. Perussuomalaiset katsovatkin, että panostamalla nuorten koulutusmahdollisuuksiin sekä purkamalla byrokratiaa saadaan Suomeen yritysmyönteinen toimintaympäristö, jossa yritysten kannattaa investoida ja palkata lisää työntekijöitä. Haluamme säilyttää työehtosopimusten yleissitovuuden, mutta työehtosopimuksissa ei tulisi liiaksi sitoa osapuolten käsiä. Paras asiantuntemus on aina paikallisella tasolla, ja paikallisen sopimisen mahdollisuuksia tulisikin lisätä. Reilut työehdot sekä osaava ja tyytyväinen henkilöstö ovat myös yrittäjän etu.

Me perussuomalaiset kysymme: Mihin hallitus oikein toimillaan tähtää? Samalla tavalla kuin olette ulkoistamassa sote-palvelutuotannon olette ulkoistamassa myös nuorilta mahdollisuuden oikeudenmukaiseen kohteluun työelämässä ja kestäviin työuriin. Haluatteko luoda Suomeen kahdet työmarkkinat ja kurjistaa samalla nuorisomme tulevaisuuden näkymät? Perussuomalaiset eivät halua tällaista kehitystä. Hallituksen tulee säilyttää työehtosopimusten yleissitovuus nykyisellään, eikä myöskään tule luopua ulkomaisen työvoiman saatavuusharkinnasta, koska se vaikeuttaisi huomattavasti suomalaisen työvoiman työllistämistä. [Olavi Ala-Nissilä: Kuka ne työt tekee?] Te, hallitus, ratkotte ongelmia väärästä päästä ja samalla aiheutatte huomattavasti pahempia ongelmia tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten kannatamme nyt tehtyä ehdotusta epäluottamuslauseen antamisesta hallitukselle.

**14.50 Touko Aalto vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensimmäistä kertaa historiassamme nuoremmat sukupolvet ovat jäämässä köyhemmiksi kuin edelliset sukupolvet. Nuorten aikuisten tulevaisuutta varjostavat huono taloudellinen tilanne, velkaantuminen, työttömyys ja työn epävarmuus sekä asumisen korkea hinta. Nykyisten kolmekymppisten sukupolvi joutui lapsina 90-luvun laman säästöjen kohteeksi, aloitti opiskelut talouskriisin aikaan, ja nyt, kun nämä nuoret ovat työuran alussa ja kenties perustamassa perhettä, hallituksen toimenpiteet lisäävät entisestään heidän arkensa epävarmuutta.

Arvoisa puhemies! Hallitus väittää yhä uudelleen, ettei halua jättää laskua nuortemme maksettavaksi. Silti tämä nuorten sukupolvi joutuu tulevina vuosikymmeninä kantamaan yhä raskaamman vastuun niin ilmastomuutoksesta kuin tämän maan tulevaisuudesta ja hyvinvointiyhteiskunnasta. Hallituksen toimenpiteet eivät vahvista nuorten luottamusta tulevaisuuteen: Opiskelijoiden toimeentulosta on leikattu enemmän kuin miltään muulta ihmisryhmältä. Hallitus on pettänyt antamansa koulutuslupauksen toteuttamalla valtavat

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

koulutusleikkaukset. Erityisesti ammatilliset oppilaitokset kärsivät aloituspaikkojen, lähiopetuksen ja opettajien puutteesta. Oppimiserot ovat kasvaneet, velkaongelmat ja asunnottomuus ovat lisääntyneet, ja yhä useamman nuoren mielenterveys on järkkynyt. Ja nyt alle kolmekymppisten työsuhdeturvaa suunnitellaan heikennettäväksi tavalla, jota ei voi kutsua miksikään muuksi kuin ikäsyrrinnäksi.

Arvoisa puhemies! Suomessa on yli 65 000 syrjäytynyttä nuorta — yli 65 000. Viime vuonna alle 25-vuotiaiden asunnottomuus kasvoi 13 prosenttia. Työelämän ulkopuolella on lähes 79 000 miestä — lähes 79 000 — ja tuon määrän ennustetaan kasvavan tuhannelle kadonneella työkäisellä miehellä jokainen vuosi.

Vihreät eivät usko nuorten aseman heikentämisen tuovan mitään hyvää. Sen sijaan tarvitsemme hyvän koulupolun jokaiselle — sellaisen polun, jota pitkin on mahdollista kulkea eksymättä. Niille, jotka eivät pärjää, tarvitaan matalan kynnyksen palveluita ja työ-, harjoittelu- tai koulutuspaikka.

Arvoisa puhemies! Vihreät vetoaa nyt suoraan pääministeriin, jonka kanssa hieman kättä väännettiin jo äsken. Nuorisotakuu on keksittävä uudelleen, päivitettyä ja uudistettuna. Meidän on saatava tiheämpi turvaverkko niiden nuorten tueksi, jotka ovat tippuneet kouluspolulta eivätkä pääse kiinni työelämään. Myös uutta kokonaisarviota nuorisotakuusta tarvitaan, koska 7 vuoden jälkeen nuoriso-, koulutus- ja yhteisötakuu on sekava tilkkutäkki, jota on jatkettu sieltä täältä jatkuvilla pienillä muutoksilla. Takana on kasvun menetetty vuosikymmen ja valtavat koulutusleikkaukset, joten tarvitaan vaikuttavampi ja parempi nuorisotakuu, joka ottaa opiksi myös aikaisemmista virheistä. Hallituksen vaihtuminen mahdollistaa suuremman päivityksen, ja sen valmistelu tulee aloittaa tässä ja nyt.

Esitän, että pääministeri perustaa riippumattoman asiantuntijaryhmän, joka tekee pohjatyön valmiiksi vielä tämän vaalikauden aikana. Tässä työssä on syytä huomioida aikaisempien selvitysten politiikkasuositukset sekä koota hyvät käytänteet yhteen. Ohjaamotöiden toiminta on hyvä esimerkki palvelusta, jota täytyy vahvistaa ja laajentaa entisestään sekä markkinoida paremmin. Toimintaa tulisi jalkauttaa yhä enemmän kouluihin, ja sen aidosta monialaisuudesta, palvelun vapaaehtoisuudesta ja nuorisotyöllisestä otteesta tulee pitää kiinni. Ohjaamoissa tarvitaan niin sosiaali- ja terveysalan kuin nuorisotyön ja työ- ja elinkeinotoimistojen osaamista. Toisin kun Juho Saaren työryhmälle, nuorisotakuuta päivittäväälle ja uudistavalle työryhmälle tulee antaa mahdollisuus myös lisätä nuorisotakuuseen käytettyjä resursseja, jotka ovat tällä hetkellä vajaa puolet siitä, mitä ne olivat parhaimpina vuosina. Vaihtoehdoksi vihreille ja minulle käy myös se, että nuorisotakuun kärkihankkeelle asetettu neuvottelukunta ottaa päivitetyn tehtävänannon vastaan.

Hyvä pääministeri Juha Sipilä, toivon todella, että hallitus ottaa tämän esityksensä nimiinsä. Kyse ei ole hallitus—oppositio—kinastelusta vaan nuoristamme ja tämän maan tulevaisuudesta.

Arvoisa puhemies! Kuultuaan hallituksen vastauksen eduskunta toteaa, että hallitus on toimillaan vakavasti vaarantanut kansalaisten ja erityisesti nuorten luottamuksen tulevaisuuteen eikä siksi nauti eduskunnan luottamusta.

**14.55 Jari Myllykoski vas** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Työsuhdeturvaa heikentäminen näkyy satojentuhansien suomalaisten työntekijöiden arjessa. Nyt kysytään: Uskallanko puuttua häirintään tai epäasialliseen kohteluun työpaikallani ja uskallanko pitää oikeuksistani kiinni? Uskallanko perustaa perheen ja rakentaa tulevaisuuttani, vai olenko tuomittu ikuisiin patkätöihin? Nämä ovat niitä kysymyksiä, joita työntekijät ja eri-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

tyisesti nuoret naiset nyt kysyvät. [Harri Jaskari: Liian leveä pensseli, maalattiin koko seinä saman tien!]

Työsuhdeturva onkin merkittävä tasa-arvokysymys. Määräaikaiset työsuhteet kasaantuvat jo tällä hetkellä nuorille naisille, ja raskaana olevien syrjintä on todellinen ongelma. Työmarkkinat huutavat tasa-arvoremonttia, mutta hallitus on kääntänyt katseensa menneisyyteen ja aikoo pahentaa ongelmia entisestään. Kahdenkymmenen vuoden luottamusmies- ja toimitsijakokemuksella uskallan sanoa, ettei tämä rakenna parempaa työelämää.

Arvoisa puhemies! Suomalainen yhteiskunta ja työelämä kaipaavat nyt uudistamista enemmän kuin koskaan. Teknologinen kehitys vaatii meitä nostamaan osaamistamme ja rakentamaan uusia yhteisiä pelisääntöjä. Poliitiikan pitää pystyä vahvistamaan kansalaisten kaikkinaista turvallisuudentunnetta ja luomaan parempaa ja luottavaista tulevaisuutta. Valitettavasti tämä hallitus ei ole halunnut uudistaa suomalaista yhteiskuntaa eikä työelämän tasa-arvoisuutta. Sen sijaan käskyt on otettu EK:lta ja lopulta vaadittu asioita, joita ei edes EK itse enää kehtaa vaatia, eikä Etlä enää usko niihin.

Välttämätön perhevapauudistus on jätetty tekemättä, eikä yritystukien passiivimallia ole haluttu uudistaa innovaatioiden ja kasvun tukemiseksi. Sosiaaliturvaa ei ole päivitetty tälle vuosituhannele, vaan sitä on leikattu, ja siitä on tehty entistä byrokraattisempaa. Normienpurkutalkoot tällä sektorilla ovat jääneet parkkikiekkoihin.

Uudistusten sijasta hallitus on leikannut koulutuksesta ja tutkimuksesta. Hallitus on puolensa valinnut [Ben Zyskowitz: Kyllä, työn puolella!] ajamalla palkkoja ja työehtoja polkevaa työmarkkinapolitiikkaa tähän maahan ja työaikojen pidentämistä. [Olavi Alanissilän välihuuto] — Odotin, edustaja Ala-Nissilä, tätä välihuutoa, kiitos siitä. Olette täydellisesti väärässä. [Naurua] — Tällainen politiikka tuoksahtaa vahvasti 1800-luvun kehruukoneajalta eikä vastaa tekoälyn ja automaation kaltaisiin nykyaikaisiin ja nykyisyydessä oleviin toimintamalleihin.

Arvoisa puhemies! Yhtiökonservatiivisella politiikalla on heikennetty Suomen tulevaisuutta ja erityisesti kasvupotentiaalia. Erityisesti nuorten uskoa poliittiseen päätöksentekoon on vaurioitettu pysyvästi. Kokoomuksen ja keskustan vaalien alla antama koulutuslupaus oli Suomen suurin poliittinen petos. Tämä ei kuitenkaan riittänyt, vaan nyt nuoret joutuvat jälleen kerran pettymään todella pahasti, kun työsuhdeturvaa ollaan yksipuolisesti heikentämässä. Se, että jopa perustuslain vastaisesti halutaan tätä uudistusta viedä eteenpäin, on kammottava totuus sinisessä unelmassa — niin kuin Tapio Rautavaara laulussaan sanoi, vain hehku on kissan silmät — kun juuri tammikuussa vielä ministeri Lindström ilmoitti, että työsuhdeturvaan ei tule heikennyksiä. Vaan nyt on käynyt toisin.

Arvoisa rouva puhemies! Vielä lopuksi: Avataan silmät. Tämä suunniteltu työsuhdeturvaheikennys 20 hengen — ja sen alle — yritysten työntekijöille on uusi portti sille, [Puhemies koputtaa] että jopa 80 prosenttia tulevista uusista työntekijöistä on heikomman [Puhemies: Aika!] työsuhdeturvan piirissä, sillä pienyrityksiin palkataan uudet työntekijät. [Välihuuto vasemmalta] — Sanon vielä, että kannatan.

**15.01 Thomas Blomqvist r** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Fler arbetsplatser och fler människor i arbetslivet är det enda hållbara sättet att trygga vårt välfärdssamhälle. Därför är vi i SFP glada över att fler finländare nu har fått ett jobb. Regeringens mål att höja sysselsättningsgraden till 72 procent verkar uppfyllas. Det är bra, och det är mycket tack vare den goda utvecklingen i den globala ekonomin, men vi måste sätta ribban ännu högre. Sysselsättningsgraden borde vara minst 75, men helst cirka 80

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

procent som hos våra nordiska grannar. Men för att nå dit behöver vi reformera vår arbetsmarknad. Här har regeringen inte lyckats.

Suomi tarvitsee toimenpiteitä, jotka edistävät vientiä, suomalaisten yritysten kansainvälistymistä ja kasvumahdollisuuksia. Suomi tarvitsee enemmän joustoa työmarkkinoilla, mutta hallitus on kuitenkin epäonnistunut tässä. Tiedämme kaikki, että uudet työpaikat syntyvät pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Paikallisen sopimisen mahdollistaminen nykyistä laajemmin helpottaisi työntekijöiden palkkaamista juuri näihin yrityksiin. Tarvitsemme uuden keskustelukulttuurin työpaikoille — kulttuurin, jossa työnantaja ja työntekijä yhdessä keskustellen löytävät parhaimmat ratkaisut. Siksi on suuri pettymys, että hallitus ei saa paikallista sopimista eteenpäin.

Moni yritys kärsii tällä hetkellä osaavan työvoiman pulasta. Me RKP:ssä uskomme, että yritykset itse tietävät viranomaista paremmin, millaisia työntekijöitä ne tarvitsevat. Miksi hallitus ei poista ulkomaisen työvoiman tarveharkintaa, vaikka se tiedostaa tämän ongelman? Tiedämme myös, että lukuisat vapaat työpaikat ja työnhakijat eivät tällä hetkellä kohtaa. Työnvälitystä on uudistettava esimerkiksi antamalla yksityisten työnvälittäjien täydentää julkista työnvälitystä. Samalla aikuiskoulutukseen on panostettava entistä enemmän.

Värderade fru talman! Finland behöver även en reform av familjeledigheterna för familjernas, barnens och för ett mer jämställt arbetslivs skull, men också för att förutsättningarna att sysselsätta sig och att ta emot ett jobb förbättras. I SFP:s tredelade modell vill vi förnya familjeledigheterna enligt 6+6+6-modellen, reformera hemvårdsstödet och ge varje barn som fyllt tre år rätt till fyra timmar avgiftsfri småbarnspedagogik. Vi har sagt det tidigare och vi säger det igen: reformen ska också få kosta. En kostnadsneutral reform ger ingen verklig effekt.

Regeringen planerar att ändra anställningsskyddet för personer under 30 år. Det är viktigt att förbättra ungas sysselsättning, men anställningsskyddet bör givetvis följa internationella avtal och grundlagen. Nu är det osäkert. Därför bör grundlagsenligheten i regeringens förslag granskas noggrant. Det är viktigt att villkoren på arbetsmarknaden är rättvisa, grundlagsenliga och förenliga med internationella förpliktelser. Regeringen borde också göra en ordentlig könskonsekvensutredning. Unga kvinnors situation behöver särskilt beaktas.

SFP uppmanar regeringen att som ett mer sporrande alternativ utreda möjligheten till en ungdomsreservering i beskattningen. Det skulle betyda att till exempel småföretag kunde få göra en extra reservering som motsvarar 30 procent av den ungas lönekostnader. De reserverade medlen skulle inte beskattas och skulle få användas till att finansiera investeringar.

I diskussionen om arbetslivet har ett mycket viktigt tema, arbetsvälmåendet, hamnat i skymundan. Vår ekonomi förlorar årligen miljardbelopp på grund av sjukpensioner och sjukfrånvaro. Här finns mycket att förbättra. Därför har SFP föreslagit ett program för bättre arbetsvälmående.

Arvoisa puhemies! Työnteosta ja yrittäjyydestä puhuttaessa on myös puhuttava verotuksesta. RKP:n linja on selkeä. Verotuksen tulee kannustaa yrittäjyyteen ja yrittäjyyteen. Kun tekee enemmän töitä, tulee sen myös näkyä lompakossa. Työn verotusta tulisi keventää,

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

kuten myös OECD on todennut. Viime hallituskaudella tehtiin onnistunut yhteisöveron alennus. On tärkeää, että yritysten verotusta ei tulevaisuudessa lähdetä kiristämään. Päinvastoin muiden maiden verolinjauksia on seurattava tarkasti, ja niihin on myös reagoitava. RKP on myös esittänyt, että perheyriyksissä tapahtuvat sukupolvenvaihdokset vapautetaan perintö- ja lahjaverosta. Monet uudet työpaikat syntyvät juuri näissä yrityksissä. Toinen, etenkin yksityisyrittäjiä ja naisvoittoisten palvelualojen yrittäjiä kannustava toimi olisi kotitalousvähennyksen korottaminen.

Arvoisa puhemies! Teen seuraavan epäluottamuslause-esityksen: ”Eduskunta katsoo, että hallitus ei ole onnistunut uudistamaan työmarkkinoita joustavammiksi. Hallitus on epäonnistunut perhevapaiden uudistamisessa ja nykyistä laajemman paikallisen sopimisen mahdollistamisessa. Näillä perustein eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.”

**15.06 Antero Laukkanen kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Työllisyyden positiivisesta käänteestä huolimatta Suomessa on edelleen yli 50 000 alle 30-vuotiasta työttöntä. Se on paljon. Se on merkittävä määrä, kun puhutaan parhaassa työiässä olevasta ikäryhmästä. Nuorten työttömyys ei ole vain yhteiskunnallinen ongelma, vaan se vie nuorilta mahdollisuuden luoda itselleen tulevaisuus ja vaikeuttaa jopa perheen perustamista.

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä haluaa edistää nuorten työllistymistä, vähentää nuorten syrjäytymistä ja tehdä Suomesta perheystävällisemmän yhteiskunnan. Haluamme lisätä nuorten luottamusta tulevaisuuteen ja samalla mahdollistaa erityisesti pienille yrityksille nykyistä paremmat mahdollisuudet tarjota työtä. Tarvitaan joustavia työmarkkinoita, joilla yritykset uskaltavat investoida ja palkata uutta henkilöstöä ja jotka edistävät nuorten nopeampaa työllistymistä ja mahdollistavat erityisesti ensimmäisen työpaikan saamista ja tätä kautta työelämään kiinni pääsemistä. Kannatamme monipuolisia toimenpiteitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Samalla tulee kuitenkin huolehtia siitä, ettei nuorten luottamusta tulevaisuuteen murenneta työsuhdeturvan turhilla heikennyksillä.

Arvoisa puhemies! Yksi keskeinen peruste kristillisdemokraattien eduskuntaryhmälle jäädä pois nyt käsiteltävästä välikysymyksestä oli se, ettei kehysriihen päätöksistä koskien nuorten työehtoja ole olemassa mitään konkreettisia, sääntelyn huomioivia esityksiä, joita arvioida. Tässä vaiheessa voidaan kuitenkin todeta, että suunniteltuihin uudistuksiin sisältyy niin hyviä mahdollisuuksia kuin riskejä perusteettomista heikennyksistä ja tavoitteiden saavuttamatta jäämisestä. Mahdollista myös on, ettei suunnitelmia edes voida perustuslaillisista syistä toteuttaa.

Vaikka tavoite nuorten työllisyyden lisäämiseksi onkin kannatettava, on hallituksen ehdotuksissa kuitenkin ongelmia. Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä peräänkuuluttaa, että työelämän uudistamisessa pyritään nimenomaan edistämään työllisyyttä, ei kiertämään työsuhdeturvaa. Lainsäädännöllä ei tule luoda jakautuneita työmarkkinoita, joilla pätevät erilaiset säännöt ja joilla asetetaan tietty ikäryhmä eriarvoiseen ja heikompaan asemaan.

Työllistämisen parantamiseen tarvitaan myös muita toimia. Pidämme oppisopimusjärjestelmää yhtenä tärkeänä osana nuorten työllisyyden parantamisessa. Oppisopimusjärjestelmän kehittämistä on jatkettava, ja on, hyvä hallitus, kiireisesti tuotava malli, joka turvaa työn saamisen myös oppisopimuskoulutuksen jälkeen. Nuorten mahdollisuuksia päästä

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

kiinni ensimmäiseen työpaikkaan tulee parantaa. Tässä työnantajilla on myös oma vastuunsa.

Arvoisa puhemies! Syntyvyys on Suomessa ollut jo pitkään laskussa. Perheiden perustamista käsittelevien tutkimusten mukaan määräaikaiset työsuhteet viivästyttävät lastenhankintaa. Naiset kantavat edelleen miehiä suuremman osan perheellistymisen vaikutuksista omaan elintasoon ja työuraan. Määräaikaiset työsuhteet ovat jo nyt yleisiä juuri perheenperustamisikässä olevilla 25—35-vuotiailla naisilla. Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä painottaa, ettei uudistuksella tule lisätä määräaikaisuuksia vakituisten työsuhteiden kustannuksella ja näin lisätä esteitä perheenperustamissuunnitelmille. Syntyvyyden suuntaa ei ole yksinkertaisesti enää varaa heikentää.

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Myönnän vastauspuheenvuoron ministeri Lindströmille, 5 minuuttia.

**15.11 Työministeri Jari Lindström:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia keskustelusta. Kuuntelin suurella mielenkiinnolla palautetta, ja aika montakin teemaa tässä tietysti nousi esille. Mutta yksi teema täällä toistui, edustaja Lindtman: perusteeton pätkätyö. [Antti Lindtman pyytää vastauspuheenvuoroa — Naurua] — Edustaja Lindtman pääsee pätkätöihin vastauspuheenvuoron kautta. — Sitten täällä oli aika monella pelottelumentaliteettia, ehkä eniten kunnioittamallani vasemmistoliiton edustaja Myllykoskella, joka maalaili kyllä sellaisia uhkakuvia, että palaan niihin tässä vastaukseni yhteydessä. [Välihuutoja]

Tosiaankin tässä tavoitteena on se, että nuorten työllistymistä pyritään edistämään helpottamalla määräaikaisten työsopimusten luomista ja että nämä ihmiset pääsevät ennen kaikkea töihin ja pääsevät sieltä syrjäytymisuhan alta pois. Ikäryhmätarkastelussa 25—34-vuotiaitten työllisyysaste on vielä verrattain alhainen, vaikka on sekin toki lähtenyt nousuun tämän hallituskauden aikana. Se on kuitenkin viimeisimmässä mittauksessa vielä yli 3 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin esimerkiksi 8 vuotta sitten. Ja tämä on ollut se keskeinen syy, minkä takia me haluamme katsoa nimenomaan tälle kohderyhmälle räätälöityä positiivista erityiskohtelua. Meillä ei ole varaa menettää enää yhtään näistä nuorista, ja sen takia heidän työllistämistään määräaikaisiin sopimuksiin suunnitellaan — suunnitellaan — helpotettavaksi.

On selvää, että tässä valmistelussa kuullaan erilaisia näkökantoja. Tämä vastaava sääntely on jo olemassa pitkäaikaistyöttömien osalta, ja kyllä siinäkin on katsottu tarkkaan, millä perusteella se voidaan viedä eteenpäin. Tässä tapauksessa kansainväliset sopimukset, mitkä olen maininnut moneen kertaan, ja perustuslaki antavat tiukat raamit. Minun mielestäni ovat käsittämättömiä semmoiset puheenvuorot, joissa ikään kuin sanotaan, että tuomme tänne esityksen, joka on perustuslain vastainen. Minun ymmärtääkseni perustuslakivaliokunta määrittelee, mikä on perustuslain vastainen. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä]

Kehysriihen linjauksen mukaan tämän määräaikaisen sopimuksen tekeminen ilman perustellun syyn vaatimusta edellyttää sen, että palkattava henkilö on edeltävän kolmen kuukauden ajan ollut työtön. Näin ollen sen määräaikaisen sopimuksen uusiminen ei saman työntekijän kanssa ole mahdollista ilman perustelua, koska siinä vaiheessa työntekijä ei ole edeltävän kolmen kuukauden aikana ollut työtön. [Ben Zyskowitz: Se siitä ketjuttamisesta!] Että kun tässä nyt puhutaan siitä ketjuttamisen uhasta, niin tuntuu aika kummalliselta. Kannattaisi ehkä perehtyä siihen, mitä ollaan esittämässä. [Leena Meri: Ei me tiedetä, mitä

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

te esitätte!] Tämä yllä sanottu ei estä työnantajaa palkkaamasta samoihin tehtäviin muuta henkilöä, joka on ollut edeltävän kolmen kuukauden ajan työtön, ellei nimenomaan toisin säädetä. Ja edelleen tässäkin asiassa on kiinnitettävä huomio kansainvälisiin sitoumuksiin ja perustuslakiin liittyviin reunaehtoihin.

No, sitten tästä irtisanomissuojasta. OECD on tosiaan arvioinut tätä, ja tämä perustuu ennen kaikkea siihen, että Suomen kollektiivisia irtisanomisia koskevien sääntöjen arvioidaan olevan löysiä. Suomessa yritykset voivat yt-prosessin kautta irtisanoa työntekijöitä suhteellisen helposti [Paavo Arhinmäki: Aivan liian helposti!] silloin, kun on olemassa koko yrityksen tilanteeseen liittyvät tuotannolliset tai taloudelliset perusteet. Mutta sen sijaan yksilöperusteinen irtisanominen on paljon hankalampaa, koska siihen liittyy yrityksen kannalta myös suuria oikeudellisia riskejä, vaikka yritys itse arvioisi irtisanomisperusteen täyttyvän — pienellä yrityksellä ei ole esimerkiksi suurten yritysten lakimiesresursseja. On huomattava, että kun OECD arvioi työsuhdeturvan tasoa eri maissa, niin se ei pelkästään arvioi irtisanomisen kynnystä, vaan siinä vertaillaan muun muassa kustannuksia, ilmoitusajankohtia ja muuta byrokratiaa.

Ruotsin, Tanskan ja Saksan työllisyysaste on huomattavasti Suomea korkeampi, [Eero Heinäluoma: Ja parempi työsuhdeturva!] mutta lainsäädännössä asetettu henkilöperusteisen irtisanomisen kynnys on Suomessa korkeampi kuin näissä keskeisissä kilpailijamaisissa. Suomessa toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen henkilöperusteinen irtisanominen edellyttää ensinnäkin asiallista ja painavaa syytä. [Paavo Arhinmäki: Te haluatte asiattomasti irtisanoa!] Toisin sanoen asiallinen syy ei riitä vaan edellytetään lisäksi synyyn painavuutta. Lain mukaan asiallisena, painavana irtisanomisperusteena voidaan pitää työsopimuksesta tai laista johtuvien, työsuhteeseen olennaisesti vaikuttavien velvoitteiden vakavaa rikkomista tai laiminlyöntiä tai sitten sellaista työntekijän henkilöön liittyvien työnteoedellytysten olennaista muuttumista, jonka vuoksi työntekijä ei enää kykene selviytymään työtehtävistään. Nyt me etsimme tänne välimaastoon [Puhemies koputtaa] jotakin uutta, ja me emme tiedä vielä lopullista sisältöä.

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Pääministeri Sipilä, 5 minuuttia.

**15.16 Pääministeri Juha Sipilä:** Arvoisa rouva puhemies! Kyllä, olemme työttömän puolella. Kyllä, olemme työn puolella. Työllisyys paranee nyt kaikkialla Suomessa, ja talous kasvaa. Hallituksen kunnianhimoiset taloustavoitteet ovat täyttymässä.

Myös 72 prosentin työllisyysastetavoite näyttää toteutuvan: Se ylitti maaliskuussa jo 71 prosenttia. Hallituksen toimet ovat pureet. Työllisyysaste on korkeimmalla tasolla yli neljännesvuosisataan. Tilanteen muutos on radikaali. Tällä kaudella uusia työpaikkoja on syntynyt noin 90 000, viime kauden saldo oli päinvastainen. Surullisinta oli pitkäaikaistyöttömien määrän kasvaminen yli 50 000:lla. Nyt pitkäaikaistyöttömiä on 40 000 vähemmän kuin pahimmillaan.

Tuloksia tarkasteltaessa kuulostaa kovin erikoiselta väite, että hallitus ei piittäisi työttömistä. Tämä on velkaantumisen taittumisen ohella parasta tulevaisuudentoivoa myös nuorille: Taas uskaltaa opiskella, perustaa perheen. On toivoa, että opiskelu johtaa työpaikkaan. [Susanna Huovinen: Päinvastoinhan tässä tulee käymään!] Nimenomaan uusien työpaikkojen luonti ja työttömän töihin pääsy ovat olleet tämän vaalikauden hallituksen tärkeimpiä tehtäviä. Siinä on onnistuttu, siitähän huolimatta, että oppositio on vastustanut lähes jokaista työllisyystä ja yrittäjyyttä edistävää keinoa. Vaikka työllisyys kehittyy erin-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

omaisesti koko Suomessa, nuorisotyöttömyys ei ole pudonnut odotetulla tavalla. Hallitus ei voi seurata sivusta nuorten suurta työttömyyttä ja syrjäytymistä. Täsmätoimia siis tarvitaan. Pitkittyvällä työttömyydellä on ikäviä vaikutuksia nuoren elämään ja myös työuraan. Se johtaa usein syrjäytymiseen ja pitkäaikaistyöttömyyteen.

Arvoisa puhemies! Mahdollistamalla yli kolme kuukautta työttömänä olleelle alle 30-vuotiaalle nuorelle määräaikaisen työsuhteen ilman perusteltua syytä hallitus haluaa alentaa kynnystä palkata nimenomaan nuori työtön avoimena olevaan työtehtävään. Puheet työmarkkina-aseman heikentämisestä eivät pidä paikkaansa. Nuori on työpaikan saatuaan täsmälleen samassa asemassa kuin muut työntekijät. Niin kuin työministeri juuri sanoi, tässä ei ole kysymys ikuisista pätkätöistä vaan siitä ensimmäisestä määräaikaisesta työsuhteesta yli kolme kuukautta kestäneen työttömyysjakson jälkeen. [Suna Kymäläisen välihuuto]

Hyvä puhemies! Hallitus on tehnyt lukuisia työmarkkinauudistuksia, jotka näkyvät hyvässä työllisyyskehityksessä. Olemme auttaneet yrityksiä kohtaanto-ongelmissa, vahvistaneet muuntokoulutusta sekä helpottaneet omaehtoista koulutusta. Olemme helpottaneet nuorten naisten työmarkkina-asemaa 2 500 euron kertakorvauksella äidin työnantajalle. Myös perheellisten opiskelijoiden asemaa on parannettu. Työllistämiskynnystä on madallettu useilla eri toimilla — muun muassa takaisinottovelvoitetta on joustavoitettu, koeaika muutettu — ja nämä kaikki näkyvät tuloksissa.

Arvoisa puhemies! Uudet työpaikat ovat syntyneet 2000-luvulla pääosin pk-yrityksiin, niin kuin täällä todettiin. Pienissä yrityksissä työntekijän palkkaus on suuri investointi. Tämän vuoksi kevennämme yksilöllisen irtisanomisen kriteereitä pienissä yrityksissä. [Ben Zyskowitz: Onko se niin kauheaa?] Tämä pienten yritysten henkilöperusteisen irtisanomisen helpottaminen on tärkeä työmarkkinauudistus. Se kannustaa yrittäjiä tarjoamaan työtä, kun vähennämme työllistämisen riskejä. Tiedämme kaikki hyvin, että varsinkin pienelle yritykselle jokainen rekrytointi on iso investointi ja samalla suuri riski. Jotta saamme uutta työtä Suomeen, riski ei saa olla yrittäjälle liian suuri. Pelottelu sillä, että tästä rajasta tulisi uusi kasvun kynnyksen, on perusteeton. Omalla 25 vuoden yrittäjäkokemuksella voin sanoa, että näin takuulla ei ole. Yrittäjän halu kasvattaa yritystä ajaa helposti tällaisten kynnyksien yli.

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Avaan debatin, jossa myönnän 1 minuutin mittaisia puheenvuoroja. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää puheenvuoron, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Myönnän ensimmäisen puheenvuoron välikysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle, edustaja Lindtmanille.

**15.22 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro):** Arvoisa puhemies! Moni kansalainen ja erityisesti nuori on kummastellut, onko näissä hallituksen päätöksissä mitään logiikkaa, mutta yksi logiikka löytyy. Silloin, kun talous ei kasva, se on peruste leikata esimerkiksi opintorahasta, koulutuksesta, leikata nuorilta. Nyt, kun talous kasvaa, sekin on hallitukselle peruste leikata nuorten työehtoja. Oli suhdannetilanne mikä tahansa, niin yksi logiikka tällä hallituksella on: aina on hyvä syy leikata nuorilta, oli sitten kyse työehdoista, opintorahasta, koulutuksesta tai tulevaisuudesta.

Mutta, arvoisa puhemies, nyt kun on käynyt selväksi, että tämä esitys on erittäin ongelmallinen perustuslain näkökulmasta, kansainvälisten sopimusten näkökulmasta, EU-oikeuden näkökulmasta, ja viimeksi tänään olemme saaneet lukea lehdestä, että työ- ja elin-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

keinoministeriön virkamiehet pitävät tätä erittäin vaikeana säätää, erittäin ongelmallisena, arvoisa pääministeri, [Puhemies koputtaa] voimmeko me nyt yhdessä täällä ilmoittaa nuorille, että unohdetaan tämä päätös? Se lisäisi nuorten uskoa tulevaisuuteen ja lisäisi myöskin luottamusta politiikkaan.

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Myönnän seuraavat vastauspuheenvuorot ryhmäpuheenvuorojen käyttäjille.

**15.23 Martti Talja kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on ollut aktiivinen. Se on parantanut selkeästi niin sanotulla nollatuntisopimuksella työskentelevien asemaa. Ongelma on tiedetty ja tunnettu kauan, mutta aikaisemmat hallitukset eivät ole nähneet tarpeelliseksi hoitaa asiaa kuntoon. Moni nuori työskentelee juuri pätkätöissä. [Paavo Arhinmäki: Useammissa!] Jatkossa uutta vaihtelevaa työaikaa tekevän työntekijän oikeus sairauslomaan ja irtisanomisajan palkkaan vahvistuu ja työttömyysturvaan tulee selkeyttä. Laissa määrätään, että vaihtelevan työajan ehdon käytön on vastattava työvoiman tarvetta. Se tarkoittaa, että vähimmäistyöaikaa ei saa sopia pienemmäksi kuin työnantajan työvoiman tarve edellyttää.

Uusi laki vähentää vaihtelevan työajan sopimuksella työskentelevien epävarmuutta ja ennakoimattomuutta ja helpottaa työntekijöiden aikataulujen hallintaa, työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista sekä useamman samanaikaisen osa-aikatyön tekemistä. On todettava, että vaihtelevaa työaikaa noudattavan asema on osa-aikaista työsopimusta noudattavan kaltainen, osin parempi. Kysynkin: [Puhemies koputtaa] miten hallitus arvioi jatkossa osa-aikaisissa työsuhteissa työskentelevien yhdenvertaisuutta?

**15.24 Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nuoria autetaan parhaiten sillä, että he pääsevät työelämään. Tämän hallituksen talouspolitiikka ja työllisyyden parantaminen ovat auttaneet todella montaa nuorta, ja nyt kyse on siitä, että autetaan vielä niitä, jotka eivät ole päässeet mukaan.

On sanottava myös se, että oppositiosta on kyllä kuulunut toisenlaisiakin ääniä. Täällä Touko Aalto oli huolissaan 79 000 syrjäytyneestä miehestä, niin minäkin olen. Mutta katsokaa sitä, mitä Osmo Soininvaara on kirjoittanut blogissaan ja mitä Antero Vartia on todennut Twitterissä tästä irtisanomisen helpottamisesta. Hän sanoo näin: ”Aion antaa hallitukselle täyden tuen tämän läpiviemiseksi. Kyse on heikommassa asemassa olevien ihmisten oikeudesta päästä töihin.” Eli juuri tästä on kyse. Ja myöskin SDP voisi ottaa samasta asiasta kunnian, koska teidän varapuheenjohtajanne Ville Skinnari sanoi jo viime elokuussa: ”Irtisanomisen helpottaminen pienissä yrityksissä parantaisi työllisyyttä.” Näin sanoo itsekin yrittäjänä toiminut Ville Skinnari.

**15.25 Ilmari Nurminen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on tullut hyvin selväksi, että oli laskukausi tai nousukausi, niin hallituksella on tarjota ainoastaan leikkauksia pienituloisille ja työsuhteturvan heikentämistä.

Täällä on tullut selväksi, että sosiaalidemokraatit vastustavat tätä etenkin nuoria syrjivää esitystä. Mutta vielä toivoisin, pääministeri, että voisitte avata tätä, mistä esitin kysymyksen ryhmäpuheessa. Nyt teidän oma nuorisojärjestönne vastustaa vahvasti tätä syrjivää tilannetta. Puoluevaltuusto on vedonnut, että puututtaisiin tähän niin, että nuorten yhdenvertainen kohtelu varmistettaisiin. Tässä vähän niin kuin mietityttää, kuka nyt hallituk-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

sessä — onko se keskusta vai kokoomus — on se, joka tätä vie eteenpäin. Voisitteko vähän vielä perustella tätä, millä perustein te aiotte nyt viedä tätä eteenpäin?

**15.26 Matti Torvinen sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus ei tällä kertaa säädä syrjivää lakia. Se ei ole edes mahdollista. [Vasemmalta: Tällä kertaa!] — Edellinen hallitushan niitä teki. — Elämme oikeusvaltiossa, jota tämä hallitus edustaa, ja tätä kaikkea säätelee perustuslaki niin kuin kansainväliset sopimuksetkin. Itsekin perustuslakivaliokunnassa olen, vailla poliittista mandaattia.

Hallitus selvittää, onko mahdollista säätää laki, joka edistäisi sellaisten alle kolmekymppisten nuorten työllistymistä, joilla on yli kolmen kuukauden työttömyysjakso takanaan. Tämänhän te olette harkitusti halunneet unohtaa, se on teille tyypillistä. Tunnettu tosiasia on, että mitä pidempään ihminen on työtön, sitä vaikeampaa on hänen työllistyä — itsekin olen ollut muuten työttömänä. Jokainen kolmen kuukauden työttömyysjakso moninkertaistaa mahdollisuuden pitkäaikaistyöttömyyteen. Sitäkö nyt siis haluatte? Tässä on kysymys myös demareille. Antti Rinne, esitänkin teille kysymyksen: haluatteko te edistää nuorten työllistymistä [Puhemies koputtaa] vai ette?

**15.28 Rami Lehto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset eivät ole luopumassa työehtosopimusten yleissitovuudesta, toisin kuin edustaja Torvinen sinisten ryhmäpuheenvuorossa erheellisesti epäili. Mutta, hallituspuolueet, te leikkasitte huhtikuussa aktiivimallilla noin 80 000:lta Kelan työttömyysetuutta saaneelta osan työttömyyskorvauksesta ja vaikeutatte nyt heidän toimeentuloaan. Te hallituspuolueet olette nyt läsnä työttömän ruokapöydässä, syötte viimeisetkin leivät työttömien pöydältä — myös te, edustaja Torvinen — murukasa vain jää pöydälle. Ja tämä ei hallitukselle riitä: uusia ideoita tulee kuin liukuhihnoilta. Keinoja kaihtamatta te olette tekemässä alle 30-vuotiaista heittopusseja. Te, hallitus, haluatte tarjota nuorille vain määräaikaista työsuhteita ilman toivoa vakaasta ja ennakoitavasta tulevaisuudesta. Teidän aikomuksenne on myös heikentää yli 200 000 työntekijän irtisanomissuojaa alle 20 henkilön yrityksissä. Te haluatte antaa käytännössä siis työnantajille oikeuden vapaapotkuihin. Tiedoksi teille, hallitus: [Puhemies koputtaa] jalkapallossa tuomari jakaa vapaapotkuja, [Puhemies: Aika!] ja tämä toiminta ei kuulu työkentille.

**15.29 Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyn pääministeri Sipilältä, miten hän suhtautuu tehtyyn ehdotukseen siitä, että nuorisotakuu päivitetään, uudistetaan, se vahvistetaan, aikaisemmat hyvät käytännöt tuodaan yhteen, varataan riittävä rahoitus siihen. Toivoisin tähän vastauksia.

Mitä tulee sitten työmarkkinakysymyksiin ja keskustan kantaan, kuten tässä edustaja Nurminen toi esiin, niin Suomenmaa-lehti, keskustan pää-äänenkannattaja: ”Nuorkeskusta muistuttaa omia edustajia puoluevaltuuston linjauksista: ’Iän perusteella eriarvoiseen asemaan asettaminen ei saa kuulua keskustalaiseen keinovalikoimaan.’” Näin sanoo keskustan pää-äänenkannattaja.

Se, mikä on olennaista miettiä ja muistaa koko tässä keskustelussa, on se, että työmarkkinoilla kaikkein tärkeintä on ennakoitava, vakaa toimintaympäristö. Sitä voidaan ylläpitää vain luottamuksella. Se luottamusvatupassi tarkoittaa sitä, että työnantajan ja työntekijöiden välinen tasapaino pitää säilyttää, ja hallitus yksipuolisilla ehdotuksillaan rikkoo tätä tasapainoa, [Puhemies koputtaa] ja se on se iso ongelma.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

15.30 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minäkin kysyn, kuten edustaja Aalto edellä, pääministeriltä jotakin. Minä haluan kysyä, voisitteko antaa ne kahden kättilön puhelinnumerot minulle, jotta voisin soittaa heille, että he tulisivat nyt meitä auttamaan tässä, niin että hallitus voisi perääntyä tästä epätasa-arvoisesta ja — minun tulkintani mukaan — perustuslain vastaisesta hankkeesta viedä erityisesti nuoria naisia työelämässä vielä huonompaan asemaan kuin missä he tällä hetkellä ovat pätkäteidensä arjessa.

Aktiivimalli on Suomen Yrittäjien mukaan saanut tyn tuomion siitä, että se ei ole toiminut, ja uskon, että tässä tulee käymään samalla tavoin. Me emme tule saavuttamaan tällä hallituksen näkemyksellä ja suunnitelmalla yhtään uutta työpaikkaa vaan estämme yritysten kasvua, vaikka täällä toisin todistetaan. Miksi ei yritys, joka haluaa käyttää helpompaa irtisanomissuojaa vaikkapa 40 hengen yrityksessä, jaa yritystä kahteen osaan, jotta se on tämän edullisen työsuhteturvan heikentämisen piirissä?

15.31 **Thomas Blomqvist r** (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Nya arbetsplatser uppstår i små och medelstora företag. Vi behöver en mer flexibel arbetsmarknad för att de ska kunna anställa mera människor.

Rouva puhemies! Uudet työpaikat ja sitä kautta uudet verotulot syntyvät pk-yrityksissä. Tarvitsemme siis lisää joustoa työmarkkinoille, jotta pk-yritysten toimintaedellytykset paranevat. Suomalaisia yrityksiä vaivaava työvoimapula on otettava vakavasti. Mahdollisuus rekrytoida uusia työntekijöitä on yrityksille elintärkeää, ja sen takia kaikki turhat esteet ja byrokratia rekrytoinneille on poistettava. Yrityksillä on itsellään paras tieto siitä, millaisia työntekijöitä ne tarvitsevat, ei viranomaisilla. Sen takia kysynkin hallitukselta, miksi ette lisää joustavuutta esimerkiksi poistamalla ulkomaisen työvoiman tarveharkinan.

Jag vill fråga regeringen varför man inte avlägsnar onödiga hinder för företagens rekrytering.

15.33 **Antero Laukkanen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Lindström täällä korosti, että hallituksen työllisyystoimet ovat arvovalintoja. Varmasti moni nuori miettii parhaillaan: ”Millaisiin arvoihin mahtaa perustua minun tilanteeni? Haluan opiskella, mutta ei ole opiskelupaikkoja. Haluan oppisopimuskoulutukseen ja oppia ammatin, mutta ei ole paikkoja. Haluan kohdata elämän omilla eväillääni ja omilla valinnoillani, mutta minulle on tarjolla vain pätkättöitä ja alipalkattuja, jatkuvasti muuttuvia työsuhteita.” Tämä on monen nuoren sielunmaisema.

Arvoisat edustajat, nuorten elämäntilanteen ja työllistymismahdollisuuksien pitkäaikainen laiminlyönti on johtanut tähän tilaan. Eduskunnan korvat ovat sulkeutuneet nuorten hädältä. Me sanomme ”opiskelkaa”, mutta emme luo riittävästi opiskelupaikkoja. Me sanomme ”unelmoikaa suuria, kouluttautukaa”, mutta leikkaamme koulutuksesta. Ei ole ihme, jos politiikka ei kiinnosta nuoria. Vain täyskäännös [Puhemies koputtaa] tässä koko salissa voi muuttaa [Puhemies: Aika!] nuorten tulevaisuuden.

15.33 **Tarja Filatov sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun 19:ssä Euroopan maassa tutkittiin sitä, mitä määräaikaisten työsuhteiden helpottaminen on tehnyt työmark-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

kinoille, niin tuo tutkimus osoitti, että se ei paranna nuorten työttömyyttä. Se itse asiassa pitää työttömyysriskin ennallaan, ja nuorten miesten kohdalla se jopa lisäsi työttömyysriskiä. [Antti Lindtman: Kannattaa kuunnella!] Se jopa lisäsi työttömyysriskiä, ja se on kymmenen vuoden tutkimus 19:stä Euroopan maasta. Sanonkin, että jos suurin syy siihen, että nuoret eivät työllisty tai että yritykset eivät uskalla työllistää, on se, että ei löydy sitä osaaamista, mitä tarvittaisiin, niin eikö silloin nuorten työllistymisen paras lääke ole se, että heille turvataan mahdollisuus kouluttautua paremmin. Meillä on aivan liikaa niitä nuoria, joilla ei ole ammattitaitoa tällä hetkellä, ja esimerkiksi ammatillisen työvoimapolitiittisen koulutuksen volyyymi on laskenut radikaalisti. Tämän volyymin nostaminen olisi yksi paras nuorten työllistymistä edistävä teko.

**15.35 Antti Kaikkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun hallitus aloitti, Suomi oli rapakunnossa: talouskasvu oli nollassa, työttömyys paheni kovaa tahtia, ja maa velkaantui hurjaa vauhtia niin ikään. Hallitus lähti tekemään isoja uudistuksia, hankalia säästöjäkin, ja nyt tilanne on paljon parempi: Suomi nousee, talous kasvaa, työllisyys paranee, velkaantuminen on hallinnassa. Eniten työmarkkina-asema on muuttunut niillä 90 000 suomalaisella, jotka ovat saaneet töitä — ja lisää tulee muuten joka viikko tällä hetkellä, tilanne paranee nyt hyvää vauhtia. Se ei ole yksin hallituksen ansiota, mutta ihan kohtalaiselta osalta on, näin voin sanoa. Nuoria työttömiä on 6 400 vähemmän kuin vuosi sitten, ja tällä tiellä pitää jatkaa.

Huoli nuorten työmarkkina-asemasta on varmaan aiheellinen keskustelunaihe, mutta työmarkkina-asema on heikoimmillaan niillä nuorilla, joilla ei ole työtä ollenkaan. Tämän keskustelussa olevan uudistuksen tavoite on se, että nuorten työllistäminen helpottuu, ja se on muuten aivan oikea tavoite.

**15.36 Kalle Jokinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hetken kun kuunteli noita opposition kannanottoja ja näkemyksiä nuorten työllistämisen parantamiseen, niin tuntui kuin olisi ollut Tylypakkassa ja ankeuttajat voimissaan, koska kyllä se niin ankeaa viestiä nuorille on, että ikään kuin oltaisiin heikentämässä nuorten työehtoja. [Välihuutoja — Naurua] Siitä ei ole kysymys. Hallitus edistää työllisyyttä. Katsokaa työllisyyslukuja: mitä on tapahtunut viimeisen vuoden aikana työllisyydelle? Hallitus edistää työllisyyttä, ja tällä hetkellä haetaan täsmätoimia, joilla nuorten polkua työelämään voidaan rakentaa ja avata. Esimerkiksi yli kolme kuukautta työttömänä olleen nuoren palkkaaminen määräaikaiseen työsuhteeseen avaa nuorelle polun työelämään. Onhan se määräaikainen työsuhte parempi kuin työttömänä olo, ette kai te tätä kiistä? Tämä on täysin kiistaton kysymys. [Puhemies: Aika!] Samoin tämä yritysten palkkaushalukkuus: [Puhemies: Edustaja, aika!] sanotaan, että noin 10 000 henkilöä voidaan työllistää tällä, kun muutetaan henkilöperusteinen irtisanominen.

**15.37 Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on ollut tärkeätä Suomessa, että työmarkkinoilla on ennakoitavuus ja vakaus, ja tämän hallituksen aikana on aika paljon koeteltu tuota vakautta ja ennakoitavuutta: pakkolait, lomarahojen leikkaus, työttömyysturvan leikkaus 100 päivää, työttömyysturvan indeksileikkaukset ja niin edelleen, näitä voisi luetella aika paljon.

Nyt te olette, pääministeri Sipilä, tuomassa eduskuntaan jossakin vaiheessa nuorten asemaa vakavasti heikentävän, erityisesti nuorten epävarmuutta lisäävän esityksen, ja täällä

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

edustaja Jokinen toi esille sen, että ikään kuin tämä hallituksen esitys olisi joku parannus. [Harri Jaskari: Onhan se! — Vastauspuheenvuoropyyntöjä kokoomuksen ryhmästä] Tämähän on heikennys. Edustaja Jokinen, kannattaa todeta se, että tämä on heikennys nuorten ihmisten työsuhdeturvaan, ja sillä tavalla sitä pitää käsitellä.

Nyt te olette, pääministeri Sipilä, siis tuomassa tänne esityksen, jolla toimeentulo vaarantuu, tulevaisuus vaarantuu. Miksi te haluatte kurittaa nimenomaan nuoria työelämän asioissa?

**15.38 Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielenkiinnolla kuuntelin kokoomuksen puheenvuoroa — edustaja Jokinen sanoi, että outoa puhetta täältä oppositiosta. Ainakin perussuomalaisilla oli todella hyviä vaihtoehtoja Viron veromallista lähtien, niin ettei se minusta kovin outoa tekstiä ole.

Mutta eräs asia, pääministeri, mikä kiinnitti huomiota teidän vastauspuheenvuorossanne: Puhuitte usein sanoista ”riski” ja ”nuori” eli puhuitte, että tämä on yritykselle riski, ja riskistä, ja tästä tulee semmoinen mielikuva, että tämä palkkaaminen on riski yritykselle. Te ette ollenkaan näe sitä toiselta puolelta — onko tämä ihminen vain riski?

Olisin kysynyt, eikö näitä ongelmia voisi ratkaista niin päin, että paneutuisitte niihin yksittäisiin tapauksiin ettekä antaisi joukkorangaistusta niin sanotusti kaikille. Oikeusapua voi parantaa, yrittäjille voi olla tämmöinen oikeusturvapooli ja tämäntyyppisiä asioita. Mutta ensimmäisenä ja erityisesti kysyn: pidätekö te riskinä työntekijöitä?

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Pääministeri Sipilä, vastauspuheenvuoro, minuutti.

**15.39 Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastaan ensin edustaja Rinteelle. Linaan teidän puhettanne kesäkuun alusta 2015: ”Suomi on vakavassa paikassa. Yli 400 000 ihmistä on työttömänä, talous kasvaa hitaasti, jos lainkaan, ja julkinen talous velkaantuu nopeasti. Hyvät keinot, uudet oivallukset ja rohkeat mutta oikeudenmukaiset päätökset ja toimenpiteet niiden pohjalta ovat nyt tarpeen.” [Antti Lindtman: Hyvin sanottu!]

Arvoisa puhemies! Juuri näin olemme tehneet, ja tässä tulos: 90 000 ihmistä on töissä. Nyt on tarvittu todellakin rohkeita ja uusia oivalluksia siihen ja niitä tarvitaan myöskin nuorten työmarkkina-aseman parantamiseen, siihen, että silloin, kun valintatilanteessa on nuori ja vanhempi työntekijä, nuorella olisi yksi etu saada se jalka sinne yrityksen ovenraukoon, jolloin pääsee näyttämään omat kykynsä. Tässä ei ole kysymys kuin yhdestä, ensimmäisestä [Puhemies koputtaa] määräaikaista suhteesta, sen jälkeen olemme jälleen samassa asemassa kaikki, mutta sillä helpotetaan [Puhemies: Aika!] nuoren työllistämisen kynnystä.

**15.41 Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä olen todella tyytyväinen siitä, että Suomessa talous kasvaa ja työllisyys paranee. Tilanne on varmasti kaikkien meidän mielestä hieno. On hienoa, että Euroopan keskuspankki on rahapolitiikallaan merkittävästi helpottanut tätä tilannetta ja että kansainvälinen talous vetää. Nämä ovat hienoja asioita.

Mutta, pääministeri Sipilä, kun te kerroitte äsken, että nuorten asema paranee työmarkkinoilla, te olette täydellisessä harhassa tämän asian suhteen. Todellisuus on se, että työ-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

suhdeturva tulee heikentymään määräaikaisten työsuhteitten osalta nuorilla ihmisillä. Näissä alle 20 työntekijän yrityksissä on paljon nuoria ja naisia töissä, ja siellä myös työsuuhdeturva tulee heikentymään. Te ette ole vielä täsmentänyt sitä, tuleeko sairaus irtisanomisperusteeksi, tuleeko ammattiyhdistystoiminta irtisanomisperusteeksi [Naurua] vai mitä perusteita te tulette tuomaan tähän epäasiallisen syyn rinnalle.

**15.42 Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos jokin asia on ankea, niin kyllä tämä hallituksen viesti nuorille aikuisille Suomessa on ankea. Ensinnäkin nämä esitykset osoittavat täydellistä ymmärtämättömyyttä hallituksen toimesta siitä, kuinka vahvasti epävarmuus jo nyt on läsnä nuorten arjessa ja työelämässä. Ja hyvästä talous- ja työllisyyskehityksestä huolimatta hallitus on nyt heikentämällä nuorten työehtoja ja työelämän laatua entuudestaan lisäämässä tätä epävarmuutta.

Toiseksi tämä osoittaa myös ymmärtämättömyyttä nuorten naisten vaikeasta työmarkkina-asemasta. [Susanna Huovinen: Näin se on!] Tämä hallitus jätti tekemättä sen keskeisimmän uudistuksen, mikä tässä maassa oli pitänyt tehdä työelämän tasa-arvon parantamiseksi, eli perhevapauudistuksen. Sen sijaan te tarjoatte nyt uudistuksia, jotka tulevat helpottamaan pätkätoiden teettämistä ja luultavasti kohdistumaan juuri siihen ihmisryhmään, joka jo tällä hetkellä tekee eniten pätkätoita tässä maassa, [Puhemies: Aika!] ja se on nuoret työikäiset naiset. Oletteko tyytyväisiä tähän politiikkaan, pääministeri Sipilä?

**15.43 Juhana Vartiainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koetetaan nyt muistaa se perusasia tässä keskustelussa, että eihän hallitus ole työsuhteen osapuoli, joka jollain tavalla sitä voisi heikentää tai muuttaa. Tuolla vasemmiston retoriikalla ilmeisesti me parantaisimme työsuhteen työehtoja, jos me säätäisimme, että kielletään kaikki muut työsuhteet kuin vakituiset ja vaaditaan, että kaikilla on vähintään 5 000 euron palkka. Sen jälkeen meillä olisi sitten työttömyys ehkä 50 prosenttia.

Emmehan me tällaisilla uudistuksilla muuta tee kuin lisäämme sopimusvapautta. Jos tähän mennessä nuori ja yritys ovat olleet sitä mieltä, että vakituinen työsuhte on hyvä, he voivat edelleen sellaisen tehdä, eiväthän nämä muuta nykyistä. Sen sijaan tällaisten uudistusten vuoksi joku, joka muuten ei olisi saanut mitään, saattaisi nyt jotain saada.

Miksi tällaista teeskentelyä? Kun me olemme tuolla kahvilan puolella, tekin muututte taas ihan järkeviksi kahdenkeskisissä keskusteluissa, [Naurua] ja voimme keskustella [Puhemies koputtaa] työmarkkinoista myös valiokunnassa ihan järkevällä tavalla.

**15.44 Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minä kohdistan nyt puheenvuoroni edustaja Jokiselle: Tulkaa sieltä Tylypahkasta tähän todellisuuteen. Voidaan yhdessä katsoa vaikka aluehallintoviraston raportteja, mitä on tehty muun muassa Uudellamaalla. Ihan pieni vilkaisu vaikka tuonne internetin ihmeelliseen maailmaan osoittaa seuraavia otsikoita: ”Työntekijä asui ravintolassa ja puursi ruokapalkalla — tarkastaja vieraili yhdessä ravintolassa 9 kertaa ja joka kerta löytyi huomautettavaa”. Ehkä sinne keskustan suuntaan: ”Villit käytännöt Lapin matkailualalla jatkuvat huomautuksista huolimatta — safariyrityksen toimitusjohtaja: En tiennyt, että osa-aikaisen työehdoista on sovittava kirjallisesti” ja ”Yllätystarkastukset paljastivat: siivousalalla tehdään yhä paljon töitä pimeästi”.

On hyvä tutustua ja tietää se, mikä on se arjen todellisuus ja mitä se työsuuhdeturvan heikentäminen tarkoittaa näillä ihmisillä, jotka työskentelevät täällä. Te laitatte kaikkein hei-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

koimmassa työsuhteessa olevat ihmiset ikään kuin vastakkain työttömien kanssa. Se ei ole oikein, tarvitaan hyvät pelisäännöt, ja siksi puhun siitä luottamusvaa'asta, vatupassista, minkä pitää olla tasapainossa, eikä yksipuolisesti pidä kallistaa vain ja ainoastaan työntekijöiden kannalta haitalliseen suuntaan.

**15.45 Marisanna Jarva kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuo äskeinen puheenvuorohan ei kertonut mitään tähän esitykseen liittyen. Nämähän ovat aikaisempien lakien aikaansaamia ja työmarkkinoitten järjestämiä tilanteita, niin että tämä ei kyllä liity tähän esitykseen millään tavalla.

Mutta tästä työttömien ja työntekijöitten aseman parantamisesta vähän. Oppositiolta tulee aika rajua tekstiä siitä, miten tätä asemaa olisi muka heikennetty. Olemme tosiaan nollatuntisopimuksiin puuttuneet. Se oli erittäin tärkeä asia, koskee erityisesti nuoria. Näihin on tämä hallitus, Sipilän hallitus, puuttunut ja työntekijää tässä puolustanut. Työtön voi käyttää jatkossa työttömyysturvaa opiskeluun, palkkatukena, nimenomaan työllistymisen apuna, starttirahana oman yrityksen perustamiseen.

Jatkossa myös itsensä työllistäjien asemaa tullaan helpottamaan. Jatkossa yhä useampi nuori tulee työllistämään itsensä, nimenomaan itsensä, ja pyritään edistämään, että hän työllistäisi myös muita. Olisin kysynyt hallitukselta, miten itsensä työllistäjien asemaa konkreettisin esityksin ollaan parantamassa.

**15.46 Reijo Hongisto sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä pienempi yritys, sitä enemmän jokaisen yksilön työsuoritus korostuu. Näin on sanottu salissa monta kertaa. Minulle soitti yrittäjä, joka työllistää itsensä lisäksi kolme muuta työntekijää. He kaikki neljä ovat alle 30-vuotiaita nuoria. Yksi näistä palkatuista työntekijöistä ei ole kovin motivoitunut työhönsä eikä sitoutunut työpaikkaan. Hän ei noudata työaikaa, hänen tekemiään töitä joudutaan purkamaan, niitä joudutaan rakentamaan uudestaan. Se on aikaa vievää puuhaa ja aiheuttaa lisäkustannuksia. Yrittäjä sanoi, että ennen niin jämpinä ja jämeränä tunnettu yritys on saanut negatiivista julkisuutta. Ennen tuli hyvin urakkapyyntöjä, ja nyt näitä urakkapyyntöjä ei enää tule, koska työn laatuun ei voi luottaa. Yrittäjä totesi, että tämän takia töitä ei enää ole riittävästi heille neljälle. Koeaika on jo mennyt umpeen, ja hänet on palkattu siihen yritykseen. Ja kun yrityksellä ei ole enää riittävästi töitä, niin tämän yhden työntekijän takia nämä kolme muuta saattavat menettää työnsä, jos yritys ajetaan ulos. Että aina ei ole kysymys jonkun henkilön etuuksien heikentämisestä.

**15.48 Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Hongisto voi viedä tälle yrittäjätutullelleen terveisiä, että jo nykyisen lainsäädännön puitteissa tällaisesta henkilöstä päästään kyllä eroon. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä]

Arvoisa puhemies! Kyllähän nyt se tämän keskustelun keskeisin kysymys on se, minkä jo edustaja Nurminen täällä nosti esille, monillako rattailla nyt tässä keskusta pelaa, kun niin puoluevaltuusto kuin keskustan molemmat nuorisojärjestöt, opiskelijaliitto ja nuorisoliitto, ovat sitä mieltä, että nuorille kuuluu yhdenvertainen kohtelu lain edessä, ja nyt kysytään, mitä mieltä keskustasta on eduskunnassa, ja tähän kysymykseen olisi mukava saada vastaus.

Sitten toinen kysymys liittyy kyllä siihen, että täällä salissa kuullaan paljon uusiokieltä, mutta en ole koskaan ennen kuullut, että työehtojen heikennys olisi kokoomuksen mielestä

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

positiivista erityiskohtelua. Jo on nyt kaikki nähty, kun syrjintä on positiivista erityiskohtelua kokoomuksen mielestä! [Vasemmalta: Enää puuttuu lopullinen ratkaisu!]

**15.49 Eero Reijonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! 34 vuoden yrittäjäkokemuksella sanoisin kyllä, että tämä keskustelu on aika hämmäntävää, kun minun mielestäni tänä päivänä yrityksissä arvostetaan työntekijöitä ja työntekijät arvostavat yrittäjiä. Tämä on varmaan se yleinen henki. Annammeko nyt viestin työttömille, että alkää vain hakeko työpaikkoja, tässä on niin isosta asiasta kysymys? Tulee vähän semmoinen kuva, että me pelottelemme ihmisiä tässä salissa. Eiväthän asiat voi olla näin. Meidänhän pitää rakentaa yhteiskuntaa siten, että työntekijöillä on siellä oikeusturva olemassa, eikä tämä esitys, joka nyt on käsittelyssä, minusta heikennä sitä yhtään.

Tämän päivän kasvun suurin este on se, että yrityksiin ei tahdota saada osaavaa työvoimaa. Siinä on koulutus ihan keskeisessä roolissa, mutta totta kai nämä esitykset, jotka ovat positiivisia, antavat mahdollisuuden nuorelle päästä työn syrjään kiinni ja sillä keinoin elämän alkuun. [Puhemies koputtaa]

Minä olen huolissani siitä keskustelun tasosta, minkä me [Puhemies: Aika!] annamme ulos täältä tänä päivänä.

**15.50 Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä varmasti tätä keskustelua hivenen ihmeissään ja ehkä surullisenakin kuuntelevat työttömät, yrittäjät ja nuoretkin, tällaista vastakkainasettelua, kun täällä pitäisi etsiä nyt ennen muuta yhdessä niitä ratkaisuja, että nuoret saisivat työtä ja pääsisivät työn syrjään kiinni.

Meillä on tällä hetkellä isoja haasteita sen kanssa, että työpaikat ja työntekijät eivät kohtaa, eikä myöskään aina osaaminen. Jos oikein ymmärsin, niin kehysriihessä opetusministeri Grahn-Laasosen johdolla on tehty hyviä avauksia ja uudistusesityksiä ja päätöksiä täydennyskoulutuksen ja uudelleen koulutuksen ja muuntokoulutuksen suuntaan, ja olisi ehkä hyvä nyt kuulla myönteisiä asioita nuorille. Voisitteko te, arvoisa opetusministeri, kertoa, miten näitä asioita nyt viedään eteenpäin ja miten saamme työntekijät ja työnantajat kohtaamaan?

**15.51 Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tässä tuli jo pyyntö, että kahvilassa ollaan normaaleja, niin ihan mielelläni edustaja Vartiaisen kanssa ja myös ministeri Lindströmin kanssa lähden kahville, ja puhutaan termistä ”positiivinen erityiskohtelu”. Minä olen ymmärtänyt sen niin, että sen tarkoitus on vahvistaa yhdenvertaisuutta suhteessa muihin, ei heikentää, laittaa heikompaan asemaan. Sen takia tämä termi teillä ei tässä asiassa toimi, koska tässä on ikäsyrjinnästä kysymys.

En tiedä muista puolueista, mutta perussuomalaisten linja on selvä. Me haluamme säilyttää työehtosopimusten yleissitovuuden, ja saatavuusharkinnasta tulee pitää kiinni. 200 miljoonaa euroa teillä riitti tuulivoimatukiin. Miksi se ei riittänyt yrityksiin ja nuoriin? Jos te olisitte oikeasti kiinnostuneita yrityksistä ja nuorista, niin te lisäisitte oppisopimuskoulutusta tällä rahalla. Sveitsissä nuorisotyöttömyys on todella alhainen, ja siitä asiantuntijat ovat sanoneet, että syy on oppisopimuskoulutus.

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Annan vastauspuheenvuoron ministeri Terholle, 2 minuuttia.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

### 15.52 Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho (vastauspuheenvuoro):

Arvoisa puhemies! Aalto on kysynyt jo toistuvasti nuorisotakuusta ja Ohjaamo-toiminnasta. Ne kuuluvat toimialaani, joten vastaan mielelläni.

Todella nuorisotakuun toimintaperiaatteenahan on, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikkaa [Ben Zyskiewicz: Hirveää, taas on ikärajoja!] viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Tälle kärkihankkeelle, mikä hallituksella on, hallitus on myös antanut rahoituksen. Tämän toimeenpanoa seuraa ja arvioi nuorisotakuun neuvottelukunta. On siis jo olemassa näitä elimiä sekä tämän hankkeen sisällöstä että sen seuraamisesta.

Ohjaamo-toiminnan kehittäminen on meillä vahvasti ohjelmassa. Kuten aivan oikein kysytte, Ohjaamo-toiminta on tällaista nuorison matalan kynnyksen laaja-alaista auttamista ja ohjaamista eteenpäin. Meillä on yli 50 Ohjaamoja, ja ne on tarkoitus vakinaistaa, kuten toivotte.

Eli kiitän tästä rakentavasta otteesta ja kuulen mielelläni lisää niistä ideoista, mitä teillä asian sisältöön on, mutta välttämättä en ole heti innostunut perustamaan uusia neuvottelukuntia tai muita toimielimiä, koska meillä niitä kyllä on jo entuudestaan.

Sitten sosiaalidemokraatit. Kun käyn läpi tätä nuorisoon kohdistuvaa esityslistaa, niin huomaan, että se on tyhjä. Lähinnä, kun ei ole muuta kommentoitavaa, totean sen, että teillä ei tunnu olevan mitään muuta sanomaa kuin se, että tilanne on jotenkin toivoton tai sekava tai että nuoriso ei tule selviytymään. Sanoman pitää olla juuri päinvastainen. Tilanne paranee Suomessa koko ajan. Nuorissa on toivo, nuorissa on voimaa, ideoita, ja he tulevat viemään tämän maan eteenpäin. [Paavo Arhinmäen välihuuto] Siitä ei ole mitään epäilystä, että he tulevat pärjäämään hyvin. He tulevat pärjäämään vielä paremmin kuin me olemme pärjänneet, ja sen eteen tietysti teemme kaikki töitä. Tehkää konkreettisia esityksiä, niin kommentoin niitä mielelläni. [Leena Meri: Perussuomalaisilla on konkreettisia esityksiä!]

15.54 **Pilvi Torstius** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme tavanneet nojata tutkimukseen ja tietoon perustuvaan päätöksentekoon. Täällä salissakin on jo useaan kertaan todettu, että meillä on sekä yliopistoilta että Etlasta taloustieteilijöitä, jotka ovat todenneet, että työllisyysvaikutusten ja tämän nuorten määräaikaaisuusehtojen lieventämisen välillä ei oikein löydy mitään evidenssiä.

Sen sijaan, kun kysytään esityksiä, meillä on vakaa evidenssi siitä, että toisen asteen tutkinnon suorittaminen lisää työllisyyttä, parantaa työllistymistä nuorilla ja kaikissa ikäryhmissä. Ja meillä on se 10—15 prosenttia jokaisesta ikäluokasta vailla tuota toisen asteen tutkintoa. Niinpä onkin aika hämmäntävää, että me keskustelemme näistä työehdoista sen sijaan, että hallitus ottaisi sen keinon, jonka se voi ottaa käyttöönsä, eli oppivelvollisuuden laajentamisen, toisen asteen varmistamisen kaikille nuorille, mikä takuulla parantaa työllistymistä. Kysynkin edelleen vastaavilta ministereiltä: aiotteko tuoda tämän esityksen? Sen yhteydessä voidaan myöskin parantaa nuorisotakuuta sille tasolle, mille se työministeri Ihalaisen aikana todella kehitettiin.

15.56 **Harri Jaskari** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Joskus olisi ehkä hyvä kysellä myöskin niiltä, jotka aidosti niitä työpaikkoja luovat ja tekevät. Kun pu-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

huttiin tästä yksilöperusteisen irtisanomisen muuttamisesta, niin tutkimusten mukaan sen seurauksena esimerkiksi pk-yrityksissä 37 prosenttia yrityksistä suunnittelee, että ne voisivat rekrytoida lisää ihmisiä. Mikroyrityksistä jopa 74 prosenttia suunnittelisi tämentyylistä lisärekrutointia.

Kun te puhutte niistä yksilöperusteisista irtisanomissuojista, niin olihan se nyt aikamoista populismia, edustaja Rinne, kun puhuitte, että onko sairaus perusteena irtisanomiselle. On aika selkeästi sanottu, että se edellyttää asiallista, painavaa syytä eli työsuhteeseen olennaisesti vaikuttavien velvoitteiden vakavaa rikkomista. Se on se perustelu, eivät mitkään muut tekijät. Nyt kysymys on sellaisista tekijöistä yksilöperusteisesti, ettei halua, viitsi tehdä töitä, ei pysty tekemään töitä, mikä liittyy joihinkin muihin kuin terveysasioihin. Puhutaan asiasta oikealla nimellä, kun puhutaan yksilöperusteisesta irtisanomisesta.

**15.57 Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Terho, meillä on erittäin monta esitystä siihen, millä tavalla tilannetta muun muassa nuorten ihmisen osalta helpotetaan.

Oppivelvollisuuden pidentäminen, kuten edustaja Torsti totesi, tarkoittaa sitä, että sen jälkeen, kun oppivelvollisuutta pidennetään, yksikään nuori mies tai nainen ei syrjäydy sen takia, että perusopetuksen jälkeen ei ole koulutuspaikkaa valmiina.

Me olemme esittäneet perhevapaamallin eteenpäinviemistä, joka teiltä epäonnistui. Olemme esittäneet, että nuoret naiset pääsevät työelämään paljon paremmin kuin nykyään sen perhevapaajärjestelmän kautta. Se myös tarkoittaa palkkatasa-arvon vahvistumista. Sitä me olemme esittäneet.

Sitten esitin aikaa sitten, että yritysten tilannetta voisi parantaa työsuhteisiin liittyvien riita-asioitten osalta antamalla oikeusneuvontaa julkisen toimijan taholta. Olemme esittäneet useampaan otteeseen sitä, että arvonlisäverovelvollisuuden alarajaa nostettaisiin 30 000 euroon, ja olemme esittäneet sitä, että 20 000 euroa olisi ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen.

Nämä kaikki asiat parantavat nuorten ihmisten työllistymismahdollisuuksia, luovat sitä vakautta [Puhemies koputtaa] ja turvallisuutta tulevaisuuteen.

**15.58 Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Svenska folkpartiet vill se en större flexibilitet på arbetsmarknaden, vi vill se en familjeledighetsreform och vi vill se möjlighet till fler lokala avtal. I vårt goda grannland Sverige har man lyckats väl med lokala avtal. Varför skulle man inte också kunna göra det här hemma hos oss i Finland?

Arvoisa puhemies! Hallitus on luopunut ajatuksesta mahdollistaa laajempaa paikallista sopimista, vaikka kokemukset naapurimaastamme Ruotsista ovat hyviä.

Myös Suomen Yrittäjien teettämästä kyselystä ilmenee, että enemmistö suomalaisista kannattaa paikallista sopimista työpaikoilla. Nyt hallitus on kuitenkin valinnut tehdä toisin. On valittu toinen tie, valitaan se tie, joka on epämääräinen ja hyvin riskialtis, elikkä kaotetaan näihin nuorten ihmisten työsuhteturva-asioihin.

Ministeri Lindström, olette Ykkösaamussa myöntänyt, että hallituksen kaavailemat muutokset ovat perustuslain kannalta hankalia toteuttaa. Miksi, arvoisa hallitus, valitsette tämän tien sen sijaan, että edistäisitte paikallista sopimista?

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Vastauspuheenvuoro, ministeri Lindström, minuutti.

**15.59 Työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vastaan edustaja Henrikssonille varmaan myöhemmin. Tässä tuli monta muutakin kysymystä.

Edustaja Rinne, itse asiassa edustaja Jaskari vastasi jo edustaja Rinteelle erinomaisella vastauksella. Omassa puheessani varmasti artikuloin huonosti, kun sanoin, että tulevaisuudessa ei voi irtisanoa ihmistä ilman pätevää syytä esimerkiksi sen takia, että naama ei miellytä tai että hän on ammattiliiton jäsen, mutta sanotaan tämä nyt toiseen kertaan vielä uudelleen.

Jotenkin tässä keskustelussa tulee semmoinen olo, että ikään kuin me olisimme ihan holtittomasti tuomassa tänne jotain ja katsotaan nyt sitten, mitä sille käy. [Välihuutoja] Me valmistelemme sitä huolella ja kyselemme asiantuntijoilta, mikä on se reitti, millä tavalla tämä tahtotila, minkä me olemme täällä nostaneet esille, onnistuu. Siitähän tässä nyt on kysymys. Aika lailla kummallista on tämä keskustelu.

Haluan antaa tunnustuksen kristillisdemokraattien ryhmäpuheen pitäjälle Laukkaselle, joka hoksasi ainoana sen, että kristillisdemokraatit eivät lähde mukaan välikysymykseen, koska eivät tiedä, mitä tässä vastustetaan. [Naurua oikealta]

**16.00 Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olisin mielelläni vastannut edustaja Vartiaisen todellisuudesta vieraantuneeseen puheenvuoroon, mutta ilmeisesti hänelle tuli päiväuniaika, koska hän poistui salista välittömästi puheenvuoronsa jälkeen. [Naurua]

Arvoisa rouva puhemies! Joudun sitten muita puheenvuoroja kommentoimaan. Tästä keskustelusta tulee elävästi mieleen koulutusleikkaukset, jolloin ministeri Grahn-Laasonen sanoi, että ”hei, me kehitetään”, kun leikattiin ennätysuuresti. Ja nyt samalla lailla väitetään, että ”hei, me parannetaan työehtoja”, kun niitä nuorten osalta heikennetään. Työn pätkiminen ei lisää työtä, ei lisää työpaikkoja, se lisää epävarmuutta. Se lisää epävarmuutta erityisesti nuorilla ja naisilla. Ja se, että työehtoja heikennetään, ei ole positiivista erityiskohtelua, se on syrjintää, ja sitä kutsutaan negatiiviseksi erityiskohteluksi. Orwell olisi ylpeä siitä retoriikasta, jota hallitus täällä käyttää.

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Ministeri Grahn-Laasonen, minuutti.

**16.02 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Säilytetään kuitenkin semmoinen asiallinen taso keskustelussa.

Uskon, että jokainen meistä on huolissaan täällä nuorten syrjäytymisestä ja haluaa löytää siihen ratkaisuja. Sen sijaan en kovin innovatiivisena pidä sitä ajatusta, että perustettaisiin jälleen yksi työryhmä, koska tämän teeman ympärillä on ollut työryhmiä varmasti enemmän kuin minkään muun yhteiskunnallisen ongelman ympärillä. Sen sijaan tarvitaan ratkaisuja.

Edellisellä hallituskaudella oli nuorisotakuu ja paljon hyvää tahtoa, mutta nuorten työttömyys sinä aikana ymmärtääkseni vain lisääntyi, niin että se ei sitä ongelmaa ainakaan ratkaissut, ja siitä syystä tällä hallituksella on päästy parempiin tuloksiin: nuortenkin työllisyysnäkymät ovat nyt valoisammat.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Meillä aikuisilla on vastuu myöskin siitä, miten nuorille puhumme tulevaisuudesta. Jos maalaamme täällä pelkkiä uhkakuvia, se ei auta ketään. Sen sijaan se, että nuoret pääsevät töihin, antaa valoisia tulevaisuudennäkymiä.

Te pilkkaatte sitä, että tämä hallitus on uudistanut koulutusjärjestelmää, mutta ne tulokset tulevat [Paavo Arhinmäki: Te olette leikanneet koulutusjärjestelmää!] näkymään siinä, että koko koulutusjärjestelmä on saateltu uuteen aikaan. On kehitetty niitä Ohjaamo-palveluja, jotka tuovat yhdeltä luukulta nuorille avun, rakennettu jälkiohjausvelvoitetta, henkilökohtaisempia polkuja, varhaisempaa puuttumista, kehitetty mielenterveyspalveluja, maahanmuuttajien koulutuspolkuja. [Paavo Arhinmäki: Leikkaaminen on kehittämistä?] Tämä auttaa nuoria uuteen alkuun.

**16.03 Heli Järvinen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvä työministeri Lindström, te kehuitte omassa puheenvuorossanne kolmen kuukauden määräaikaishaastatteluja työttömille. Silloin, kun niitä puuhattiin, me vihreät tuimme tätä esitystä, vaikka näimme jo silloin pelkona sen, että TE-toimijoita on aivan liian vähän, ja valitettavasti juuri niin on käynyt. Nyt 100 miljoonaa euroa on leikattu työllisyyden hoidosta, 40 miljoonaa on annettu lisää, mutta nämä kolmen kuukauden välein tapahtuvat haastattelut toimivat huonosti. Oletteko perehtynyt uusimpiin lukemiin? 40 prosenttia työttömistä ei pääse näihin haastatteluihin lainkaan. Niistäkin, jotka pääsevät, suurin osa haastatellaan puhelimitse tai heille lähetetyillä erilaisilla viesteillä. Voitteko uskoa sitä, että viime vuoden aikana näistä kolmekuukautishaastatteluista huolimatta kasvokkain tapaamisten määrä TE-toimistoissa peräti väheni edellisvuoteen verrattuna? Siis viime vuonna, vaikka työttömien määrä vielä kasvoi, [Puhemies koputtaa] näitä kasvokkain tapaamisia [Puhemies: Aika!] oli vähemmän.

**16.04 Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Arvoisat kollegat! Aika mielenkiintoista. Aika harva on ilmeisesti katsonut aamulla Ylen uutisia, joissa ykkösuutisen otsikko oli, että työllisyys kasvaa nyt hurjaa vauhtia, eniten yli 55-vuotiailla, yli 6 prosenttiyksikköä, sitten 15—24-vuotiailla, 3 prosenttiyksikköä, mutta sitten 25—34-vuotiailla 1,5 prosenttiyksikköä. Asiantuntijoiden analyysi on se, että tässä näkyy se, että taantuman aikana ei päästy ensimmäiseen työpaikkaan ja työmarkkinoille tulo viivästyi. Ja tämä on se kohta, johon hallitus hakee ratkaisua näillä alle 30-vuotiaisiin kohdistuvilla toimilla.

Sitten pitää muistaa myös, mitä muuta siellä tehtiin. Me otimme palkkatukirahoituksen työttömyysturvasta, toimme kakkosasunnon vähennysoikeuden, työttömyysturvalla opiskelun, 54 miljoonan työllisyyspaketin. Nämä olivat isoja juttuja, joita riihessä tehtiin, ja näillä tullaan entisestään parantamaan meidän työllisyyskehitystä.

**16.05 Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään on puhuttu paljon nuorten työllistymisestä ja työehdoista, ja se on erityisen tarpeellista, kun nuorten työttömyys on todella huonossa tapossa tällä hetkellä monelta osin. Mutta valitettavasti muutamissa ryhmäpuheenvuoroissa tuotiin jo äsken esiin vaatimus ulkomaisen työvoiman tarveharkinnan poistamisesta. Siinä olisi kyse todella isosta ja periaatteellisesta asiasta, joka koskisi myös nuoria — ja erityisesti juuri heitä — tulevaisuuden työmarkkinoilla. Mikäli tämä kyseinen vaatimus menisi läpi yhdessä varsinkin kokoomuksen vaatiman työehtoso-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

pimusten yleissitovuuden purkamisen kanssa, tietäisi se monille nuorille vielä paljon nykyistä vakavampia ongelmia tulevaisuuden työpaikoista kilpailtaessa.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset vastustavat ehdottomasti ulkomaisen työvoiman tarveharkinnasta luopumista ja puolustavat suomalaista työntekijää hänen ikäänsä ja sukupuoleensa katsomatta.

**16.07 Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen saanut olla viime aikoina todistamassa kaksi kertaa sitä tilannetta, kun nuori saa ensimmäisen työpaikan, toisessa tilanteessa lyhytaikaisen kesätyöpaikan, ja sitä onnistumisen iloa, innostusta ja näyttämisen halua ei ole yhtään vähentänyt se, että kyseessä on ollut määräaikainen työsuhte. Mutta nyt oppositio on lähdössä linjalle, että tämäkin määräaikainen työsuhte olisi huono asia nuorelle. [Eduskunnasta: Niin, miksi?] Voisi olla se tilanne, jos meillä olisi vain sellaiset työehdot, että pitäisi aina tehdä toistaiseksi voimassa oleva työsuhte, että tätäkään työsuhdetta ja tätä nuoren onnea ja onnistumisen tunnetta ei olisi syntynyt. [Paavo Arhinmäki: Ei taida Lohi oikein tietää, mikä on kesätyöpaikka!]

Minusta olisi erittäin suuri vahinko, jos me nyt antaisimme nuorille sellaisen viestin, että ei kannata ottaa määräaikaista työsuhdetta vastaan, ei kannata näyttää omia kykyjään ja panna jalkaa oven väliin ja tehdä töitä sen eteen, että saa sitten varmasti sen toistaiseksi voimassa olevan työsuhteen. Hallituksen toiminta on nyt erinomaista, ja nämä keinot, mitä on käytetty, tepsivät: työllisyys kasvaa voimakkaasti koko ajan.

**16.08 Harri Jaskari kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lohi piti aivan erinomaisen puheenvuoron, joten kannattaisi aidosti kuunnella. Ja kun te kritisoitte sitä näkökulmaa, että me laitamme näille nuorille mahdollisuuden päästä myöskin määräaikaiseen työsuhteeseen, niin te todellakin kritisoitte sitä niin, että nuoret eivät saisi enempää työpaikkoja. Kysymys on todellakin niistä nuorista, jotka ovat jo yli kolme kuukautta olleet työttöminä, eli siinä tapauksessa niistä nuorista, jotka ovat joutuneet pitkäaikaisen työttömyyden kierteeseen, [Suna Kymäläinen: Kesätyöntekijät!] joiden vaihtoehto on aidosti työttömyys, kun pääsisi tässä helpommin paremmalla työmarkkina-asemalla, paremmalla kriteerillä mukaan työllisyyteen: ensin määräaikaiseksi, ja sitten kun on pystynyt näyttämään, niin myöskin vakituiseksi. Antakaa heille nyt, hyvät ystävät, mahdollisuus.

**16.09 Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työllisyyden edistämisen ei pitäisi olla kysymys, joka johtaa vastakkainasetteluun, ja aivan niin kuin ministeri Lindström totesi, kristillisdemokraatit eivät lähteneet mukaan tähän välikysymykseen, koska me emme oikein tienneet, mitä me tässä vaiheessa vastustaisimme, [Eduskunnasta: Hyvä! — Naurua] ja muutenkin olemme niin yksinkertaisia, että me ajattelemme, että pienyrittäjä, joka päättää rekrytoida uuden työntekijän, ei tee sitä sillä ajatuksella, että hän voisi irtisanoa kyseisen henkilön. Eli jos joku pienyrittäjä lähtee palkkaamaan, niin lähtökohta on, että hän haluaa ihmisen töihin. Olemme kaikki yhtä mieltä siitä, että uudet työpaikat syntyvät pk-yrityksissä ja näistä pieni joukko kasvavia yrityksiä luo huomattavan osan uusista työpaikoista.

Haluaisin vielä kysyä, niin kuin edustaja Henrikssonkin: mihin jäi paikallinen sopiminen?

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

**16.10 Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä keskustelussa tuntuu toistuvan väite, että nuorille syrjivät, heikommat työehdot olisivat jotenkin nuorten etu, [Harri Jaskari: Niin onkin!] tämä ajatus siitä, että nuoret itse asiassa haluavat heikommat työehdot. Onko hallitus ihmetellyt, mikseivät kaikki muut ryhmät? Onko hallitus ihmetellyt, miksei Itä-Suomesta ole tullut delegaatiota pyytämään pääsyä heikommille työehtoilta, kun siellä on korkeampi työttömyys? Kun te väitätte, että tämä on nuorten etu, niin oletteko te kysyneet heiltä, [Harri Jaskari: Ollaan!] haluavatko nuoret heikommat työehdot? [Ben Zyskowitz: Ne haluavat työtä!]

Arvoisa puhemies! Kaikkien Suomen nuorisjärjestöjen kattojärjestön puheenjohtaja Elisa Gebhard on todennut tiedotteessaan: ”On todella vaikea nähdä, miten esitetty työsuojelulain muutos edistäisi mitään muuta kuin nuorten kokemaa epävarmuutta työmarkkinoilla.” [Ben Zyskowitz: Onko tämä sama Gebhard, joka oli edustaja Urpilaisen avustaja?] Älkää yrittäkö väittää, että nuoret haluavat itselleen heikommat työehdot. [Puhemies koputtaa] Älkää yrittäkö sumuttaa.

**16.11 Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tätä keskustelua ja opposition toimintaa kyllä muutenkin hyvin kuvaa se, että me emme oikeasti edes tiedä, mistä me olemme täällä keskustelemassa, [Välihuutoja vasemmistoliiton ryhmästä] koska sitä lakiesitystä ei olla vielä kirjoitettukaan. Sanotaan ”ei”, vaikka ei edes tiedetä, mille se sanotaan.

Mutta niitä hyviä keinoja ja rohkeita ja uusia oivalluksia on hallitukselta kyllä tullut. Vaikka perhevapaauudistuksessa saatiin aikaan vain joitakin tekoja, silti täällä ollaan oltu huolissaan siitä, kun liikaa tulee uudistuksia tänne meidän saliin käsiteltäväksi. Muun muassa työnantajilla on oikeus saada 2 500 euron kertakorvaus perhevapaakustannuksista ja nollatuntisopimusten epäkohdat todella poistettiin tällä kaudella, ja tämä hyödyttää erityisesti nuoria. Se on aivan selvä asia, että työ on aina parempi kuin työttömyys, ja tässä ei olla pätkimässä työuria [Puhemies koputtaa] vaan saamassa työtä nuorille. [Puhemies: Aika!]

**16.12 Kimmo Kivelä sin** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Työelämä erinomaisesti peilaa, miten maailma on muuttunut. Tätä keskustelua kun kuuntelee, tulee väistämättä mieleen, että vihervasemmisto-oppositio luulee, että 80-luvun konstit pelaavat 2010-luvulla. Ei ymmärretä, että maailma on muuttunut. Mutta tässä yhteydessä ei voi muuta kuin ihaila, miten raakaa rehellisyyttä edustava sininen työministeri Lindström toimii rohkeasti. Hänellä on reagointia aikaan, eikä pelkästään reagointia, vaan vaikuttamista, tulevaisuuden suunnan kääntämistä inhimillisempään, työn linjaa korostavaan suuntaan, ja tulokset näkyvät. Hänen ehdotuksiaan on haukuttu, mutta niin kuin tämän päivän uutisointikin kertoo, toiminnot purevat. On hyvä, että myös nuorille mahdollistetaan [Puhemies koputtaa] ensimmäinen työpaikka.

**16.13 Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa hallitus, voisitteko kuvitella, että te esimerkiksi esittäisitte yli 50-vuotiaiden palkkaamista perusteetta määräaikaikaisiksi? Te ette tietenkään voisi, koska se olisi syrjintää. Mutta jostain ihmeen syystä tämä on nuorten kohdalla ok tai jopa positiivinen erityiskohtelu, kuten työministeri sanoi.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Keskitytään faktoihin. Tässä on iso väite, ja iso väite on se, että tämä parantaisi nuorten työllistymistä. Avataan tämän päivän Hesari. Siinä on Etlan tutkimuspäällikkö Antti Kauhanen, ja hän sanoo näin: ”Olen aika skeptinen sen suhteen, että löytyisi jostain tutkimus, jonka perusteella voitaisiin näyttää, että uudistus selkeästi parantaisi työllisyyttä.” Siinä on muutama muukin asiantuntija, jotka eivät ole samaa mieltä hallituksen kanssa. Mihin teidän väitteenne nuorten työllisyyden parantumisesta perustuu, ja mitä te vastaatte, työministeri ja valtiovarainministeri, [Puhemies koputtaa] Etlan tutkimuspäällikölle?

**16.14 Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin työllisyys on parantunut, siitä me olemme kaikki iloisia, mutta meidän pitää olla erittäin huolissamme siitä, että nuorisotyöttömyys ei alene samaan tahtiin kuin muu työttömyys. Demaritkin ovat nostaneet monta kertaa esille sen, että yksi syrjäytynyt nuori maksaa miljoonan — siksi tämäkin yksi keino, joka voi auttaa joitakin nuoria saamaan sen ensimmäisen työpaikkansa. Nuori, joka on alle 30-vuotias, joka on ollut kolme kuukautta työttömänä, saa mahdollisuuden saada työpaikan, koska se laskee työllistäminen kynnyksiä. Minusta tähän pitää ilman muuta tarttua.

Perustuslakivaliokunta totesi pitkäaikaistyöttömien osalta, että koska määräaikaisuuden helpottaminen parantaa työmarkkina-asemaa, siksi on myös perusteltua ajatella, että tämä vastaava voidaan tehdä nuorille.

Mutta mitä tulee SDP:hen, Antti Rinne, täällä puhuitte [Suna Kymäläinen: Edustaja Rinne varmaan!] tästä alvin alarajan korottamisesta ja ensimmäisen työntekijän palkkaamisen helpottamisesta. Minusta se on aika tolkutonta, kun te olette samaan aikaan luetellut sadoilla miljoonilla yritysten verojen kiristämistä. Millä sellaiset yritykset, jotka te verotatte henkivieveriin, palkkaavat yhtään ketään? Tämä osoittaa koko sen teidän oman työllisyyspolitiikkanne tyhjyyden, koska te haluatte pilata kilpailukyvyn ja yritysten kyvyn menestyä ja palkata ihmisiä, on sitten nuori tai vanhempi ihminen.

**16.16 Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia, valtiovarainministeri Orpo, että otitte puheeksi tämän sosiaalidemokraattien uudistusohjelman, joka koskettaa koko yhteiskuntaa sosiaaliturvasta koulutukseen kaikilla niillä alueilla, joilla voidaan vahvistaa tulevaa talouskasvua kestävästi, sillä tavalla, että se on ekologisesti, taloudellisesti ja myöskin sosiaalisesti kestävä kasvua. Hienoa, että otitte sen esille.

SDP on vastuullinen puolue, ja me näemme tässä hallituksen esityksessä selkeästi isoja riskejä, puutteita suhteessa nuorten ihmisten työllisyyteen ja tulevaisuuteen. Se epävarmuus — te nostitte itse esille jokin aika sitten puheessanne sen, että syntyvyys on Suomessa alentunut merkittävästi, ja te nostitte esille sen, että sille pitää tehdä kaikkensa. Nyt te teette kaikenne [Ben Zyskowitz: Että nuoret saisi työtä!] väärään suuntaan. Te heikennätte vakautta tulevaisuuteen nähden, ennakoitavuutta. Te lisäätte epäluottamusta tulevaisuuteen näitten nuorten osalta. Ministeri Orpo, oletteko aivan tosissanne, että nämä ovat parannuksia näitten ihmisten työsuhteturvaan?

**16.17 Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin se positiivinen talous- ja työllisyyskehitys, mikä on, antaa parasta toivoa nuorille. Tuhannet nuoret ovat jo saaneet tämän reilun puolentoista vuoden kasvun aikana työpaikan, ensimmäisen työpaikkansa.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Mutta nyt on kyse siitä, että meidän täytyy miettiä pitkäaikaistyöttömiä nuoria. Pitkäaikaistyöttömän nuoren tilanne on kaikkein vaikein, ja jos me arvioimme, että tämä voi auttaa — varmaan on kyse pienemmästä ryhmästä — edes yhden tai lukemattomia nuoria siihen määräaikaiseen työsuhteeseen, sitä kautta kiinni työelämään ja elämään ja saamaan toivoa, minusta se on sen arvoista. Jos me voimme tehdä tämän muutoksen vanhempien kuin 30-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien osalta, miksi me emme voisi tehdä tätä samaa nuorille? Tämä ei koske opiskelijoita, ja kun nuori on saanut sen ensimmäisen työpaikan, niin silloin tämä ei koske enää häntäkään, koska ketjuttaa ei voi. Minusta tämä on mahdollisuus — minusta tämä on mahdollisuus — vastaavalla tavalla kuin muut työllisyystoimet. Ei ole enää niitä helppoja, isoja keinoja, vaan tarvitaan yksittäisiä oikeansuuntaisia, [Puhemies koputtaa] jotka antavat toivoa ja mahdollisuuksia.

**16.18 Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Orpo, miksi ei voi tehdä samanlaista lakia kuin pitkäaikaistyöttömien osalta? Silloin rajausta perustui pitkäaikaistyöttömyyteen, eli siihen oli työllisyyspoliittinen peruste. Nyt te olette esittämässä lakia, jossa tämä rajausta perustuu ikään. Olisitteko, valtiovarainministeri Orpo, valmis esittelemään tässä lakia, jossa yli 55-vuotiaille voidaan luoda määräaikaisia työsuhteita vaikkapa kahden kuukauden työttömyyspätkän jälkeen? Luuletteko, että sellainen lainsäädäntö läpäisisi perustuslakivaliokunnan seulan?

Toiseksi, en ole vielä kuullut yhtäkään esimerkkiä tutkimuksesta, joka osoittaisi todeksi hallituksen väittämän siitä, että tämä parantaa nuorten työllisyyttä. Päinvastoin, kaikki olemassa oleva tutkimustieto viittaa siihen suuntaan, että tällä ei ole olennaisia vaikutuksia työllisyyteen. Sen sijaan tämä hyvin todennäköisesti lisää nuorten pätkätöitä. Eli tämä keskeisin argumentti hallituksella on vielä kokonaan perustelematta tämän keskustelun aikana.

**16.19 Antti Rantakangas kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Anderssonille: Tässähän on kyse siitä, että nuoren työttömän kilpailukyky paranee suhteessa muihin työnhakijoihin samasta työpaikasta. [Paavo Arhinmäki: Kerro se tutkija! — Suna Kymäläinen: Mites tämä yhdenvertaisuuspolitiikan kanssa pelaa?] Se kilpailukyky paranee, ja hän voi päästä ensimmäiseen työpaikkaan kiinni, saada polun myöskin vakinaiseen työpaikkaan, kun pääsee osoittamaan sen osaamisen ja myöskin työmotivaation. Tästähän tässä on kysymys, ja tämä on erittäin tärkeää nuorten kannalta. [Paavo Arhinmäki: Toisin kuin keskustaopiskelijat ja Keskustanuoret sanoo!] Niin kuin täällä ministeri Lintilä aikaisemmin kertoi, tässä on sellainen ikäryhmä, joka kaipaa uusia toimenpiteitä.

Hallituksen talous- ja työllisyyspolitiikan tulokset ovat erinomaisia: 90 000 uutta työpaikkaa, joka merkitsee 300 000—400 000 suomalaiselle parempia elämisen edellytyksiä. Sehän on valtavan suuri käänne verrattuna aikaisempaan. Nyt pitäisi rakentaa tulevaisuutta ja toivoa, aivan niin kuin ministeri Terho täällä sanoi, eikä ripotella tuhkaa päälle. Hallituksen esitys on uusi keino, ja nyt pitää ottaa kaikki keinot, ja toivoisin, että vasemmistopuolueetkin tulisivat menneisyyden politiikasta tulevaisuuden politiikkaan.

**16.20 Tarja Filatov sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Menneisyyttä on se, että määräaikaisia työsuhteita on saanut solmia ilman perustetta. Suomessa on 90-luvulla selkiytetty sitä lainsäädäntöä, että määräaikaisia työsuhteita kyllä saa solmia silloin, kun niille on perusteltu syy ja se lähtee siitä työn laadusta.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Ongelma on se, että tästä laista ja tästä esityksestä tulee yksi sotkun sotku. Hallitus vaatii aktiivimallilla, että kolmen kuukauden aikana pitää saada keikkatöitä tai pitää päästä aktiivitoimiin, ja sitten se samaan aikaan luo mallin, jossa, jos ei ole löytänyt näitä, kolmen kuukauden päästä voisi päästä määräaikaiseen työsuhteeseen. Onpa aika kynnys, kun ei ole sitä ennen onnistunut pääsemään edes työhallinnon aktiivitoimiin tai ei ole onnistunut saamaan keikkatöitä.

Mutta kysyisin sitä, kun ministeri sanoi, että teillä on tahtotila, ja tahtotila on ilmeisesti se, että näitä määräaikaisia työsuhteita saa solmia ilman perusteita ja irtisanomissuojaa heikennetään alle 20 hengen yrityksissä, missä on se tutkimus, joka tukee sitä, että näistä syntyy työllisyshyötyä. Me olemme tässä salissa kuulleet lähinnä tutkimuksia, jotka osoittavat, että niistä [Puhemies koputtaa] ei synny työllisyshyötyä.

**16.22 Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus ei tarjoa tässä nuorille töitä, vaan se tarjoaa nuorille potkut. [Arto Satonen: Voi hyvä tavaton!] Ihmettelen, kuinka Sipilän hallitus kehtaa heikentää alle 30-vuotiaiden työntekijöiden irtisanomissuojaa, asettaa heidät muita työntekijöitä heikompaan asemaan. Työlakien täytyy lähteä siitä, että niillä suojataan heikompa osapuolta eli sitä työntekijää. Jos nyt ensin heikennetään nuorten irtisanomissuojaa, niin seuraavaksi vuorossa ovat vanhemmat työntekijät ja sitten loput. Perussuomalaiset vaativat hallitusta perumaan nämä suunnitelmat tästä irtisanomissuojan heikentämisestä. Työministeri Lindström, aiotteko harkita tätä vielä uudelleen?

**16.23 Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on paljon puhuttu siitä kolmesta kuukaudesta. Ensinnäkään se ei siis koske niitä nuoria ollenkaan, jotka eivät ole työttömänä sitä kolmea kuukautta. Mistä se kolme kuukautta tulee? [Li Andersson: Se on yks kesä vaan!] Ainakin silloin, kun minä olin työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa muun muassa edustaja Filatovin ja ministeri Lindströmin kanssa, juuri todettiin, että kolme kuukautta on sellainen aika, että jos sitä pidempään nuori on työttömänä, riski siitä, että hänestä tulee pitkäaikaistyötön, on moninkertainen. [Suna Kymäläinen: Mites tämä aktiivimalli?] Se on ihan vakava asia, ja minusta se pitäisi kaikkien tunnustaa.

Sitten minä haluaisin sanoa edustaja Rinteelle, kun te pyritte pääministeriksi: eikö teitä yhtään huolestuta se, kun te joka ikistä työelämän uudistusta, mitä nyt on tehty, olette täällä vastustanut, paljonko meillä syrjäytyy ihmisiä pysyvästi työelämän ulkopuolelle ja miten me voimme niitä ihmisiä pitää osallisina tässä yhteiskunnassa, jos te ette yhtään sellaista keinoa hyväksy, jolla voidaan niiden ihmisten työmarkkina-asemaa parantaa, jotka eivät heti ensimmäisenä pääse töihin?

**16.24 Reijo Hongisto sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Useissa puheenvuoroissa on perätty tutkimusta, onko jossain tutkittu, että tällainen parantaisi nuorten työllistämistä. Minä en tiedä, en ole nähnyt tutkimusta, mutta minä olen saanut pk-yritystyönantajilta viestejä siitä, että jokainen työntekijä on yrityksessä tärkeä. Mitä pienempi se yritys on, sitä tärkeämpi on se työntekijä. Ja yrittäjä pelkää sitä, että jos hän tekee väärän rekrytoinnin, niin saattaa kaatua koko yritys. Tätä taustaa vasten tarkasteltuna siitä niin sanotusta väärästä rekrytoinnista keveämmillä perusteilla eroon pääseminen on sille yrittäjälle elämänehto, ja kun se on elämänehto, niin se madaltaa kynnystä palkata myöskin muita työntekijöitä. Että jos tulee niin sanotusti väärä rekrytointi, niin yritys ei kaadu siihen. Minä ai-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

nakin ajattelen näin, että tämä kannustaa ja motivoi yrittäjiä palkkaamaan uusia työntekijöitä. Sen virheen mahdollisuus ei merkitse sitä, että kaatuu koko yritys, ja tätä taustaa vasten väitän, että pikemminkin tämä lisää työllisyyttä.

**16.25 Anna Kontula vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä en usko, että tämä uudistus toimii. Miksi? Jos minä olisin yrittäjä, joka on huolissaan palkkaamansa henkilön sopivuudesta tehtävään, totta kai palkkaisin hänet toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen kuuden kuukauden koeajalla. [Eero Lehti: Ei semmoista työsuhdetta ole! — Eduskunnasta: Oletko nukkunut, kun laki on hyväksytty?] Myöskään mikään tutkimus ei näytä, että tämä olisi toiminut missään muualla.

Mutta sen sijaan me voimme olla aika varmoja siitä, että työehtojen huonontaminen vaikuttaa kahteen aivan keskeiseen asiaan Suomen kansantalouden kannalta, nimittäin meidän luottamuspääomaan ja osaamisoaamispääomaan, jotka ovat ne ainoat pääomalajit, joilla tämä kansakunta on pystynyt talouttaan rakentamaan. Ja minä olen hyvin huolissani siitä, että minä en kuule minkäänlaista punnintaa työehtojen heikentämisen kielteisten seurausten ja toisaalta mahdollisten toivottujen hyötyjen — mitä ministeri Orpo sanoi, ehkä yksi saa työtä — välillä.

**16.26 Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tänä aamuna teksti-tv:stä näimme uutisen, että todellakin työllisyystilanne paranee kohisten aivan hurjaa vauhtia. Pitää muistaa se tosiasia, mikä tämän keskustelun aikana lienee tullut selväksi eduskunnalle ja kaikille muillekin, että ne työpaikat, jotka todennäköisimmin ovat syntyneet tällä hetkellä Suomeen, ovat pienissä yrityksissä olevia työpaikkoja, ja kuten moni on jo tässä keskustelussa sanonut, näille yrityksille on tärkeää saada se hyvä työntekijä taloon töihin. Se on ihan varmaa, että jos alle kolmekymppinen kaveri saa työpaikan yrityksestä, joka on kasvuhakuinen, vaikka nyt tietotekniikka-alan yritys, ja siellä huomataan, että tämä nuori mies tai nainen on pätevä töissä, niin ei varmasti karkuuteta sitä ihmistä: hänet otetaan pitempään työsuhteeseen heti, koska kasvuhakuisilla yrityksillä nimenomaan rekrytointi on se akilleenkantapäähän.

Älkää, hyvät ihmiset, väheksykö nuorten halua päästä töihin. Tapasin itsekin erään nuoren konemiehen, joka oli päässyt töihin kolmeksi kuukaudeksi kesäajaksi ajamaan työkooneita Suomen tienparannustehtäviin. Oli muuten onnellinen nuori mies. Hän tiesi, että se on määräaikainen työsuhde, mutta sanoi, että kyllä hän uskoo, että kun hän kesän näyttää, niin hän pääsee töihin. Tässä on asenne kohdallaan, ei tässä keskustelussa.

**16.27 Johanna Ojala-Niemelä sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Finanssikriisin jälkeen me olemme tilanteessa, jossa nuorten tulot ovat kehittyneet poikkeuksellisen heikosti. Sen taustalla on nuorisotyöttömyys, epätyypillisten työsuhteiden lisääntyminen sekä edelleen edellisiä sukupolvia heikompi kiinnittäytyminen työelämään. Nyt te olette kuitenkin sen sijaan, että tukisitte näitä nuoria, laittamassa heitä edelleen polvilleen heikentämällä työsuhteita, joista poistetaan määräaikaisuuden peruste alle 30-vuotiailta. Päätökseen liittyy jälleen vakavia yhdenvertaisuuteen liittyviä ongelmia, kuten oli aktiivimallin kanssa. Hallitus asettaa ihmiset erilaiseen asemaan sen mukaan, minkä kokoisessa yrityksessä he työskentelevät, samoin eri-ikäiset työntekijät joutuvat erilaiseen asemaan — ja viime kädessä on kuitenkin kysymys perustuslain takaamasta yhdenvertaisuudesta lain edessä. Olette, ministeri Lindström, itsekin sanonut, että nämä ovat hankalia esityksiä pe-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

rustuslain kannalta. Niin ovat. Miksi sitten tuotte tällaisia esityksiä tänne eduskunnan käsiteltäväksi?

**16.28 Olli-Poika Parviainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meidän on saatava työllisyysastetta ylös ennen kuin seuraava lama koittaa, sillä jos näin ei käy, olemme varmasti äärimmäisen vaikeiden päätösten äärellä. Siksi ymmärrän esimerkiksi palkkaamisen helpottamiseen, pienten yritysten aseman parantamiseen ja työllistämiseen liittyvät kysymykset.

Mutta kun me tänään keskustelemme nimenomaan nuorten näkökulmasta, niin minä haluaisin muistuttaa siitä, miten nämä tämänkertaisetkin asiat esimerkiksi nuorten määräaikaisten työsuhteiden lisäämisestä rinnastuvat muihin toimenpiteisiin, joita tällä hallituskaudella on tehty: On rikottu koulutuslupaus. On heikennetty opiskelijoiden toimeentuloa. On kaadettu perhevapaaudistus. On tehty työllisyyspolitiikka, joka kauniisti sanottuna ei ole ainakaan nuorisolähtöistä, se on jotain muuta. Koulutuksen tasa-arvokin on heikentynyt, ja sote tulee mahdollisesti heikentämään vaikeassa asemassa olevien nuorten asemaa entisestään.

Toisin sanoen: katsokaa kokonaisuutta ja — minä vetoan hallitukseen — myös arvioikaa sitä kokonaisuutta. On tärkeää tuoda myös nuorisotakuunäkökulma tähän keskusteluun.

**16.29 Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minä vähän pelkään, että tämä viesti, joka tulee hallitukselta nuorille, alle 30-vuotiaille, on jopa vaarallinen. Nyt tulee sellainen ajatus kaikille, että nuoria voi kohdella eri tavalla kuin meitä vanhempia, ja tällaista viestiä ei todellakaan saisi viedä eteenpäin. Nuoret ovat siinä tilanteessa, että elämä, työelämä toivottavasti, on edessä, ja silloin heillä täytyy olla tasavertainen asema, ja tämän suurin ongelma on se, että tässä nuoret asetetaan erilaiseen asemaan. Minä luulen, että hallituksella on hyvä tahto, mutta tämä keino ja menettely ei kyllä nyt osu kohdalleen. Meidän on etsittävä positiivisia keinoja näissä asioissa.

Totean, että yleissitovuuden säilyttäminen on erittäin tärkeää, mutta myös paikallisen sopimisen edistäminen on erittäin tärkeää. Miksi sitä ei, [Puhemies koputtaa] ministeri Lindström, ole toteutettu?

**Toinen varapuhemies Tuula Haatainen:** Ministeri Lindström, vastauspuheenvuoro, 3 minuuttia.

**16.31 Työministeri Jari Lindström:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitos keskustelusta. Jos nyt lähdän näistä kahdesta kysymyksestä liikkeelle, ja katsotaan sitten, ehdinkö mitään muuta tässä sanomaankaan.

Otetaan nyt vielä kerran ja rautalangasta ja koetan sanoa niin selkeällä suomen kielellä kuin ikinä pystyn tästä ulkomaisen työvoiman tarveharkinnasta. Se on hallitusohjelmaan kirjattu. Siihen, että kokoomuksella ja keskustalla on tästä asiasta erilainen kanta kuin se, mitä hallitusohjelmaan on kirjattu, heillä on oikeus. Se on heidän puolueensa kanta, mutta siniset eivät ole samaa mieltä, ja kun se on sinne hallitusohjelmaan näin kirjattu, niin se ei tämän hallituskauden aikana muutu. Toivottavasti tämä tuli tässä selväksi.

Paikallinen sopiminen: erittäin haastava asia. Sanotaan nyt tähän kärkeen heti, että itse kannatan paikallisen sopimisen edistämistä, mutta en ehdolla millä hyvänsä, ja siitä nimen-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

omaa oli kyse. Sillä, että eri ihmiset tulkitsevat sitten erilaisia asioita omalla tavallaan, toki on merkitystä. Joku voi olla sitä mieltä, että kiky-sopimus ei ole enää voimassa, joku toinen sitä mieltä, että kyllä se on voimassa. No, jos esimerkiksi ammattiyhdistysliike tulkitsee, että kilpailukyky sopimus on voimassa ja silti he tulkitsevat, että sinne mennään sorkkimaan ja rikotaan se sopimus, ja he sanovat, että tämä on heille fundamenttiasia, niin minun johtopäätökseni siitä viestistä on se, että siitä aiheutuu tälle maalle merkittävä ongelma, jos me tähän suuntaan lähdemme. [Antti Lindtman: Ja senkö takia tulivat nämä esitykset?] Sitten sen keskustelun jälkeen me kävimme todella perusteellisesti läpi tämän asian, ja sen jälkeen edelleen työllisyystoimenpiteitä mietittiin, sitä, mitä muita on pöydällä. Sieltä tuli sitten kaksi esitystä, joista me tänään keskustelemme ja joiden ansiosta on tullut tämä välikysymys. Ja tämä on ollut kyllä mielenkiintoista, että ei ole vielä olemassa mitään esitystä. Kuten sanoin, me haluamme etsiä sen reitin, joka kestää perustuslaillisen tarkastelun. Me emme tuo tänne holtittomasti mitään sellaista, joka meidän näkemyksemme mukaan ei ole mahdollista. Mutta viime kädessä se on aina perustuslakivaliokunta, joka katsoo sen asian, ja siihen minä luotan. Voitte olla aivan varmoja, että tämä asia puntaroidaan todella tarkkaan niillä parhailla voimilla, joita hallituksella on käytettävissään, ja sitten tulee esitys, jota voitte kritisoida tai kehua. — Kiitos.

**Puhemies Paula Risikko:** Otetaan muutama vastauspuheenvuoro.

**16.33 Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Katsoin tämän hallituksen kehysriihen päätöksen, ja ei täällä mitään ehtoja siihen aseteta, että jos tietyt ehdot täyttyvät, niin silloin hallitus vie tämän päätöksen eteenpäin. Hallitus kehysriihessä päätti, että jatkossa nuoren voi palkata perusteettomaan patkutyöhön. Ministeri Lindströmin selityksiä kun kuuntelee, niin kuulostaa siltä kuin se vanha ministeri, joka totesi avustajalle: ”Minä teen päätöksen, keksi sinä perustelut.”

Mutta sitten kysymys tästä uudesta tiedosta, joka tässä tuli — sanoitte, että tässä oli taustalla kysymys siitä, pidetäänkö tästä yleissitovuudesta kiinni, tähän paikalliseen sopimiseen liittyen: On hyvä, että piditte tästä asiasta kiinni, mutta onko nyt, ministeri Lindström, niin, että kun tähän kokoomuksen vaatimukseen yleissitovuuden purkamisesta teillä ei riittänyt rönttiä sanoa, että ei puututa tähän ollenkaan, niin te laitoitte nuoret maksajiksi? Nuorethan ovat sivustakärsijöinä [Puhemies koputtaa] tässä teidän hallituksen neuvotteluissa, [Puhemies: Aika!] ja sen takia kun yleissitovuuteen ei koskettu, onneksi, [Puhemies: Aika!] nyt laitatte nuoret maksajiksi.

**16.35 Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hieman ihmettelen sitä, että täällä on salista vedottu siihen, että ei ole asiaa, josta me nyt keskustelemme, eli se on vedetty ihan kuin hatusta opposition toimesta. Kuitenkin kehysriihessään hallitus päätti tämän asian eli tämän alle 30-vuotiaiden aseman heikentämisen, niin kuin sen itse tulkitseen. Tavoite on hyvä, mutta näinhän se tosiasia on, ja silloin me tiedämme tässä vaiheessa, mihin hallitus on sitoutunut ja mihin se pyrkii, ja on syytä käydä tämä välikysymyskeskustelu tästä aiheesta juuri nyt, koska nuorisotyöttömyys on vakava asia.

Mitä sitten tulee vielä paikalliseen sopimiseen, niin perussuomalaiset kannattavat paikallisen sopimisen hallittua ja harkittua laajentamista, ei todellakaan ehdoilla millä hyvänsä. Tarvitaan valtakunnalliset perälaudat ja raamit, joidenka puitteissa edetään. Kyllähän

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

me tiedämme kaikki, [Puhemies koputtaa] että paikallisesti työpaikalla tiedetään ne ongelmat ja ratkaisut on etsittävä.

**16.36 Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin, tämä välikysymys on tehty siitä lähtökohdasta, että hallitus tosiaan suunnittelee alle 30-vuotiaiden määräraikaisten työsuhteiden tekemistä mahdolliseksi ilman perusteita, kun työnhakija on ollut työttömänä yli kolme kuukautta. Mikäli tässä on jotain virheitä, mitä työministeri nyt haluaa korjata, niin nyt on varsin hyvä paikka sitten oikaista, jos on niin, että oppositiolla on väärät tiedot sen suhteen, mitä hallitus tässä suunnittelee. Muuten en näe mitään syytä, miksi me emme voisi käydä tätä keskustelua juuri nyt.

Tässä viitattiin aikaisemmin siihen, että työehtojen heikentäminen olisi tapa lisätä nuorten kilpailukykyä työnhakijoina. Ainakin aikaisemmin tehdyt kokeilut tähän suuntaan eivät ole olleet tehokkaita nuorten työllistämisen edistämiseksi. Palkanalennuksia on kokeiltu Suomessa viime laman yhteydessä, ja Ruotsissa on kokeiltu työnantajan sivukulujen alentamista alle 26-vuotiaiden palkkauksen osalta. Sekään ei ollut toimivaa nuorten työllisyyden edistämiseksi. [Puhemies: Aika!] Sen sijaan koulutus on kaikista keskeisin tapa varmistaa, että nuorten työttömien työnhakijoiden [Puhemies: Aika!] kilpailukyky lisääntyy.

**16.37 Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! On tosiaankin hienoa, että ehkä päästään siihen 72 prosentin tavoitteeseen. Osin se tietenkin johtuu ympäröivästä maailmasta, osin siitä, että työvoima on pienentynyt ja siten työllisyys suhteellisesti kasvanut. Jotta päästäisiin siihen, missä me olimme kymmenen vuotta sitten työllisten osalta, pitäisi päästä 73 prosenttiin. Se, että tähän varsinaiseen tavoitteeseen nyt ollaan pääsemässä ilman mitään rakenteellisia uudistuksia, on tietenkin hatunnoston arvoinen asia — joskin mietityttää kyllä, missä oltaisiinkaan, jos vanhempainvapaat olisi uudistettu, saatavuusharkinta poistettu, paikallinen sopiminen mahdollistettu.

Näistä nyt käsiteltävistä ehdotuksista, jotka kohta saattavat olla esityksiä, tämä alle 30-vuotiaiden asia on varmaan se ongelmallisempi. Se törmännee jonkinlaisiin esteisiin. Tutkimukset, ihan niin kuin edustaja Andersson nosti esille, eivät varsinaisesti tue sitä, että pätkätyöt johtaisivat muuhun kuin lisääntyneisiin pätkätoihin, esimerkiksi Lawrence Kahrnin tutkimukset tähän liittyen.

Kysyisin: miksei otettu enemmän porkkanavetoista mallia, vaikka nuorisotyömallia Viron veromallista, jossa osa siitä kulusta, joka menee nuoren palkkaamiseen, voitaisiin käyttää varauksena ja [Puhemies: Aika!] investoida verottomana uudelleen yritykseen?

**16.38 Martti Talja kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työllisyystilanne on parantunut merkittävästi Suomessa viimeisen vuoden aikana. Kainuussa, Lapissa, Satakunnassa — selkeästi meillä on alueita, joilla on jo työvoimapula. Työelämä on kuitenkin muuttunut viime vuosina sillä tavalla, että pitkät, elinikäiset työsuhteet ovat harvinaisia. Tämä on sääli. Meidän tulee kärsiä epävarmuutta ja sietää sitä.

Paras tae sille, että nuori tai ikääntyneempi pääsee työhön, on se, että hänellä on riittävän hyvä peruskoulutus, joko korkeakoulu- tai ammattitasoinen koulutus, ja itse asiassa tällä hetkellä on tutkimuksia, joiden mukaan uudelleen kouluttautuminen on entistä yleisempää. 10-luvulla työnsä aloittaneet joutuvat kouluttautumaan uudelleen lähes kaksinkertaisesti verrattuna edellisellä vuosikymmenellä työnsä aloittaneisiin.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Meidän tulee panostaa uudelleen kouluttamiseen. Meillä on miljoona suomalaista koulutettavaa seuraavan kymmenen vuoden aikana.

**16.40 Eero Lehti kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen ollut työnantajana vuodesta 71 lähtien ja seurannut suurimmillaan noin tuhannen ihmisen työvoiman kehittymistä omissa tehtävissään, ja täytyy kyllä todeta, että olen opposition kanssa aika lailla eri mieltä. Kyllä uudet työsuhteet menevät siten, että ensiksi tarjotaan jotain sellaista työtä, josta oletamme, että se sopii kyseiselle. Jos on kovin pieni yritys, niin kynnys tarjota ylipäättänsä mitään työtä on sen takia korkea, että yrityksen väärä rekrytointi on niin suuri riski realisoituessaan, että yritykset eivät tahdo sitä kestää. Määräaikaiset työsuhteet jalostuvat sitten aikanaan pysyviksi, toistaiseksi voimassa oleviksi työsuhteiksi.

Säälittäväntä on se, että nuoret vastavalmistuneet eivät pääse elämään kiinni, kun eivät saa mitään työtä, ja tähän nimenomaan tämä hallituksen esitys puuttuu. Minusta tuntuu, että useimman ihmisen elämän iloisimpia hetkiä on ollut, kun sai minkä tahansa työn, oli se määräaikainen, toistaiseksi voimassa oleva tai joku muu. [Puhemies: Aika!] Se on ilon hetki.

**16.41 Tarja Filatov sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me kaikki olemme huolissamme siitä, että nuoret eivät saa työpaikkaa, sitä ensimmäistä, mutta ongelma on se, että tässä keskustelussa on käytetty argumenttina sitä, että yritykset haluavat, että he voivat ilman perusteita solmia määräaikaisen työsuhteen. Mutta itse asiassa se ei ole ihan yksinkertaista, koska sen yrityksen pitäisi silloin varmistaa se, että tuo nuori tämän lain mukaisesti todellakin on ollut sen kolme kuukautta työttömänä. Nuori voi itse sanoa, että on ollut kolme kuukautta tai pidempäänkin työttömänä, mutta taas lainsäädännön näkökulmasta hän ei välttämättä olekaan ollut työttömänä, jos hän on osallistunut vaikka aktiivimallilain velvoittamiin aktiivitoimenpiteisiin, ja uskallan väittää, että tästä tulee vielä iso sotku.

Toinen kummallisuus on se, että kun kaikkialla muualla tehdyt tutkimukset osoittavat, että nämä määräaikaiset työsuhteet eivät kypsy niiksi vakituisiksi työsuhteiksi, [Eero Lehti: Kyllä kypsy!] ja tämä on tutkimuksellista aineistoa, vaan tämä lisää määräaikaisia työsuhteita, ja itse asiassa kokonaisia työsuhteita aletaankin pilkkomaan määräaikaisiksi, niin tässä me ikään kuin keskustelemme täysin toiseen suuntaan, vaikka tutkimusevidenssi kertoo toista. 19 Euroopan unionin maan tutkimus kertoi jopa sitä, että tällainen järjestely lisää nimenomaan nuorten poikien, nuorten miesten työttömyysriskiä, ja tämä kannattaisi ottaa vakavasti, koska nuoret miehet ja heidän työllistymisensä ovat itse asiassa iso ongelma, johon me emme ole löytäneet lääkkeitä. Naisten kohdalla me tiedämme, että perhevapaaudistus auttaisi, mutta sitä ei vain ole otettu käyttöön. [Eero Lehti: Missään muussa maassa ei ole yleissitovuutta!]

**16.42 Ilmari Nurminen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun täällä on paljon puhuttu määräaikaaisuudesta ja perusteltu milloin kesätyöpaikoilla ja milloin mil-läkin, niin varmasti kaikki olemme sitä mieltä, että määräaikaisia työsuhteita on ja niitä tarvitaan, mutta se kysymys on siitä, että niille pitää olla peruste. Siitä on tässä kyse. Se ei voi olla peruste, onko työtön vai ei, vaan määräaikaiselle työsuhteelle pitää olla selvät perusteet.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Minä olen nyt ollut kolme vuotta työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa, ja tässä on sanottu, että näyttää siltä, että me olemme vastustaneet paljon. Tässä työllisyyspolitiikassa hallituksella ja meillä on ollut hirveän iso ristiriita siinä, että hallitus on tehnyt tällaista sanelu- ja keppilinjaa. Kuten on sanottu, aluksi olivat pakkolait, jotka karahtivat, sitten leikattiin lomarahoja, nyt on aktiivimallia viety erittäin voimakkaasti eteenpäin edelleen, ja nyt nämä leikkaukset. Eli kyllä tämä varmasti on näyttänyt vastustukselta, koska mitään semmoisia esityksiä, joilla tuettaisiin koulutusta ja muuta, ei ole tullut, vain leikkauksia ja heikennyksiä.

**Puhemies Paula Risikko:** Otetaan vielä kaksi vastauspuheenvuoroa. Haluaako ministeri? — Ei halua muuta vastata. — Mutta edustaja Elo, sen jälkeen vielä edustaja Lehto.

**16.44 Simon Elo sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Nurmisellekin: hallituksen ja sinisten ensisijainen tehtävä on saada suomalaiset töihin. Kyllä kansa näkee, että tulokset puhuvat puolestaan: 90 000 työllistä lisää ja tavoiteltu 72 prosentin työllisyysaste saavutetaan. Mutta tähän on vasta lupaava alku, seuraavalle hallitukselle jää tehtäväksi nostaa työllisyysaste vähintään 75 prosenttiin, jotta Suomen tulevaisuus on sininen. Tämän tietää jokainen päivystävä dosentti, ja siksi ihmettelenkin ja olen hämmästynyt siitä, että punavihreiden välikysymyksessä vastustetaan nuorten töihin pääsyn helpottamista ja pienyritysten aseman parantamista ja jopa perussuomalaiset lähtevät sosialistien propagandaan mukaan.

Sininen tulevaisuus tahtoo, että pitkään työttömänä olleet nuoretkin saadaan töihin ja he saavat mahdollisuuden. Tätäkö oppositio todella vastustaa? [Pia Viitanen: Nuoria aletaan syrjiä!] Kun on puhdas ja aatteellinen, niin on ahdas ja puutteellinen. SDP on ylikunnossa. Vielä on vuosi aikaa vaaleihin, paljon ehtii tapahtua. Suomessa on maailman onnellisin kansa, jolla on onneton oppositio.

**Puhemies Paula Risikko:** Edustaja Lehto vielä, sen jälkeen mennään ainakin joksikin aikaa puhujalistaan.

**16.45 Rami Lehto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä mielestäni hallituksen aikeena on nyt tehdä sadoistatuhansista duunareista käytännössä työmarkkinoiden irtisanomislainsuojattomia.

Onko hallitus nyt miettinyt tarkkaan? Kun alle kolmekymppinen pitkäaikaistyötön tai kolme kuukautta työttömänä ollut nainen pääsee töihin, niin hän menee käytännössä koeajalle, eli se työnantaja katsoo, onko hänellä vauvakuumetta, mikä on parisuhdetilanne, onko hän jäämässä tulevaisuudessa hetken päästä äitiyslomalle. [Kari Kulmala: Näinhän se on aina ollut!] Elikkä tehdään ilman syytä määräaikainen työsuhde, että pystytään sitten tarkistamaan, katsomaan, tämä naishenkilö, onko jäämässä hetken päästä äitiyslomalle. Tähän tämä voi mennä, ja kyllä se sitten vähän eriarvoistaa.

Kun hallitus tuli ulos näillä tällaisilla irtisanomissuojan heikennyksillä, niin kyllä siellä nyt monessa työpaikassa työntekijät ovat ihmeissään, että pystytäänkö heidät tulevaisuudessa irtisanomaan helpommin. He voivatkin laittaa jäihin asunnon ostamisen tai perheen perustamisen, kun alkaakin tulevaisuus näyttää nyt vähän mustemmalta, kun ei tiedä, mitä tapahtuu, voidaanko kohta helposti irtisanoa, kun ei ole tullut mitään kriteereitä, miten voi irtisanoa.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

**Puhemies Paula Risikko:** Poikkean nyt vielä tuosta äskeisestä ja otan kaksi vastauspuheenvuoroa, edustajat Viitanen ja Zyskowitz, sitten mennään puhujalistalle — ja kolmas, edustaja Vehkaperä, sitten puhujalistalle. Saamieni tietojen mukaan täällä ei ole puhujalistalla vielä käytykään, ja siksi me menemme hetkeksi sinne. Mutta nämä kolme ensin.

**16.46 Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, rouva puhemies! Tämä on tietenkin surullista, että tällaisia esityksiä tulee aikana, jolloin pitäisi rohkaista nuoria perustamaan perhettä, itsenäistymään, ja silloin pitäisi olla elämässä varmuutta, ei suinkaan epävarmuutta.

Mielestäni, puhemies, tässä keskustelussa on hyvin paljon kiinnittänyt huomiota se, että täällä esimerkiksi keskustan edustajat ovat innoissaan käyneet puolustamassa näitä heikennyseksityksiä. Minä mietin vain sitä, eikö täällä yksikään keskustalainen ole ollut läsnä keskustan puoluevaltuustossa, [Antti Lindtman: Ei niitä oo päästetty!] — eikö ole päästetty kansanedustajia sinne? — koska puoluevaltuusto otti selkeästi kriittisen kannan tähän esitykseen. Keskustanuorten puheenjohtaja ja järjestö kannanotollaan muistuttivat keskustaa, että heidän ei pitäisi puolustaa eriarvoistavia esityksiä, ja muistuttivat nimenomaisesti tästä puoluevaltuuston kannasta. Haluaisin kuulla kyllä, missä keskustalaiset olivat silloin puoluevaltuuston aikana, vai eikö nyt sitten haluta uskoa edes omia nuoria tai omaa nuorisjärjestöä, puhumattakaan omasta puoluevaltuustosta? [Antti Lindtman: Oliko keskustakin tilataksissa?]

**16.48 Ben Zyskowitz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oppositio on kantanut paljon huolta hallituksen pyrkimyksistä. Mielestäni hallituksella on tähän asiakokonaisuuteen liittyen yksi johdonmukainen pyrkimys, ja se on työn linja eli työllisyyden edistäminen. Nyt ollaan edistämässä työllisyyttä muun muassa siten, että palkkaamiskynnyksen pienissä yrityksissä alenisi juuri sillä logiikalla, minkä esimerkiksi edustaja Hongisto täällä hyvin toi esiin. Ettekö te oppositiossa todellakaan usko siihen, että jos pieni yrittäjä saisi sen palkkaamiskynnyksen vähän matalammaksi tällä keinolla, mitä tässä esitetään, niin se johtaisi helpommin palkkaamiseen?

Edustaja Yanar, olette täällä päivystävä vihreä: miksette usko tässä asiassa vanhaa ja viisasta Osmo Soininvaaraa tai nuorta ja viisasta edustaja Vartiata? [Ozan Yanarin välihuuto]

Edustaja Lindtman: miksi te ette usko tässä asiassa oman puolueenne varapuheenjohtajaa, edustaja Skinnaria?

**Puhemies Paula Risikko:** Ja viimeinen vastauspuheenvuoro tässä vaiheessa, edustaja Vehkaperä.

**16.49 Mirja Vehkaperä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen tehtävä on kaikin tavoin vahvistaa ja edistää nuorten työllistymistä. Tulen itse maakunnasta, Pohjois-Pohjanmaalta, jossa on kymmeniä vuosia painettu nuorisotyöttömyysongelman kanssa. Meillä nuorisotyöttömyys lähentelee 20:tä prosenttia, mistä ei todellakaan voi olla ylpeä. Vanhat keinot on käytetty jo, ja uusia pitää löytää. [Pia Viitanen: Syrjintä!] Miten nuoria työllistetään ja madalletaan yrittäjien ja yritysten kynnystä ottaa nuoria töihin, vaikkakin pätkätöihin? Jokainen meistä varmaankin on jostain aloittanut.

Mutta tämä sali voisi käyttää omasta mielestäni paremmin aikaa siihen, miten työllisten ja työttömien ja työpaikkojen kohtaanto-ongelmaa voidaan ratkaista. Itse katson Pohjois-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

ja Itä-Suomen työllistämismahdollisuuksia sillä, että osaavasta työvoimasta on todellinen pula. Kasvun veturi yskii tällä hetkellä siitä, että meillä työlliset ja työttömät ja työpaikat eivät kohtaa tällä hetkellä.

**Puhemies Paula Risikko:** Ja sitten mennään puhujalistalle ainakin joksikin aikaa.

**16.50 Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Linnanmäki on avannut taas kevään korvalla ovensa. Nyt kuulostaakin siltä, että demarit ovat hakeneet vauhtia tähän välikysymykseen Linnanmäeltä, sen verran hulvattomia ovat olleet edustaja Rinteen vappupuheet ja tämän välikysymyksen väitteet.

Ensinnäkin pitää todeta, että määräaikaisuuden perusteiden muuttaminen on unohtunut välikysymyksen kirjoittajilta. Jatkossa työnantaja saisi tehdä siis vähintään kolme kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä olleen alle 30-vuotiaan kanssa määräaikaisen työsopimuksen ilman laissa muutoin säädettyä perusteltua syytä. Tämähän on ennen kaikkea työttömän nuoren etu, että hänelle pystytään tarjoamaan työtä matalammalla kynnyksellä. Määräaikainen työ on aina parempi kuin ei työtä ollenkaan, ja työ on tunnetusti parasta sosiaaliturvaa.

Itsessään määräaikainen työ on tietynlainen nuoruusajan ilmiö. Ihmiset kokeilevat erilaisia työpaikkoja ja katsovat, mikä on itsellensä sopivaa. Määräaikaiset sopimukset sopivat myös usein nuorille muuttuviin elämäntilanteisiin, ja he eivät haluakaan pysyviä työsuhteita välttämättä. [Tarja Filatov: Jos työntekijä haluaa, niin nytkin saa solmia määräaikaisen sopimuksen!]

Minä tein ihan omassa tuttavapiirissä gallupia nuorille tästä asiasta. Heidän oli hyvin vaikea ymmärtää tätä koko kysymystä, kun kysyin, olisiko se ihan ok ottaa tällainen määräaikainen työsuhde vastaan, jos on ollut työttömänä. [Li Andersson: Siitähän tässä ei ole kyse!] He ilman muuta pitivät tätä itsestäänselvänä, että he olisivat sen valmiita ottamaan.

Sitten sanoisin vielä myöskin niistä alle kolmekymppisistä mutta ammattiin valmistuneista, että eivät välttämättä nuoret enää haluakaan ottaa sitä pysyvää työpaikkaa vastaan. En sano, etteikö sitten pidä olla myös jatkossa mahdollisuus se saada, mutta ei se ole myöskään niillä, jotka eivät ole olleet työttöminä, välttämättä se. He haluavat semmoisia lyhyitä ja välillä matkustella, nähdä muutakin elämää. Mutta meidän pitää tarjota kaikille nuorille mahdollisuus päästä siihen työn syrjään kiinni. Nyt on kyse nimenomaan niistä työttömistä nuorista.

Määräaikaisten työsuhteiden tuomitseminen yksiselitteisesti kielteiseksi ilmiöksi kertoo minusta kyvyttömyydestä tarkastella työmarkkinoita nuorten silmin. Yhä useammalle nuorelle on tärkeää se työn merkityksellisyys. Tässä keskustelussa nyt kuvastuu varmasti se, että meillä ei ole oikeasti kuvaa siitä, mitä nuoret itse haluavat. Täällä keskustellaan niin, että me luulemme tietävämme, mitä nuoret haluavat, mutta emme me tosiasiassa sitä tiedä. Tämän takia mietinkin, ovatko nuoret tosiasiassa edes tämän välikysymyksen kirjoittajien mielessä, kun keskeinen vähintään kolmen kuukauden kriteeri on jäänyt mainitsematta tässä välikysymyksessä.

Demareiden eläkelupaukset veivät viimeisenkin uskottavuuden halukkuudesta huomioida nuorten ja tulevien sukupolvien hyvä elämä. Minkälaisen viestin se antaa nuorille, että luvataan tällaisia katteettomia eläkelupauksia? Totta kai se on nuorempien sukupolvien pussista poissa.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

No, vasemmiston keskeinen viesti taas on ollut, että mikään ei käy. Kokoomus on halunnut edistää paikallista sopimista, ei käy. Hallitus vei suuresta vastustuksesta huolimatta aktiivimallin eteenpäin, ja nyt kyselyn perusteella se on tuonut 10 000 uutta työpaikkaa. No, sekään ei ole hyvä asia. On tullut uusia työpaikkoja, mutta ei ole hyvä.

Talouden asiantuntijat ovat esittäneet työperäisen maahanmuuton lisäämistä, kun yritykset kärsivät osaajapulasta. Demareille sekään ei käy. Yrittäjät ovat pitäneet irtisanomisen kynnyksen madaltamista hyvänä asiana, joka tulee todennäköisesti lisäämään rekrytointia. No, ei sekään näyttänyt kelpaavan. Lista sen kun jatkuisi, mutta mitä ihmettä työmarkkinoilla sitten saa demareiden mielestä tehdä?

Olemme saavuttamassa 72 prosentin työllisyystavoitteen, ja suomalaisia on nyt töissä 90 000 enemmän kuin hallituksen aloittaessa. On käsittämätöntä, että talouskasvua halutaan hidastaa menneen maailman rajoitteilla. [Toimi Kankaanniemi: Kuka haluaa?] Työmarkkinat muuttuvat, ja toimenpiteitä on tehtävä, jotta syrjäytymisvaarassa olevat nuoret pääsevät työelämään kiinni. Yhteiskunnan jarrumiehinä ei paljon saavuteta. — Kiitos.

**16.55 Johanna Ojala-Niemelä sd:** Arvoisa rouva puhemies! Viime aikoina on nähty, miten hallitus moukaro i oikein urakalla työntekijöiden suojaksi tehtyä lainsäädäntöä. Oikein lekaa pienempää työkalua ei ole sitten löytynytäkään keinovalikoimasta. Ensin säädettiin aktiivimallista, joka on epäoikeudenmukainen. Kohtuuttoman mallista tekee se, että palvelujen määrä vaihtelee suuresti paikkakunnittain ja eri puolilla Suomea on hyvin erilaiset mahdollisuudet saada lyhytkestoista työtä. Jos aktiivisuuskriteerit eivät täyty, työttömyysturvaa leikataan 5 prosenttia. Varsinkaan meillä syrjäseuduilla aktiivimalli ei aktivoi vaan rankaisee työn puutteesta.

Kehysriihessä hallitus jatkoi valitsemallaan linjalla. Se päätti heikentää irtisanomissuojaa alle 20 hengen yrityksissä ja poistaa määräaikaisuuden perusteen alle 30-vuotiailta työttömiltä. On selvää, että työsuhteturvan heikentäminen lisää työelämän epävarmuutta. Nämä päätökset vaarantavat sitä luottamusta ja näkymää tulevaan, joilla ihminen voi elämänsä suunnitelmallisesti rakentaa. Samalla ne osoittavat hallituksen täydellisen osamattomuuden työmarkkinakysymyksissä.

Hallitus on tullut tunnetuksi ihmisten epävarmuutta lisäävistä päätöksistä ja jännitteiden synnyttämisestä työmarkkinoille. Uudet päätökset ovat jatkoa sarjaan aiempia työelämän heikentäneitä päätöksiä. Niitä sitten riittääkin: pakkolait, lomarahaleikkaukset, työttömyysturvan leikkaukset, aktiivimalli, koeajan pidentäminen, takaisinottovelvollisuuden löysentäminen ja työsuhteturvan heikentäminen pitkäaikaistyöttömiltä. Ministeri Lindströmin mukaan tässä ei ollut kuitenkaan vielä kaikki, vaan aktiivimalli 2.0 on jo valmis-teilla. Sinisten mukaan he torppasivat riihessä yleissitovuuden purkamisen, joten tämäkin on ollut pöydällä. Ettei vain olisi niin, kuten edustaja Lindtman täällä totesi, että nuoret pantiin maksajiksi, kun yleissitovuuteen ei koskettu. Hallituksen tähtäimessä ovat myös työaikalait.

Kun kuluneena vuonna Suomi on herännyt siihen, että syntyvyys on liian matalalla, niin voi sanoa, että näillä päätöksillä ei ainakaan paranneta nuorten asemaa. Päinvastoin työelämän epävarmuus vain kasvaa. Finanssikriisin jälkeen olemme tilanteessa, jossa nuorten tulot ovat kehittyneet poikkeuksellisen heikosti. Sen taustalla ovat nuorisotyöttömyys ja epätyypillisten työsuhteiden yleistymisen sekä edellisiä sukupolvia heikompi asemoituminen työmarkkinoille. Hallituksen päätökset syventävät tätä epävarmuutta.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Päätöksiin liittyy jälleen vakavia yhdenvertaisuuteen liittyviä ongelmia. Hallitus on asettamassa ihmiset erilaiseen asemaan sen mukaan, minkä kokoisessa yrityksessä he työskentelevät. Samoin eri-ikäiset työntekijät joutuvat erilaiseen asemaan. Viime kädessä kyse on perustuslain takaamasta ihmisten yhdenvertaisuudesta lain edessä.

Arvoisa puhemies! Suomi on tullut tunnetuksi koulutuksen mallimaana, mutta leikkausten takia olemme menettämässä tämän kruununjalokivemme. Meillä on tässä maassa 80 000 nuorta, jotka ovat teillä tietämättömillä. Nämä yhteiskuntamme ulkoreunalla olevat nuoret eivät ole töissä, koulutuksessa tai varusmiespalveluksessa. Heidän työllistymistään heikentää pitkittynyt työttömyys, alhainen koulutus ja vähäinen työhistoria.

Vihreiden edustaja Aalto kyseli nuorisotakuun päivittämisen perään. Uudistuspuolueena SDP on jo tarttunut toimeen. SDP haluaa pitää kaikki nuoret mukana, ja SDP on ainoa puolue, joka on — edustaja Ihalaisen johdolla — tehnyt kattavan, uuden nuorisotakuuohjelman 2.0. Ohjelma ulottuu varhaislapsuudesta ensimmäiseen työpaikkaan asti. Takuu tiivistää nuorille tarjottavaa turvaverkkoa niin, että jatkossa yksikään nuori ei jää vaille toisen asteen koulutuspaikkaa, jatko-opiskelupaikkaa tai työtä. Toivon, että seuraava hallitus tarttuu tähän ohjelmaan.

Arvoisa puhemies! Vielä totean työvoimapalveluista ja kasvupalveluista huolenaiheena: Maakuntaudistuksessa kaikki rahoitetaan samasta yleiskatteellisesta pussista, niin sosiaalipalvelut kuin terveydenhuolto ja kasvupalvelut eli ne palvelut, joita nykyiset elyt ja TE-toimistot ovat järjestäneet. Kasvupalvelut ovat maakunnille vapaaehtoisia tehtäviä. Kun sotesta loppuvat rahat, syödäänkö seuraavaksi kasvupalveluiden rahat?

**17.00 Simon Elo sin:** Arvoisa puhemies! Edellisellä hallituskaudella usean joko olemattoman tai negatiivisen talouskasvun vuoden seurauksena työllisyys oli laskenut noin 40 000 hengellä ja julkinen talous oli huonossa kunnossa. Vaihtoehdot tälle hallitukselle olivat joko selvästi korkeampi työllisyys tai miljardien lisäleikkaukset ja myös veronkorotukset. Siinä tehtiin kuuluisa arvovalinta ja valittiin korkean työllisyyden tavoitteleminen. Kaikkea ei voi saada. Pitää tehdä valintoja. No, tämän hallituskauden aikana työllisyys onkin kasvanut suotuisasti, yli 90 000 henkilöllä, ja työ- ja elinkeinoministeriön Työnvälitystilaston mukaan työttömyys laski joulukuusta 2016 joulukuuhun 2017 enemmän kuin koskaan tilaston historiassa, 62 000 ihmisellä.

Kehysriihestä tosiaan tehtiin päätös siitä, että alle 30-vuotiaiden työllistämisen helpottamista määräaikaisiin sopimuksiin kolmen kuukauden työttömyyden jälkeen selvitetään. Tätä jopa vihreiden entinen puheenjohtaja Osmo Soininvaara blogissaan puolustaa ja onpa tainnut vihreiden nykyinen kansanedustaja Antero Vartiakin katsoa suopein somesilmin.

Kun nuori määräaikaisena ensin oppii työnsä ja tekee sen hyvin, ei ole työnantajankaan etu, että häntä vaihdetaan ja otetaan uusi ihminen opettelemaan samaa tehtävää. Ei siten ole kyse työsuhteiden ketjutuksesta, koska tarvitaan aina se kolmen kuukauden työttömyys, jotta muuta perustetta määräaikaaisuuteen ei tarvittaisi.

Tietysti kun vastuullinen hallitus on katsonut, miten työllisyys eri ikäryhmissä on kehittynyt, niin 25—34-vuotiaiden työllisyysaste on edelleen verrattain alhainen, vaikka kaikissa muissa ikäryhmissä on tapahtunut merkittävää muutosta, viimeisimmässä mittauksessa 3 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin kahdeksan vuotta sitten. Tähän ei hallitus eivätkä siniset missään tapauksessa voi olla vielä tyytyväisiä.

Oppositioista on esitetty arvioita siitä, että Suomen irtisanomissuoja olisi jo nyt OECD:n mukaan tärkeimpiä kilpailija- ja verrokkimaita heikompi. Tämä arvio kuitenkin perustuu

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

siihen, että Suomen kollektiivisia irtisanomisia koskevien säännösten katsotaan olevan löysiä. Suomessa yritykset voivat yt-prosessin kautta irtisanoa työntekijöitä suhteellisen helposti, kun siihen on olemassa koko yrityksen tilanteeseen liittyvät tuotannolliset tai taloudelliset perusteet. Sen sijaan yksilöperustainen irtisanominen on hankalampaa kuin näissä verrokkimaissa. Ruotsissa, Tanskassa ja Saksassa työllisyysaste onkin huomattavasti Suomea korkeampi, ja lainsäädännössä on asetettu Suomessa henkilöperusteisen irtisanomisen kynnys korkeammaksi. Toisaalta sille on myös hyviä perusteluita, ja pitää olla ensinnäkin painava syy, perustellun syyn lisäksi painava syy. Eli nämä ovat ne, miten me katsomme, ja sinänsä siniset kannattavat sitä, että tällainen on lainsäädännössä. Mutta kyllä meidän pitää myös katsoa niitä keinoja, niin kuin tämä esitys on, joilla voidaan nuoria saada nykyistä paremmin töihin.

Kun katsotaan välikysymyksen allekirjoittajia, siellähän ovat myös perussuomalaiset, joiden puheenjohtaja kertoi vielä vuosi sitten kannattavansa jopa työehtosopimusten yleissitovuudesta luopumista. Montakohan välikysymyksen lausetta on perussuomalaisten kynästä? Viimeksi tänään työmies Matti Putkonen laittoi viestiä, kuinka hallitus vaarantaa yleissitovuuden, vaikka juuri työministeri Lindström kertoi, kuinka nimenomaan siniset hallituksessa ovat yleissitovuutta puolustaneet. Kannattaisi sekä työmiehen että puolueen varapuheenjohtaja Huhtasaaren kysyä puolueen puheenjohtajalta, mikäs se puolueen linja nyt loppujen lopuksi onkaan. RKP ja kristillisdemokraatit eivät allekirjoittaneet tätä sosialistipropagandaa. Siniset jatkavat vennamolais-soinilaista työn ja pienyrittämisen hyvää linjaa.

Arvoisa puhemies! Punavihreät ovat vastustaneet kaikkia työllisyyttä lisääviä toimia. [Markus Mustajärvi: Ei pidä paikkaansa!] Punaiset puhuvat, siniset tekevät, vaihtoehtona punavihreä konkurssi. Sitä sopii äänestäjänkin pohtia seuraavia vaaleja ajatellen. Kurjuus luo sosialismia, ja sosialismi luo kurjuutta. Kuka maksaa hypyn punavihreään tuntemattoomaan? Vastaus on lyhyt ja yksinkertainen: sinä maksat. [Markus Mustajärvi: Kyllä oli väsynyttä puhetta!]

**17.06 Ozan Yanar vihr:** Arvoisa puhemies! Heti alkuun totean, että kannatan edustaja Aallon tekemää epäluottamuslausetta, ja jatkan puhettani.

Hallituksen retoriikassa yksi toistuva teema on se, että tämä uudistus parantaisi nuorten työuraa. Tämä on tullut esille koko ajan, ja tätä hoetaan, mutta kun katsotaan, kuten tässä aiemminkin on tullut esille, asiantuntijoiden arvioita muun muassa tämän päivän Hesarista, niin ne todistavat aivan toista. Esimerkiksi Etlan tutkimuspäällikkö Antti Kauhanen sanoi, että hän on aika skeptinen sen suhteen, että löytyisi jostain sellainen tutkimus, jonka perusteella voitaisiin näyttää, että tämä uudistus selkeästi parantaisi työllisyyttä. Itse asiassa jutussa viitataan myös taloustieteen professori Kahnin tutkimukseen, ja siinäkään ei tule tukea tälle hallituksen suunnitelmalle. On siis perusteltua sanoa, että hallitus jatkaa tutkimusvastaista linjaansa, heittää fiilispohjalta väitteitä siitä, että tämä parantaisi nuorten asemaa. [Simon Elon välihuuto] — Te olette olleet hyvin onnekkaita, edustaja Elo, maailmantalouden käänneet ovat tukeneet teitä hyvin. EKP:n rahapolitiikka on tukenut teitä hyvin. Totta kai Suomessa talouskasvu on hieno asia, ja me olemme kaikki iloisia siitä, mutta te olisitte voineet vauhdittaa tätä kasvua, ja tämä toimi ei ainakaan paranna sitä.

Aiemmassa puheenvuorossani toin esille myös, että te ette olisi pystyneet tekemään esimerkiksi yli 50-vuotiaille samankaltaista rajausta, koska se olisi ollut syrjintää, mutta jostain ihmeen syystä alle 30-vuotiaille tehty syrjintä on sinisten mielestä jopa positiivinen

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

erityiskohtelu. Tämä on uskomatonta järjenjuoksua ja varmaan sinistä logiikkaa kuten esimerkiksi... [Simon Elon välihuuto] — Asiantuntijoiden mielestä järjetön. — Paha moka, huonoa politiikkaa, joka ei perustu yhtään mihinkään.

**17.08 Markus Mustajärvi vas:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Lindtmanin esittämää epäluottamuslausetta.

Valitettavasti Suomi on tehnyt eroa pohjoismaiseen aktiivisen työllisyyspolitiikan malliin jo pidemmän aikaa. Työttömien aktiivisuuden lisäämisen pääkeinoksi on valitettavasti valittu leikkaukset ja syyllistäminen. Lyhyen työhistorian omaavien työttömien työttömyysturvaa on jo lyhennetty 100 päivällä, ja aktiivimallin kaavamainen leikkaus kohdistuu niihin, joiden asema työmarkkinoilla on jo ennestään heikko: syrjässä asuviin, iäkäämpiin ja heikosti koulutettuihin työttömiin. Tanskan mallistakin puhuttaessa hallituksen linjan tukijat muistavat vain kovat sanktiot, eivät sitä, että ennen sanktioita työttömien koulutukseen, palveluihin, ammatinvalinnanohjaukseen ja tukityöllistämiseen käytetään panoksia moninkertainen määrä kuin Suomessa.

Suomessakin pelimerkkejä olisi, sillä työllistämiseen käytettävän määrärahan säästö on suurempi kuin edellisen vuoden siirtomääräraha, eli se tarkoittaa sitä, että kun vuodelle 2017 siirtyi käyttämättömiä rahoja 206 miljoonaa euroa, niin tälle vuodelle niitä käyttämättömiä rahoja siirtyi jo 267 miljoonaa euroa, eli tuo pakkosäästäminen työllisyysmäärärahoista kasvoi yhden vuoden aikana 60 miljoonalla eurolla. Näin hallitus on valinnut sen linjan, että se jättää ennemmin eduskunnan myöntämät määrärahat käyttämättä kuin käyttää ne siihen, mihin ne on tarkoitettu, eli ihmisten kouluttamiseen ja työllistämiseen.

Arvoisa puhemies! Nuorille voitaisiin rakentaa malli, jossa jokaiselle tutkinnon suorittaneelle nuorelle taattaisiin määräaikainen tukityö, oikea työsuhteinen työ, jos työpaikkaa ei muuten löydy. Oppilaitoksesta valmistumisen jälkeen nuori pääsisi näyttämään itseään työnantajalle, kartuttaisi työkokemusta, saisi käyttää oppimaansa oikeassa työpaikassa ja vakauttaisi toimeentuloa niukan opiskeluajan jälkeen. Mallia voi moittia kalliiksi, mutta kalliiksi tulee jokainen sellainen nuori, joka koskaan ei pääse työelämän syrjään kiinni. Siksi toisekseen, ei siitä niin kauhean kauan ole, kun kaikille työttömille taattiin määräaikainen tukityö tietynkestoisien työttömyysjakson jälleen. Tämä kertaluontoinen nuorten työpaikkatakuu maksaisi vain murto-osan aiemmasta ja kannustaisi nuoria hankkimaan tutkinnon, ja rahaa tähän tarkoitukseen työ- ja elinkeinoministeriöllä olisi.

Arvoisa puhemies! Tänä päivänä painiskellaan monilla alueilla ja toimialoilla työvoimapulan kanssa. Esimerkiksi Lapissa matkailun sesonkiluonteisuus vaikeuttaa työvoiman saatavuutta kausihuippuina. Myös kaivos- ja metalliteollisuudessa on ollut rekrytointiongelmia. Osa näistä ongelmista olisi realisoitunut joka tapauksessa, mutta osaksi ongelma on itse aiheutettu. Aikoinaan 1990-luvulla luovuttiin työttömyyden aluevelvoitteesta, toisin sanoen työttömyyden alueellisten erojen tasaamisesta. Kun taloudellinen nousu lähti suuren laman jälkeen liikkeelle keskuspaikoissa, oli kasvukeskuksilla vetovoimaa ja syvän työttömyyden alueilla työntövoimaa. Muuttoliike kuppasi maakuntien nuoret ikäluokat, ja ikäluokkien rakenteelliset vinoumat näkyvät nyt työvoiman saatavuusongelmina. Tästä pitäisi oppia se, että tänäkin päivänä tehtävät talous- ja työllisyyspoliittiset valinnat heijastuvat varmuudella vuosikymmenten päähän. Lasku tulee maksettavaksi, jos työelämään tulevat ikäluokat sysätään pysyvään epävarmuuteen.

Jos tässä pääministeri Sipilän hallituksen työllisyyspoliittisessa linjassa on jotain johdonmukaista, niin se, että työttömien ja työntekijöiden joukko palastellaan pieniin osiin.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Silloin ei synny yhtenäistä vastarintaa. Aktiivimalli ottaa omansa, kiky kurittaa erityisesti naisia, ja nuorille luodaan omat syrjivät mekanismit työmarkkinoilla.

**17.13 Mirja Vehkaperä kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Sipilän hallituksen työllisyystavoitteet ovat lähtökohtaisesti jo melkein maalissa. Työllisyystavoite 72 prosenttia on toteutunut, ja sitäkin numeroa voidaan vielä parantaa. 90 000 työllistä lisää tämän hallituksen aikana on kova saavutus, ja siksi me voimme sanoa, että työllisyys on kokonaisuudessaan parantunut.

Olen varma, että salissa meistä jokainen on jossakin elämänvaiheessa ollut määräaikaissa työsuhteessa. Se on voinut olla kesätyö tai ensimmäinen työpaikka, johon on työllistynyt. Joka ikinen työtehtävä opettaa, kouluttaa, antaa valmiuksia työelämään ja on tärkeä asia, mutta vielä tärkeämpi on minun mielestäni se, että hallitus on pitänyt kiinni siitä lupauksesta, että nuorelle taataan toisen asteen koulutus ja sen jälkeen työllistymismahdollisuuksia valmistumisen jälkeen. Eli yhteiskuntatakuusta pitää tulevinakin vuosina pitää kiinni.

Keskusta on ennen muuta halunnut pitää hallituksessa lippua korkealla perusturvan kysymyksissä. Pienimpiä äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahoja on nostettu ja takuueläkkeeseenkin on tehty jo kolmatta kertaa tasokorotus. Perustulokokeilu on parhaillaan meneillään, ja siitä on aika rohkaisevia kokemuksia jo tällä hetkellä. Uskonpa, että seuraavien vuosien aikana Suomessa nähdään keskustelu siitä, pitääkö jokaiselle perustulo jonkintasoisen toteuttaa, mikä mahdollistaa esimerkiksi aktiivimalliin tehdyt korjaukset siitä, että opiskelu ilman perustulon menettämistä on mahdollista ja pieni hetki esimerkiksi koettaa itsensä työllistämistä yrittäjänä on mahdollista ilman, että menetät perusturvaa kokonaisuutena.

Aktiivimallin yksi korjausliike on ollut myöskin täällä esiin nostettu TE-toimistoihin ja TE-keskuksiin lisätyövoimaresurssien turvaaminen. Se jos mikä on turva sille, että työttömät saavat sen kohtelun näissä TE-keskuksissa, että pystyvät näihin aktiivitoimenpiteisiin ripeästi tarttumaan.

Arvoisa puhemies! Määräaikaiset työsuhteet ovat tätä päivää, tahdommepa sitä tai emme. Osaksi nuoret haluavat omasta elämäntilanteestaan johtuen pienempiä, lyhytkestoisempia töitä, mutta ei hallitus missään nimessä tule pakottamaan työnantajia siihen, että seuraavien ja tulevien sopimusten pitää olla kaikkien määräaikaisia. Totta kai varmaan jokainen tavoittelee, että pitempikestoisiin työsuhteisiin pääsisi, jotta mahdollistetaan se, että perheen perustaminen tai asuntolainan ottaminen tai mikä tahansa muu isompi elämän pitkäkestoinen hankinta olisi mahdollista. Mutta ajan sanelema malli on kuitenkin se, että lyhytkin työ on parempi kuin työttömyys, ja siksi kaikki porkkanat kannattaa käyttää siihen, että pienet ja keskiuuret yritykset palkkaisivat työvoimaa lisää, rohkenisivat ottaa sen ensimmäisen stepin, että itsensä työllistämisen lisäksi työllistäisivät muita ilman sitä hirveän isoa taakkaa ja riskiä, joka työllistämiseen tällä hetkellä liittyy.

Arvoisa puhemies! Haluan vielä lopuksi ottaa esille tämän kohtaanto-ongelman työntekijöiden ja työnantajien kesken. Väitän edelleen, että meidän kasvun ja kehityksen tulppana tällä hetkellä on osaavan työvoiman saatavuus Itä- ja Pohjois-Suomessa, jossa kaivannaisteollisuus, biotalous, matkailu ovat aivan äärimmäisessä nostebuumissa. Nyt kysymys kuuluukin, miten me valjastaisimme kaikki Suomessa työttömänä olleet uudelleen koulutautumaan, aktiivisesti hakeutumaan myöskin näihin työpaikkoihin, jotka sijaitsevat ehkä

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

omaa katuruokaa tai omaa lähikaupunkiaikin vähän kauempana, jossa kausiluontoisuus on läsnä ja niin edelleen. Eli kohtaanto-ongelmaan tarvitaan hallitukselta lisätoimenpiteitä.

**17.18 Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa rouva puhemies! Sata vuotta sitten vasta itsestä näistynyt isänmaamme eli kammottavia aikoja. Luokkayhteiskunnan vastakkainasettelu oli kärjistynyt sisällissodaksi. Julma sota jätti syvät haavat vuosikymmeniksi. Suomessa on yhä vanhakantaisia luokkapuolueita niin oikealla kuin vasemmalla. Vastakkainasettelu näkyy ehkä kaikkein vahvimmin työelämän kysymyksissä. Onneksi meillä on myös kansanpuolueita, jotka tasoittavat väestöryhmien välisiä eroja. Karl Marx syntyi melkein päivälleen 200 vuotta sitten ja kuolikin jo 135 vuotta sitten. Yhä hänen oppinsa riistokapitalisteista ja sosialismin ihannoitavuudesta elää tietyissä piireissä täälläkin. Nykyiset oikeistolaiset hallituspuolueemme puolestaan pyrkivät heikentämään työntekijöiden asemaa. Tällainen vastakkainasettelu on vanhanaikaista ja vahingollista. Perussuomalaiset on kansanpuolue, joka ei aja kenellekään etuoikeuksia toisten kustannuksella. Yhteinen suomalaiskansallinen etu on meille tärkein.

Arvoisa puhemies! Välikysymys pureutuu työttömyyteen ja erityisesti nuorten asemaan työmarkkinoilla. Asian tärkeyden takia perussuomalaisten eduskuntaryhmä allekirjoitti välikysymyksen, vaikka emme etsi ratkaisuja vasemmiston ihannoimasta sosialismista. Me katsomme, että markkinatalous on eräistä puutteistaan huolimatta tehokas ja toimiva malli. Yksityinen omistusoikeus ja vapaa kilpailu ovat hyvä perusta nykyaikaiselle yhteiskunnalle. Markkinataloutta on kuitenkin säädeltävä. Se ei pidä huolta heikommista, sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta, työturvallisuudesta, eettisistä arvoista ja niin edelleen. Näistä hyvinvointiyhteiskunnan perusasioista on demokraattisesti valitun eduskunnan huolehdittava. Näitä emme saa ulkoistaa etujärjestöille emmekä EU-byrokraateille.

Arvoisa puhemies! Totesin edellä, että Perussuomalaiset on kansanpuolue, jolla on äänestäjiä kaikissa väestö- ja sosiaaliryhmissä. Me toimimme yrittäjien ja palkansaajien rakentavan yhteistyön puolesta. Se tarkoittaa tasapainoa työnantajien ja työntekijöiden oikeutettujen etujen kesken. Tarvitsemme menestyviä yrittäjiä ja työnantajia, nämä tarvitsevat tyytyväisiä ja arvostusta nauttivia työntekijöitä. Jos jompikumpi puuttuu, syntyy kriisi ja kansantalous kärsii. Työelämässä on siis etsittävä reilua tasapainoa. Sopiminen on aina paras malli. Kun tämä ei aina onnistu, tarvitaan lainsäädäntöön perustuvia menettelytapoja. Siksi meillä on oltava laadukas työlainsäädäntö.

Nyt hallitus on neuvottelematta tarttunut lainsäädäntöaseeseen ja aikoo heikentää alle 30-vuotiaiden työsuhdeturvaa. Nuorten työllistyminen on sinänsä kelpo tavoite, mutta hallituksen keino ei ole hyväksyttävä. Työvoima on yritysten tärkein voimavara. Koulutus ja iän tuoma kokemus ovat työntekijälle suuri etu, mutta niin on myös nuoruus. Jäykällä, ikärajan mukaan tapahtuvalla työsuhdeturvan heikentämisellä hallitus viestittää alle 30-vuotiaille, että heitä voi kohdella eri tavoin kuin vanhempia työntekijöitä. Viesti on vaarallinen ja masentava. Sillä on monia kielteisiä sosiaalisia ja muita vaikutuksia nuorille, joilla on elämä edessä. Ikään perustuvaa työntekijöiden jakoa ei voi hyväksyä. Se olisi kansainvälisten sopimusten ja perustuslain hengen, ehkä kirjaimenkin, vastaista. Me perussuomalaiset olemme vaihtoehtobudjeteissamme ja viimeksi kehysvaihtoehdossamme esittäneet monia positiivisia, kannustavia toimenpiteitä, joilla nuorten työllistymistä voidaan edistää.

Arvoisa puhemies! Työehtosopimusten yleissitovuus on syytä säilyttää. Sen sijaan paikallista sopimista on tarpeen kehittää. Työpaikalla tunnetaan parhaiten yrityksen kokonaistilanne, joka voi vaihdella tuntuvasti eri aikoina. Valtakunnallisesti tulee kuitenkin säätää

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

reunaehdot paikalliselle sopimiselle. Vuosikymmenten takaiset jäykät menettelyt eivät sovi uudistuneeseen työelämään. Siksi vetoan, että hallitus luopuu nuorten työllättämisestä ja myös sosiaalidemokraatit ja muu vasemmisto tulee 2000-luvulle ja uudistuu ajattelusaan.

**17.24 Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Työntekijät ovat talouden ja yritysten suurin voimavara. Kasvun este on nyt osaavan työvoiman saatavuus, ei se, että irtisanominen olisi liian vaikeaa tai että työehdot olisivat liian hyvät.

Arvoisa puhemies! Työelämä näyttäytyy monille nuorille armottomana kilpailuna, pätkittyinä työsuhteina ja epävarmana toimeentulona. Pätkä- ja silpputyöt kasaantuvat erityisesti nuorille naisille. Joillekin pätkätyöt ovat oma valinta, mutta monille ne ovat pakko-pullaa. Useimmat alle 30-vuotiaat haluaisivat pysyvän työn ja turvaton toimeentulo. Määräaikaiset työsuhteet ovat nytkin sallittuja, ja niitä käytetään laajasti. Emme niitä halua estää, mutta niille täytyy olla perusteet kaikkien ikäryhmien kohdalla.

Hallitus aikoo entisestään lisätä nuorten työelämän epävarmuutta sallimalla alle 30-vuotiaiden perusteettomat määräaikaisuudet lyhyen työttömyyden jälkeen. Kyse on ikäsyrynnästä. Alle 30-vuotiaissa on monenlaista porukkaa monenlaisella koulutuksella ja erilaisella työkokemuksella. Heidän niputtamisensa iän perusteella samaan kategoriaan ja työehtojen heikentäminen on perusteetonta ja syrjivää.

EU:n työsyryntädirektiivi kieltää ikäperusteisen syrynnän. Jos toimet ovat oikeasuhtaisia ja hyvin perusteltuja, voi erilainen kohtelu olla oikeutettua. Hallituksen suunnitelmat eivät sitä kuitenkaan ole. Ensinnäkin 30 vuoden ikäraja on varsin korkea, ja ei ole olemassa todisteita siitä, että työehtojen heikennykset lisääisivät työllisyyttä. Esitys ei siis lisää työllisyyttä. Se todennäköisesti ainoastaan entisestään heikentää nuorten työehtoja ja lisää määräaikaisuuksia. Kyse ei siis ole positiivisesta erityiskohtelusta vaan syrynnästä.

Arvoisa puhemies! Kuvitelkaapa tilanne, jossa esimerkiksi 28-vuotias nainen on saamassa työpaikan tilanteessa, jossa hallituksen esitys on mennyt läpi. Työnantaja todennäköisesti kirjoittaa naiselle määräaikaisen työsuhteen, vaikka työvoiman tarve olisi pysyvä, koska niin voi tehdä. Sen kautta työnantaja ikään kuin suojautuu työntekijän mahdolliselta tulevalta raskaudelta. Jos hallituksen esitys menee läpi, tulee nuorten naisten työmarkkina-asema todennäköisesti entisestään heikkenemään, ja työmarkkina-aseman heikkeneminen ei kannusta perheen perustamiseen. Jo nyt heikko työmarkkina-asema on merkittävä peruste lastensaannin lykkäämiselle.

Arvoisa puhemies! Hallitus aikoo myös helpottaa henkilöperusteista irtisanomista alle 20 hengen työpaikoilla. Suomen irtisanomissuoja ei nytkään ole eurooppalaisittain erityisen vahva, mutta sitä halutaan heikentää. Irtisanomissuojan heikentäminen isolta osalta suomalaisia tarkoittaa, että heidät siirretään ikään kuin ikuiselle koeajalle. Pitää pelätä, irtisanooko työnantaja minut, jos olen aktiivinen ammattiyhdistysliikkeessä, tai tuleeko lappu kouraan, jos on joutunut olemaan poissa töistä lasten sairauden takia. Henkilöperusteisen irtisanomisen helpottaminen on erittäin vaikea toteuttaa niin, etteikö se mahdollistaisi ja etteikö se johtaisi niin sanottuun pärstäperusteiseen irtisanomiseen. On muistettava, että nykyiselläänkin työnantaja voi tuotannollis-taloudellisten syiden ohella irtisanoa työntekijän, joka laiminlyö työn tekemisen tai käyttäytyy epäasiallisesti. Irtisanominen ei siis nytkään ole mitenkään erityisen mahdotonta tai vaikeaa.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esitykset ovat huonosti perusteltuja, epäoikeudenmukaisia eivätkä todennäköisesti paranna työllisyyttä. Esitykset ovat myös ristiriidassa työoikeu-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

den ja syrjimättömyyden periaatteen kanssa. Saa nähdä, saako hallitus näitä esityksiä edes läpi, sillä ne ovat niin heikosti perusteltuja. On käsittämätöntä, että maata johtava hallitus tuo julkisuuteen päätöksiä, joiden laillisuutta, järkevyyttä ja toteutusmahdollisuuksia ei ole kunnolla selvitetty. Toivottavasti nämä esitykset liitetäänkin peruttujen esitysten pitkään listaan.

Mutta, arvoisa puhemies, jos todella halutaan parantaa nuorten työmarkkina-asemaa ja työllisyystilannetta, tulisi parantaa koulutusta. Erityisesti nuorilla miehillä koulutuksen puute on työllistymisen este. Nykyisillä nuorilla miehillä on matalampi koulutusaste kuin heitä vanhemmillä ikäryhmillä. Nuorten koulutustasoa voisi parantaa satsaamalla koulutukseen ja jatkamalla oppivelvollisuusikää, jolloin varmistetaan, että kaikilla nuorilla olisi edes se toisen asteen koulutus.

**17.29 Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Epävarmuus — siihen yhteen sanaan moni oman ikäpolveni jäsenistä kiteyttää oman sukupolvikokemuksensa. Erilaiset määräaikaissuudet ja sijaisuudet, osa-aikatyö, nollatuntisopimuksella työskentely, palkattomat ja matalasti palkatut harjoittelut sekä itsensä työllistäminen ja kevytyrittäjyys ovat jo tällä hetkellä arkipäivää ja työelämää tässä maassa. Vaikka moni arvostaa vaihtelevuutta ja töiden projektiluontoisuutta eikä haluakaan jäädä pitkäksi aikaa samaan tehtävään, on epävarmuus myös keskeinen syy siihen, että oman tulevaisuuden suunnittelu on hankalaa. Kuka tekee päätöksen hankkia lapsia ilman varmuutta oman toimeentulonsa jatkuvuudesta? Kuka hankkii oman asunnon ilman vakituista työsopimusta? Sirpaloitunut työ johtaa sirpaleisiin tulevaisuudensuunnitelmiin.

Ne edustajat, jotka tämän keskustelun aikana ovat viitanneet esimerkiksi tilanteisiin, joissa nuoret saavat ensimmäisen työpaikkansa, eivät minun näkemykseni mukaan ole lainkaan ymmärtäneet, mistä tässä koko keskustelussa on kyse. On aivan eri asia se, kun nuori pääsee ensimmäistä kertaa kesäksi töihin, verrattuna tilanteisiin, joissa nuoret aikuiset joutuvat työskentelemään vuosi toisensa jälkeen aikuisiällä projektiluontoisissa ja määräaikaississa työsopimuksissa. Nimenomaan sitä on hallitus nyt helpottamassa näillä suunnitelmilla.

Epävarmuus ei kuitenkaan ole vain nuorten aikuisten sukupolvikokemus. Yhteiskunnan yhä nopeampien muutosten ja murrosten edessä moni muukin kokee epävarmuutta oman työpaikkansa ja tulevaisuutensa puolesta. Automatisaatio ja digitalisaatio yhdistettynä tuotannon globalisoitumiseen ja työn yhä nopeampaan siirtymiseen rajojen yli ovat jo johtaneet teollisten työpaikkojen määrän vähentymiseen Suomessa. Arvio teknologisen kehityksen ja tekoälyn aiheuttamasta murroksesta työn sisältöön ja sen määrään niin teollisuudessa kuin palvelualoilla ja tietotyötä edellyttävissä tehtävissä vaihtelee, mutta monissa ennusteissa arvioidaan, että merkittävä määrä nykyisen kaltaisesta työstä tulee vähenemään.

Työn murros on siis yksi suurimmista poliittisista kysymyksistä tällä hetkellä ja koko suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuuden kannalta olennainen kehityskulku. Suomen menestyksen kannalta on keskeistä, että päättäjät pyrkivät ennakoimaan murroksen mukanaan tuomia muutoksia ja tekemään päätöksiä, jotka mahdollistavat niin ihmisten kuin koko yhteiskunnan osaamisen ja potentiaalin hyödyntämisen myös jatkossa.

Ensimmäisen johtopäätöksen pitäisi olla selvä. Epävarmuuden lisääntyessä ja muuttuessa pysyväksi asiantilaksi on yhteiskunnan tehtävä ja vastuu tarjota ihmisille palveluita ja tukea, jotka luovat turvaa muutoksen keskellä, eivät enemmän epävarmuutta tähän murroksen aikaan. Sosiaaliturvan kehittäminen perustulon suuntaan, koulutusjärjestelmän

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

joustavoittaminen elinikäisen oppimisen mahdollistamiseksi, universaalien palveluiden, kuten varhaiskasvatuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon, vahvistaminen sekä yritystojen helpottaminen byrokratiaa karsimalla ovat kaikki esimerkkejä uudistuksista, joilla yhteiskunta voi luoda nykypäivään ja tulevaisuuteen paremmin sopivia turvaverkkoja.

Hallituksen suunnitelmat mahdollistaa määräaikaisten työsopimusten solmimista alle 30-vuotiaiden kanssa vain kolmen kuukauden työttömyyspätkän jälkeen sekä irtisanomisen helpottaminen alle 20 hengen yrityksissä edustavat päinvastaista asennoitumista. Molemmat linjaukset lisäävät toteutuessaan epävarmuutta työmarkkinoilla ja silppuaisivat jo valmiiksi silputtua työtä lisää. Irtisanomissuojan heikentäminen koskisi satojatuhansia suomalaisia työntekijöitä. Usein törmää väitteisiin, joiden mukaan Suomessa olisi kansainvälisesti verrattuna vahva irtisanomissuoja, mutta tämä ei tutkimusten valossa pidä paikkaansa. OECD:n mukaan nimenomaan yksilöperusteinen irtisanomissuoja on Suomessa kansainvälistä keskitasoa ja ehkä hieman yllättäen heikompi kuin esimerkiksi Ruotsissa, Saksassa ja jopa Tanskassa. Tältä osin edustaja Elo oli siis väärässä omassa puheenvuorossaan, jossa epäili tämän tutkimuksen koskevan kollektiivista irtisanomista.

Nuoret naiset työskentelevät jo tällä hetkellä eniten määräaikaissa työsuhteissa. Yhden syyn on arvioitu olevan se, että työnantajat eivät halua palkata perheenperustamisiässä olevia naisia vakituisiin työsuhteisiin, syynä pelko vanhempainvapaiden kustannuksista. Tämä on yksi keskeinen syy siihen, että hoitovastuiden tasa-arvoista jakoa mahdollistava perhevapaauudistus parantaisi nuorten naisten työmarkkina-asemaa.

Lopuksi, arvoisa puhemies: Sipilän ja Orpon suunnitelma mahdollistaa määräaikaisuus ilman syytä vain kolme kuukautta työttömänä olleille nuorille on niin sukupuolvi- kuin sukupuolisokeaa politiikkaa. Tällä toimenpiteellä he heikentävät juuri saman ihmisryhmän asemaa, josta muuten kertovat olevansa huolissaan syntyvyyden laskun takia.

**17.35 Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva välikysymys hallituksen tekemästä ehdotuksesta nuorten työllistämisehtojen pieneksi helpottamiseksi on herättänyt kyllä keskustelua, jota joskus olen tuosta paikaltani hieman ihmetellyt.

Ensinnäkin, nythän ei olla luomassa mitään villiä länttä työmarkkinoille, vaan kyseessä on aivan se perusasia siitä, että tämän päivän tilastojen mukaan työpaikkoja on syntynyt eri puolilla Suomea kaikkiin ikäryhmiin, paitsi se huonoin tilanne on alle kolmekymppisillä henkilöillä: heillä työllistymiskehitys ei ole ollut niin positiivista kuin muissa ikäryhmissä on. Elikkä kysymyksessä tällä kertaa on ihan selkeästi täsmätoimi, jolla pyritään aktivoimaan ja saamaan työnantajat ja työntekijät yhteen niin, että luodaan ihmisille työmahdollisuuksia ja että saadaan se ensimmäinenkin työsuhde syntymään. Nuorten kannaltahan se on äärimmäisen tärkeää, koska se ensimmäinen työpaikka avaa työmarkkinat nuorelle ja antaa mahdollisuuden näyttää kyvyt työmarkkinoilla, että pärjääkö hän siinä tehtävässä, minkä hän on vastaanottanut.

Tämän päivän työmarkkinoilla on aivan varmaa, että yhdellekään työnantajalle ei ole minkäänäköistä järkeä siinä, että hän ei ottaisi työntekijää vakavin tuumin töihin. Meillä tällä hetkellä monella alalla Suomessa, eri puolilla Suomea, ihan työvoimahallinnon tilastojen mukaan vallitsee erittäin vakava työvoimapula. Jos joku työnantaja saa hyvän työntekijän töihin, vaikka lyhyelle koeajalle, hän varmasti pitää siitä työntekijästä kiinni ja tekee pitkäaikaisen työsopimuksen.

Ja muistakaa, hyvät edustajakollegat, myös ensimmäinen työtodistus, jolla nuori pystyy näyttämään toteen, että on ollut töissä ja saanut palkkaa siitä ja saanut hyvän työtodistuk-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

sen. Tai sitten työsuhde jatkuu. Pitää muistaa, että nykyisen työlainsäädännön ja korkeimman oikeuden ja erilaisten oikeuspäätösten mukaanhan pätätöiden ketjuttaminen ei ole mahdollista. Se on kielletty tietyn ajan jälkeen. Niistä on niin monta ennakkopäätöstä — en nyt jaksa muistaa, kuinka paljon niitä on, mutta tiedän, että niitä on paljon. Töiden ketjuttaminen pätätöissä ei ole enää mahdollista. Silloin pitää tehdä työnantajan ratkaisuja, mitä tehdään. Tämäkin on syytä muistaa. Elikkä minkäänlaista villiä länttä ei olla tässä luomassa.

Sekin on syytä muistaa, että tällä hetkellä Suomi edelleen velkaantuu ja tätä velkaa me otamme nuorten maksettavaksi. Vanhemmat sukupolvet eivät näitä velkoja kerkeä enää tässä ajassa maksaa, vaan kaikki ne velat, mitkä tänäkin päivänä otetaan, otetaan meidän lastemme piikkiin. Elikkä tämä velaksi eläminen kyllä pitää pystyä lopettamaan, ja ennen kaikkea työllisyysastetta on saatava nostettua ylemmäksi.

Hallituksen tavoite päästä 72 prosentin työllisyysasteeseen toteutuu tällä vaalikaudella erittäin todennäköisesti, ja seuraavan hallituksen — kuka siinä sitten istuukin — on ihan varmasti tehtävä hallitusohjelmassaan selkeät päätökset ja linjaukset, että työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin. Se on minimitavoite, mihin on päästävä. Sen jälkeen voimme olla tilanteessa, että me alamme pikkuhiljaa niitä velkojamme takaisin maksaa.

Meillä on Suomessa 270 000 alle 20 henkilöä työllistävää yritystä, ja tämä on se valtava potentiaali, josta on nyt kysymys tässä hallituksen kehysriihessään tekemässä esityksessä: Helpotetaan työhönottoa pienten yritysten osalta, joille rekrytointi, sen yhden lisätyöntekijän ottaminen yritykseen, voi olla pahimmillaan todella kamala riski. Siitähän tässä on kysymys, että annetaan näille pienille yrityksille mahdollisuus saada työvoimaa niin, että ne pääsevät omaa bisnestään kehittämään.

Ja se on syytä muistaa myös kaikkien kansanedustajien, että yksikään suomalainen yritys ei varmasti palkkaa työvoimaa, ellei se yritys ole kannattava. Tappiolliset yritykset lomauttavat, pahimmillaan lopettavat koko toiminnan tai menevät konkurssiin. Että älkää, hyvät ihmiset, kuvitelko, että joku työnantaja olisi katalamielinen taikka yrittäisi tehdä työntekijöilleen vahinkoa. Sellaista tässä maassa ei ole. Varmasti jokainen työntekijä on työnantajalleen kullannokas, ja tämän takia, kun tätä uutta lakia, uutta systeemiä nyt tässä ollaan maahan kehittämässä, toivoisin hieman avarakatseisempaa näkökulmaa tähän asiaan.

Lopuksi, arvoisa rouva puhemies, kun puhutaan kilpailukykyä: Suomi on viennistä riippuva maa. Joka ainut euro, mikä tähän maahan tulee, tulee suurimmalta osin ulkomaankaupan tai sen seurausten ansiosta. Jos meillä ei kilpailukyky ole kunnossa, emme saa hyvää työvoimaa, joka tekee yrityksessä laadukasta työtä, josta syntyy laadukkaita tuotteita, jotka käyvät maailmalla kaupaksi. Sillä tavoin työllisyys kehittyy. Älkää vain, hyvät ihmiset, kuvitelko sitä, että olisi olemassa joku muu maailma, jota voitaisiin jatkaa vaikka työllisyystukitoimin loputtomiin. Sellaista maailmaa ei enää ole.

**17.40 Lauri Ihalainen sd:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia mahdollisuudesta puhua lähes neljän tunnin odottamisen jälkeen, mutta aihe on todella tärkeä.

Välikysymys nuorten työehdoista on perusteltu kannanotto sen johdosta, että ikä tai yrityskoko ei voi olla kestävä, yhdenvertaisuusvaatimukset täyttävä peruste säätää lailla heikompia työsuhteen perusehtoja. Ministeri Lindströmhän on niin ikään jo pohdiskellut, että tämä on vähän hankala asia perustuslain kannalta, ja niin on. Kun hallituksen esitystä ei ole vielä annettu ja pohdinta on kesken, on hyvä vedota siihen, että näitä esityksiä ei tuotaisi-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

kaan tänne eduskunnan käsittelyyn. Erityisesti nuoret tarvitsevat tukea eivätkä turvattu-  
muutta lisääviä työsuhteheikennyksiä eli siis negatiivisia erityiskohteluita. Mutta pk-yri-  
tysten työllistämismahdollisuuksia kyllä pitää tukea. Tarvitaan vaikuttavampia, inhimilli-  
siä keinoja, ja tähän liittyen haluan nyt esittää vaihtoehtoisia keinoja, kymppilistan, mitä  
olisi voitu toisin tehdä niin, että sekä yrittäjät että nuoret voittavat.

1) Madalletaan työllistämisen kynnystä. Otetaan käyttöön työmarkkinatuen suuruinen  
työllistämisseteli, niin sanottu Rinteen malli, jonka saa yritys kolmen kuukauden työttö-  
myyden jälkeen kuuden kuukauden ajaksi. Kehitetään, ei pureta, viime hallituskaudella ra-  
kennettua tuloksellista nuorisotakuuta.

2) Nostetaan arvonlisäveron alaraja nykyisestä 10 000 eurosta tukemaan pk-yritysten  
työllistämistä.

3) Palkitaan 20 000 euron veroporkkanalla ensimmäisen työntekijän palkkaamista seu-  
raavan vuoden verotuksessa.

4) Parannetaan pk-yritysten neuvontaa, työlakien ja sopimusten tuntemusta lisääviä pal-  
veluja.

5) Nostetaan yritysten muuntokoulutuksen ja yritysten yhteishankintakoulutuksen ra-  
hoitusta. Ne ovat tehokkaita toimia työllistämiseksi.

6) Irtisanomisperusteiden heikentämisen sijasta kehitetään eurooppalaisittainkin kat-  
soen joustavia työssä käymisen ja irtisanomisen väliin sijoittuvia lomautusjärjestelmiä-  
me, ja pidempikestoista lomautusaikaa voitaisiin käyttää myös koulutukseen. Mieluum-  
min lomautetaan kuin irtisanotaan.

7) Kehitetään oppisopimuskoulutusta tukemaan pk-yritysten koulutustarpeita muun  
muassa siten, että sama oppisopimusoppilas voisi tehdä useamman pk-yrityksen kanssa  
oppisopimussuhteen ja näin jaettaisiin pienten yritysten järjestämisvastuita laajemmalle.

8) Käynnistetään kattava aikuiskoulutusreformi. Sen työn osana selvitetään henkilökoh-  
taisen koulutustilin tai osaamis- ja työllistämissetelin käyttöönottomahdollisuuksia.

9) Koulutusrahastoa voidaan kehittää omaehtoisen koulutuksen tuen lisäksi tukemaan  
myös ammatillista koulutusta. Nimikekin voisi olla koulutus- ja työllistämisrahasto. Me  
tarvitsemme lisätoimia sen tukemiseen työpaikkaa etsivän ihmisen ja työtä tarjoavan työn-  
antajan kohtaannon parantamiseksi. Tavoitteena olisi laatia eri politiikkalohkoja yhdistävä  
toimenpideohjelma. Toteutetaan joka maakunnassa laajapohjaisen yhteistyön voimin po-  
sitiivisen rakennemuutoksen ohjelma, kuten Lounais-Suomessa on nyt tehty.

10) Toimialakohtaisten työmarkkinaosapuolien tulisi, kuten Teollisuusliitto ja Teknolo-  
giateollisuus ovat tehneetkin, lisätä paikallista yhteistyötä yritysten kasvun, tuottavuuden,  
työllisyyden, työhyvinvoinnin parantamiseksi. Olisi jopa suotavaa, että työehtosopimuk-  
sissa osapuolet katsoisivat toimia, joilla voitaisiin helpottaa nuorten ihmisten työllistämis-  
tä.

Lopuksi haluan vain sanoa sen, että kun työikäisen väestön suhteellinen osuus laskee  
ikärakenteesta johtuen siten, että eläkkeelle siirtyy enemmän ihmisiä kuin nuoria tulee työ-  
markkinoille, osaavasta työvoimasta siis tullaan kilpailemaan, on nurinkurista, että kan-  
nustetaan yrityksistä pois potkimista, kun kaikki tarmo pitää kehittää siihen, että myös nuo-  
ret ovat halukkaita tulemaan työelämään turvallisilla mielin ja laadukkaisiin työsuhteisiin.  
Nimittäin tulevaisuudessa pärjäävät ne yritykset, jotka investoivat nuorten osaamiseen,  
työhyvinvointiin, heidän pärjäämiseensä, ja ne eivät pärjää, jotka laiminlyövät nämä ta-  
voitteet. — Kiitoksia.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

**17.46 Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Työllisyysprosenttia on saatava hilattua ylös, ja työntekijöiden palkkaamista on helpotettava yritysten näkökulmasta. Alle 30-vuotiaiden henkilöiden kyykyttäminen ei ole silti järkevä ratkaisu. Hallituksen päätös siitä, että työnantaja voi tehdä alle 30-vuotiaan kolme kuukautta työttömänä olleen henkilön kanssa määräaikaisen työsopimuksen ilman erillistä perusteltua syytä, ei ole alle kolmekymppisiä kohtaan kovinkaan reilu muutos. Olen sitä mieltä, että kaikkia Suomen kansalaisia tulisi kohdella yhdenvertaisesti, eikä tämä uudistus nyt istu siihen. Ei iän perusteella pidä olla heikommassa asemassa työmarkkinoilla. Minkäs kukaan sille mahtaa, jos on alle kolmekymppinen, ja tämä on sitten se syy määräaikaiselle työsopimukselle.

Monilla nuorilla ihmisillä on usko tulevaisuuteen, mutta se usko on nyt monen kohdalla myös heikko. Tähän vaikuttaa nopea maailman muutos ja ympärillä tapahtuvat negatiiviset asiat. Vauhdikkaasta muutoksesta johtuen tulevaisuuden suunnitteleminen ja ennakoiminen on haastavaa, mikä aiheuttaa monille nuorille epävarmuuden tunnetta ja ahdistusta. Yhteiskunnan tulee vahvistaa ihmisten tulevaisuudenuskoa ja luoda nuorille positiivisia odotuksia tulevasta. Jo tällä hetkellä ihmisiä pompotellaan määräaikaisilla työsuhteilla, ja aina, kun on soppari katkolla, saa pelätä jatkon puolesta. Tällaista en halua lisää ja ainaakaan ilman perusteita.

Vakaalla pohjalla oleva työsuhde on työntekijän ja työnantajan etu. Irtisanomisen helpottaminen alle 20 hengen yrityksissä on selvä heikennys työntekijöiden asemaan. On ymmärrettävää, että pienissä yrityksissä epäonnistuneen rekrytoinnin seuraukset tuntuvat, ja tätä riskiä halutaan pienentää madaltamalla irtisanomisen kynnystä. Eikö juuri 6 kuukauden pidennetty koeaika olisi tässä asiassa riittävä toimi?

Muutoksen yhtenä haittavaikutuksena voi kuitenkin olla myös se, että ihmiset hakeutuvat töihin mieluummin yli 20 henkeä työllistäviin yrityksiin turvallisemman pestin toivossa. Tämä ei ainakaan helpota pätevien työntekijöiden löytämistä pienissä yrityksissä. Pk-yrityksethän ovat maininneet yhdeksi keskeiseksi kasvua rajoittavaksi tekijäksi osaavan työvoiman saatavuuden.

Arvoisa puhemies! Hallituksen toimet eivät lisää ihmisten luottamusta tulevaisuuteen, ja negatiiviset vaikutukset kohdistuvat vain osaan ihmisistä varsin kyseenalaisinkin perustein. Ikään perustuvaa syrjintää ei saisi olla missään muodossa. Aktiivimallin ja muun hallituksen politiikan seurauksena työttömien jo entuudestaan vaikea asema on mennyt todella haastavaksi.

Nuorisotyöttömyys ja nuorten syrjäytyminen ovat suurimpia uhkia maamme tulevaisuudelle niin yleisen hyvinvoinnin kuin talouden näkökulmasta. Syrjäytyminen on tutkitusti todella kallista valtiolle, ja paras rohto sitä vastaan on koulutus ja työ. Nuorten asemaa työmarkkinoilla on vahvistettava eikä päinvastoin. Nämä hallituksen nuoriin kohdistamat raipaniskut yhdessä koulutusleikkausten kanssa ovat kyllä melkoista myrkkyä hyvinvointiyhteiskuntakehitykselle.

Perussuomalaiset ovat ehdottaneet pienyrittäjien tilanteen parantamiseksi, aivan kuten edustaja Lehto puheessaan mainitsi, muun muassa työtilimallia — byrokratia on aivan liian raskasta myös pienyrityksissä — ja alvin alarajan nostamista. Pienet yritykset eivät ehdi edes päästä alkuun, kun jo ennakkoverot ja moninaiset luvat ja säädökset latistavat yrittäjän. Ei näin. Tämä ei kannusta yritysten perustamiseen, johon hallitus kuitenkin yrittää kansalaisia kannustaa.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä: Totta kai me Varsinais-Suomessa olemme todella iloisia siitä, että työllisyystilanne näyttää siellä todella hyvältä, ja toivomme, että tämä

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

hyvä signaali ja nämä työpaikat — monet suuret, isot, mahtavat työpaikat — tulevat sitten myös koko Suomen kattaviksi. Siellä on nuoria autotehtaalla paljon hommissa, ja autotehdas itse kouluttaa nopeastikin henkilön, jolla ei välttämättä ole vielä hyvää koulutusta siihen, ja tämä ratkaisu on hyvä.

Mutta haluan vielä yhden asian sanoa: Maatalous ja puutarhanviljely ovat paikkoja, missä on vaikea saada työntekijöitä kehiin. Ja jos puhutaan ulkolaisista työntekijöistä, niin siellä on heitä hyvin paljon, ja se johtuu siitä, että sinne ei olla niin mieluusti hakeutumassa, ja tämä on ongelma. — Kiitos.

**17.51 Katja Hänninen vas:** Arvoisa puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muu yleisö! Hallituksen missiona tuntuu olevan sopimussyhteiskunnan romuttaminen. Tällä vaalikaudella on jo useaan kertaan heikennetty työntekijöiden asemaa, heidän työehtojaan ja toimeentuloaan. Ensi töikseen pääministeri päätti prosessikaavioineen, että työmarkkinajärjestöjen on toteutettava kilpailukykyloikka, joka käytännössä loppujen lopuksi tarkoitti sitä, että naisvaltaisen julkisen sektorin työntekijöiden lomarahoja leikattiin 30 prosenttia ja palkatonta työaikaa pidennettiin. Häpeällistä oli hallituksen tapa toimia epäoikeudenmukaisen kikyn läpirunnojana uhkailemalla ja kiristämällä erityisesti työntekijäpuolta 1,5 miljardin lisäleikkauksilla sosiaaliturvaan ja pakkolaeilla, jos kilpailukyksopimusta ei synny.

Hallitus on jo tehnyt useita työelämää koskevia heikennyksiä. On pidennetty koeaikaa, löysennetty takaisinottovelvoitetta, leikattu ansiosidonnaista työttömyysturvaa ja niin edelleen. On pakko kysyä, eikö hallitukselle mikään riitä, kun on kysymys tavallisen työntekijän aseman heikentämisestä. Ei riitä, mikään ei riitä. Ja nyt hallituksen tulilinjalle ovat joutuneet nuoret alle 30-vuotiaat, jotka ovat olleet vain kolme kuukautta työttömänä. Heille Sipilän hallitus kehtaa tarjota perusteettomia pätkiä, pätkätöitä. Siis hallitus asettaa nuoret iän perusteella eriarvoiseen työmarkkina-asemaan. Tämä on epäoikeudenmukaista ja mielestäni perustuslain yhdenvertaisuutta koskevan 6 §:n vastainen esitys, kuten on myös esitys heikentää irtisanomissuojaa alle 20 hengen yrityksissä.

Arvoisa puhemies! Työskentelin aikoinaan nuorena äitinä vuosia määräaikaissa työsuhteissa samassa työpaikassa. Aina löytyi peruste jatkaa määräaikaissuhteita, vaikka todellisuudessa työvoiman tarve oli jatkuva. Tuntui käsittämättömältä, että viimeinen pätkä laitettiin päättymään tismalleen samana päivänä, kun jäin työstä äitiyslomalle, vaikka alun perin minut oli palkattu vuorotteluvapaan sijaiseksi pidemmäksi aikaa. Olin silloin 23-vuotias ja odotin kolmatta lastani. Raskaussyrjintä oli silloin ja on edelleen vakava ja räikeä sukupuolten tasa-arvoa heikentävä ongelma, mutta hallitus sulkee tältäkin epäkohdalta silmänsä ja vaikeuttaa toimillaan erityisesti nuorten naisten työmarkkina-asemaa ja palkkatasa-arvoa.

Sama koskee mielestäni myös pienyrittäjänaisia. Kun heille tulee tilanne, että heidän pitäisi jäädä vanhempainvapaalle, niin usein on pantava lappu luukulle, kun ei ole muuten mahdollisuutta jäädä pitämään niitä ansaittuja vapaita. Sen vuoksi täytyy kysyä, minkä takia hallitus ei tehnyt perhevapaauudistusta tällä vaalikaudella, kun sillä oli siihen kaikki mahdollisuudet.

Arvoisa puhemies! Sen sijaan, että hallitus haluaisi parantaa tasa-arvoa, hallitus ajaa perusteettomia määräaikaista työsuhteita. Ja tosiasia on, että naiset ovat miehiä useammin määräaikaissa työsuhteissa. Määräaikaisen työn tekeminen ei ole läheskään aina oma valinta, vaan naiset ovat näissä työsuhteissa miehiä useammin vakituisen työn puutteen ta-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

kia. Nämä nuoret aikuiset maksavat laskuja, vuokraa tai asuntolainaa, ja monet elättävät jo omaa perhettäänkin, aivan niin kuin vanhemmatkin ikäpolvet. Itsellänikin oli 28-vuotiaana viisi lasta.

Nyt olemmekin jo saaneet viestiä siitä, että ministeriössä ollaan melkoisessa pulassa, koska tätäkään hallituksen esitystä ei ole helppo saada sopimaan yhteen Suomen oman lainsäädännön tai kansainvälisten sitoumuksiemme kanssa. Ei-toivottu määräaikainen työsuhteiden aiheuttaa toimeentulo-ongelmia ja muita negatiivisesti koko elämän laatuun vaikuttavia asioita.

Syrjinnän lisäksi määräaikaisten työsuhteiden kasaantumisella naisille on vaikutuksia myös naisen euroon. Hallituksen päätös helpottaa määräaikaisten työsuhteiden solmimista vie siis samapalkkatavoitteen yhä kauemmaksi. Miksi naisen euro ei kiinnosta hallitusta? Revitäanko se kuuluisa kilpailukyky naisten palkoista tinkimällä?

**17.56 Satu Taavitsainen sd:** Arvoisa puhemies! Arvoiset kollegat! Aiotaanko nuorista tehdä oman itsensä kulkukauppiaita, että he kauppaavat itseään työpaikasta toiseen? Jos nyt tämä hallituksen syrjivä ehdotus alle 30-vuotiaiden perusteettomien määräaikaisten töiden lisäämiseksi hyväksytään, niin mitä sitten seuraavaksi? Tuleeko meille Itä-Suomeen erilaiset työehdot, kun kerta hallituksen mielestä on korkean työttömyyden nimissä sallittava perusteettomat pätkätyöt?

Tätä heikennysehdotusta aiemmin hallitus on jo valtiovarainministeri Orpon johdolla velvoittanut Verohallintoa poistamaan palkka- ja työkorvausohjeestaan lauseen: ”Työsuhte syntyy verotuksessa aina tilanteessa, jossa myös työoikeudellisen työsuhteen tunnusmerkit täyttyvät.” Tämä lause on velvoitettu poistamaan, ja verottajan uusi linja on, että yhä useammin yritykset voivat palkata työntekijöitä freelancereina toimeksiantosuhteisiin eli yritys ei maksa työntekijästä sosiaaliturva- ja eläkemaksuja. Kun kyse on työsopimuslain soveltamisesta, niin työsuhteen tunnusmerkkien täytyessä työn teettäjän ja työntekijän välisen sopimuksen tulisi aina olla työsopimus kaikkine siihen työntekijälle kuuluvine oikeuksineen, mutta tätä Sipilän hallitus on jo löysyttänyt.

On syntynyt yrityksiä, jotka houkuttelevat nuoria kymppin tuntipalkalla tekemään Hesarin jakamista, toimistotöitä, siivoustyötä, kaupassa käyntiä, vanhuksille muuttoapua, pihatöitä, auton pesua ja mattojen pesua, koiran ulkoiluttamista ja lumitöitä. Tällaiset yritykset kilpailevat epäreilusti sellaisten yritysten kanssa, jotka hoitavat työnantajamaksunsa asiallisesti. [Kari Kulmala: Onko 10 euroa huono palkka?] Näinkö Sipilän hallitus edistää tiettyjen yritysten ja samalla heikentää toisten yritysten kilpailukykyä? Tämä Sipilän porvarihallituksen nuorten sukupolvien työehtojen heikentämisen linja johtaa siihen, että sosiaaliturvamaksuja ei kerry valtiolle ja ihmiselle ei kerry eläkettä ja näin ollen nykyiset nuoret ovat eläkkeellä köyhiä takuueläkkeen varassa eläviä.

Valitettavasti tällä tavalla ja koulutuksesta leikkaamalla suomalainen oikeisto rakentaa nuorten tulevaisuutta. Meille sosiaalidemokraateille ja muulle oppositiolle tämä ei käy, ja tulemme kyllä tekemään kaikamme, että hallituksen suunnitelmat alle 30-vuotiaitten nuorten työehtojen heikentämiseksi eivät toteudu. Tämä on syvä periaatekysymys. Ketään työntekijää tai ihmistä ei saa syrjiä ominaisuuden perusteella. Nuoret työntekijät ovat aivan yhtä arvokkaita kuin kaikki muutkin.

Arvoisa puhemies! On puhuttu paljon viime aikoina siitä, uskaltavatko nuoret perustaa perheitä. Moni lykkää perhehaaveita. Toiset joutuvat lykkäämään niin pitkälle, että lopulta

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

niistä joudutaan jopa luopumaan. Väestöliiton tuoreimman perhebarometrin mukaan työelämän epävarmuus on yksi keskeisimmistä syistä nuorille lykätä perheen perustamista.

Arvoisa puhemies! Hyvät edustajakollegat, miksi nuorten pitäisi tehdä töitä muita heikommilla työehdoilla, miksi? Minkä vuoksi hallitus käy juuri heidän kimppuunsa, joilla ennestään jo on epävarmuustilanne työmarkkinoilla? Epävarmuus ja pätkätyöt tarkoittavat monille pätkätoiveita, pätkähaaveita ja sitä kautta pätkäelämää. Tulee muistaa, että nyky-nuoret ovat Suomen historian ensimmäinen sukupolvi, joka on huonommassa asemassa kuin heidän omat vanhempansa. [Kari Kulmala: PlayStation-sukupolvi!]

**18.01 Katja Taimela sd:** Arvoisa herra puhemies! Nyt, kun taloudessa pahin alkaa olla taas takanapäin ja Euroopan hyvä vire vetää Suomeakin kasvuun, tarvitsemme uskoa tulevaisuuteen. Meidän tulee poliittisilla päätöksillä tukea kasvua ja työllisyyttä. Meidän tulee antaa erityisesti nuorille uskoa vahvaan tulevaisuuteen ja siihen, että he pärjäävät. Meillä on jopa tutkittua tietoa siitä, että työelämän epävarmuus lykkää perheen perustamista. Jos mahdollisuudet saada vaikkapa asuntolainaa ovat heikot, koska työelämässä joutuu elämään pätkästä pätkään, ei päätöstä lasten hankkimisesta ole helppo tehdä. Mikään tutkimustieto ei kerro meille, että nuorten työehtojen heikentäminen parantaisi työllisyyttä.

Tulen itse seudulta, jolla käytiin todella syvällä, ja meille tämä epävarmuus on kovin tuttua. Näköalattomuus ja horjuva usko siihen, mitä huomina tuo tullessaan, synnyttävät epätoivoa, ja epätoivo myös johtaa epätoivottuihin ilmiöihin useasti. Nyt herääkin kysymys: Miksi hallitus kohdistaa työelämän raippatoimiaan juuri nuoriin? Miksi hallitus haluaa romuttaa nuorten uskon tulevaisuuteen? Miksi luotte epävarmuutta työmarkkinoille? Miksi haluatte asettaa nuoret työelämässä muita huonompaan asemaan?

Arvoisa herra puhemies! Hallituksen työllisyyspolitiikassa kuvastuu ymmärtämättömyys työelämän pelisäännöistä ja todellisuudesta työpaikoilla. Siinä tuntuu olevan ylimpänä tavoitteena heikentää työntekijöiden asemaa kaikilla mahdollisilla keinoilla. Monenlaista on jo nähty tällä kaudella, mutta kyllä tämä kehysriihen sato menee jo todella pitkälle. Siellä lyötiin pöytään kaavailut nuorten työmarkkina-aseman mielivaltaisesta heikennyksestä, siis ikään perustuva kahtiajako: alle 30-vuotiaille eri ehdot kuin yli 30-vuotiaille. Tuntuu absurdilta, mutta tottahan tämä valitettavasti on.

Hallituksen työllisyyspolitiikan saldo on kovin karu. Siitä puhutaan vain kovin harvoin tässä salissa. Ensin oli uhkailua pakkolaeilla, lomarahaleikkauksia, kohtuuton ja älytön aktiivimalli, työvoimapolitiittisen koulutuksen romahduttaminen ja työvoimapalveluiden ajaminen markkinoille sekä työttömyysturvan leikkaukset. Listaa voisi jatkaa vielä pidempäänkin.

Arvoisa herra puhemies! Mitä miettivät nuoret tänä päivänä? Heitä innostetaan perustamaan perhettä ja hankkimaan lapsia. Heitä muistutellaan, että syntyvyys kyntää sotavuosien tasolla. Ja samaan aikaan lainsäädännöllä luodaan pelkkää epävarmuutta. Ristiriitaisa, kohtuutonta ja Suomen tulevaisuuden kannalta vääränlaista politiikkaa.

Näille toimille on myös vaihtoehtoja. Oppositioista on esitetty monia täsmäkeinoja työllistämisen helpottamiseen ja työelämän joustojen kehittämiseen reilulta pohjalta. Olemme esittäneet niitä pitkin vaalikautta. Ne ovat kuitenkin kaikuneet kuuroille korville. Hallitus on valinnut oman linjansa, ja pitää muistaa, että tuo linja on täysin poliittinen arvovalinta.

Tänään salissa kävimme lähes viiteen saakka debattia tästä välikysymyksestä. Itselleni syntyi tuon debatin aikana useampi kysymys, ja jos olisin saanut sen kuuluisan puheenvuoron, se olisi kuulunut seuraavasti: Kun on taantuma, niin se on hallitukselle peruste heiken-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

tää työntekijän asemaa. Kun talous kasvaa, niin se on hallitukselle peruste heikentää työntekijöiden asemaa. Koska on työntekijöiden vuoro? Tuntuu, että hallitus ei tiedä, että työllisyystilanne parantuu solmimalla uusia työsopimuksia ja heikkenee työsopimuksia irtisanomalla. Tuntuu myös siltä, että hallitus ei tiedä, että paras ja halvin sosiaaliturva perheille on työsuhdeturva.

Arvoisa puhemies! Tarvitsemme suomalaiseen työelämään lisää luottamusta ja vakautta, lisää apua työllistymiseen, lisää rohkeutta ja tukea työllistämiseen. Sipilän hallitus kulkee ideologisen taustansa vuoksi täysin toiseen suuntaan.

**18.07 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Keskustelu on jatkunut pitkään, ja paljon hyviä puheenvuoroja on käytetty tässä kohtaa. Tuon esille muutamia sellaisia näkökohtia, mistä ei ehkä nyt niin paljon tässä vaiheessa vielä ole keskusteltu.

Ensimmäisenä totean sen, että tässä asiassa, mitä välikysymys koskee, ei puhuta mikroyrityksistä. Täällä on aiemmin esitetty perustelu, että tässä helpotetaan mikroyritysten työllistämistä, mutta eihän 20 hengen yritys ole mikään mikroyritys. Eli jos haluttaisiin auttaa yhden hengen yrityksiä palkkaamaan se toinen työntekijä, niin siihen voitaisiin keksiä ihan toisenlaiset, tehokkaammatkin, keinot kuin nämä tässä.

Ensimmäisenä tuon esille näistä keskusteluun nousseista asioista hallituksen ajatuksen siitä, että he voisivat tehdä alle 30-vuotiaiden määräaikaisten työsopimukset perusteettomiksi eli — tällä omalla orwellilaisella uuskielellään — kohdella positiivisella erityiskohdella näitä nuoria, siis huonontaa heidän työmarkkina-asemaansa. No, kyllähän tosiasia on se, että määräaikaisten työsopimusten perusteiden ehtoja kylläkin kierretään. Merkittävä keino niitten ehtojen kiertämiseen on vuokratyö. Sillähän voidaan teettää käytännössä perusteettomia määräaikaissuoksia, kun vuokrataan työntekijöitä, ja sitä tapahtuu hyvin laajalti. Toinen asia, mihin itse olen omalla työurallani törmännyt — silloin, kun vielä työelämässä olin — on se, että määräaikainen työsopimus solmitaan yhteisestä sopimuksesta: työntekijän eteen kiikutetaan sellainen paperi, jossa lukee, että määräaikainen työsopimus, perusteena yhteinen sopimus. No, onhan siinä tietysti työntekijällä sellainen vaihtoehto, että yhteistä sopimusta ei synny, ja silloin ei myöskään tarvitse todennäköisesti tehdä töitä, minkä seurauksena ei tarvitse saada palkkaa. Eli eihän tämä tietenkään mikään aito neuvottelutilanne ole, vaikka siinä muodollisesti kenties onkin tällainen yhteinen sopimus. Eli periaatteessa tämä hallituksen esitys ei kenties tätä todellisuutta nyt niin suuresti muuttaisi, mutta on se kuitenkin periaatteellisesti ikävä asia, että se kierto nyt laillistettaisiin, että olisikin aivan laillista tehdä niitä perusteettomia määräaikaissopimuksia tällaisen nuoren henkilön kanssa. Ensimmäinen tunne, joka tästä itselleni tuli, oli se, että lähtee niin sanotusti tuhkatkin pesästä, kun tällaisia esityksiä tehdään. Siinä suorastaan alkoi savu nousemaan korvista, kun tämän kuulin.

Täällä on käytetty sellaistakin perustelua, että nuoret haluaisivat tehdä määräaikaissuhteita. No, en usko, että kovin montaa sellaista työnantajaa löytyy, joka kieltäytyy siitä, kun nuori tulee sanomaan, että hei, minä haluan määräaikaisen työsopimuksen, niin että aivan väkisin työnnetään se toistaiseksi voimassa oleva sopimus nenän eteen ja pakotetaan allekirjoittamaan. Tällaiseen en usko. Kyllä se määräaikaisen solmiminen vapaaehtoisesti varmaankin aina onnistuu.

Toinen asia on tämä henkilökohtainen irtisanominen ja sen väitetty vaikeus. Monesti täällä salissakin on nyt tänään sanottu, että Suomessa ei pystyisi irtisanomaan työntekijää henkilökohtaisella irtisanomisperusteella, että se olisi liian vaikeaa. Nyt kuitenkin ainakin

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

itseltäni puuttuu sellainen näyttö oikeustapauksista, joissa näin olisi käytännössä käynyt, että yritys olisi irtisanonut jonkun henkilön henkilökohtaisella irtisanomisperusteella, dokumentoinut tämän henkilön pätemättömyyden kyseiseen tehtävään, kenties antanut varoitukset ennen kuin tämä irtisanominen on toimeenpantu ja sen jälkeen tämä kyseinen yritys olisi aidosti ja oikeasti oikeudessa hävinnyt tämän tapauksen ja olisi todettu, että irtisanominen olisi laitton. Tällaisesta näytöstä ei ainakaan minun eteeni ole tähän mennessä juurikaan tuotu, että henkilökohtainen irtisanominen Suomessa ei onnistuisi. Usein esitetään väite, ettei onnistu, mutta haluaisin mielelläni myöskin nähdä todisteet, että oikeuden tulkinta tällä hetkellä on tällainen. Me kaikki varmaan olemme yhtä mieltä siitä, että ei yrittäjällä pitäisi olla velvollisuutta pitää töissä henkilöä, joka ei ole tehtävänsä pätevä, mutta onko tämä todellisuudessa ongelma, sitä en tiedä. Nyt tämä koeaika on pidennetty kuuteen kuukauteen, eli henkilö voi olla lähestulkoon 1 000 tuntia töissä, ja nyt sitten jotkut vielä esittävät sellaisen väitteen, että tässä ajassa ei selviäisi, osaako tämä henkilö työnsä. Tämä on mielestäni jotenkin käsittämätöntä. Kyllä siinä 1 000 tunnissa täytyy selvittää, onko jostain henkilöstä työnsä tekemään.

Arvoisa puhemies! Mielestäni kuitenkin avainkysymys tässä on se, miksi nämä kaikki hallituksen keinot työttömiä nuoria ynnä muita kohtaan ovat yhtä ja samaa keppiä, miksei sitä porkkanaa voitaisi jossain kohtaa käyttää. Miksi nuorten niskaan tässä kaadetaan tosiasiallisesti syy siitä, että ongelmamme on se, että koulutusjärjestelmämme ei tuota osaajia, joille oltaisiin valmiita maksamaan palkkaa suoraan koulunpenkiltä? Miksi nuoria rangaistaan siitä, että meidän koulutusjärjestelmämme ei ole kunnossa? Tämä on vakava asia. Eläkelupaus voidaan toteuttaa vain, jos nuoret pääsevät aivan oikeisiin töihin, tekemään kunnollisen työuran. Ei nuorista ole muuten maksamaan niitä eläkkeitä, myöskään tällä hetkellä työssä oleville ja kohta eläkkeelle siirtyville.

**18.12 Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Onpas mukava tulla tänne puhumaan loistavan puheenvuoron jälkeen. Kiitos, edustaja Mäkelä!

Täällä tänään on sekä oppositiosta että hallituksesta vaadittu tarveharkinnan poistamista. Perussuomalaisille on tärkeää, että työehtosopimuksen yleissitovuus säilytetään nykyisellään, ulkomaisen työvoiman saatavuusharkinnasta ei luovuta ja nykyistä ulkomaisen työvoiman saatavuusharkinnan säännöstöä täsmennetään siten, että työluvan myöntämisen edellytyksenä on kyseisen alan yleissitovan työehtosopimuksen noudattaminen.

EU- ja Eta-alueen kansalaiset voivat jo nyt työskennellä vapaasti Suomessa, ja tämä on siinä mielessä haasteellista, että esimerkiksi, kun vertaan nyt Suomea Sveitsiin, Sveitsissä ensin palkataan sveitsiläinen ja sitten vasta sen jälkeen palkataan ulkomaalainen, mikäli sveitsiläistä ei ole tarjolla, ja meillä Helsingissä rakennusmiehiä on paljon työttömänä ja virolaisia rakennusmiehiä paljon töissä ja heille maksetaan pienempää palkkaa, koska siihen kokonaispalkkaukseen lasketaan lapsilisät ynnä muut.

Tällä hetkellä niin sanotut huippuosaajat, asiantuntijat ja monet muutkin ammattiryhmät on jo vapautettu saatavuusharkinnasta, tulivatpa he mistä päin maailmaa tahansa. Eli nykykäytäntökin on jo liian salliva ja tuottaa Suomeen halpatyövoimaa, jolla korvataan suomalaiset työntekijät. Monet asiantuntijat, kuten esimerkiksi aasialaiset halpakoodarit, eivät saa palkkaa, jolla tulisi toimeen, vaan ovat osittain riippuvaisia sosiaalisista tulonsiirroista, ja monissa etnisissä ravintoloissa teetetään käytännössä palkatonta orjatyötä.

Ulkomaisen työvoiman tarveharkinnan poistaminen loisi Suomeen kahdet työmarkkinat ja kurjistaisi nuorison tulevaisuudennäkymät. Ruotsihan on jo palauttamassa saata-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

vuusharkintaa, ja toivon, että me emme tässäkään asiassa noudattaisi ensin Ruotsin epäonnistuneita asioita vaan olisimme fiksumpia. Fiksut oppivat muilta. Meidän tulee pitää tästä saatavuusharkinnasta kiinni.

Mitä tulee sitten yhdenvertaisuuteen, on hienoa, että hallitus on huolissaan nuorten työtömyysasteesta. Se on 24,1 prosenttia, mikä on 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotia aiemmin. Tämä on vakava asia. Yhdenvertaisuus lain edessä tarkoittaa sitä, että iän, alkuperän tai sukupuolen perusteella ei saa syrjiä. Meillä on Suomessa maahanmuuttajaryhmiä, joiden työttömyysaste on vielä nuorisotyöttömyyttäkin huomattavasti korkeampi. Jos tämä ikäsyrjintä on vain positiivista syrjintää, niin olisiko sekin sitten vain positiivista syrjintää, jos käyttäisimme tätä samaa keppilinjaa joihinkin maahanmuuttajaryhmiin?

Perussuomalaiset haluavat, että yritykset voivat palkata työntekijöitä, yritykset ovat kilpailukykyisiä ja meidän vienti vetää. Perussuomalaiset ovat tarjonneet esimerkiksi työtilimallia, millä yksinyrittäjä vapautuisi työllistävästä byrokratiasta. Olemme myös esittäneet alvin alarajan nostamista, ja me haluamme panostaa oppisopimuskoulutukseen. Esimerkiksi olisiko tämän 200 miljoonaa euroa, mikä käytettiin tuulivoimatukiin, voinut laittaa oppisopimukseen? Kun joku on esimerkiksi käynyt vain yhdeksännen luokan eikä sen jälkeen yhtään koulua, niin joku yritys voisi ottaa tämän nuoren hoiviinsa ja kouluttaa tästä itselleen työntekijän, mutta tietenkin tämä sitoo yrityksen resursseja. Tällaisia täsmätoimia me tarvitsemme emmekä koko ikäluokan kattavia keppitoimia.

Mitä tulee siihen, että olisi vaikea irtisanoa, se on aika lailla puppua. Siis verrattuna muihin verrokkimaihin ei Suomessa ole paljon vaikeampi irtisanoa kuin muuallakaan. Tämä on hyvä pitää mielessä. Meillähän on maksimissaan 6 kuukauden koeaika, jonka aikana voi irtisanoa ilman perusteita.

**18.17 Eero Suutari kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos ei ole vaikea sanoa irti, niin voisiko vastata tällaiseen kysymykseen: Minulla on tässä korkeimman oikeuden päätös, jossa yritys sanoi irti vientipäällikön ja joutui korvauksiin. Vientipäällikön muualla maailmalla olevat ostajat olivat vedonneet siihen yritykseen, että he eivät voi jatkaa yhteistyötä yrityksen kanssa, mikäli tämä vientipäällikkö jatkaa työssään. Tämä päätös on ihan tältä keväältä. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös, tietysti Suomen lakien mukaan, oli, että ei ole pystytty osoittamaan sellaista syytä, koska pitää olla erittäin pätevä syy siihen irtisanomiseen. Tässä tapauksessa tämä yritys siis hävisi tämän päätöksen, koska tässä ei ollut asiallista ja erittäin painavaa syytä sanoa irti. Sellainenkaan syy, jossa jollakin loppuu kokonaan työ, ei ole painava syy. — Vähän vastustaa.

**18.19 Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietenkin näitä yksittäistapauksia ja kauhutarinoita varmasti löytyy, koska aukotonta systeemiä ei ole olemassa. Mutta irtisanominen on mahdollista, kun on esimerkiksi työvelvoitteen laiminlyönti, huolimattomuus, puutteellinen ammattitaito, sopimaton käytös, luvaton poissaolo, luotamuspuula, alkoholin käyttö, ja kuten jo tuossa puheessani mainitsin, voidaan käyttää myös kuuden kuukauden koeaikaa ja sen aikana on mahdollisuus irtisanoa. Ja jos me nyt vertaamme näihin verrokkimaihin, niin siellä kyllä työllisyysaste on paljon korkeampi kuin Suomessa, vaikka siellä ei ole yhtään sen helpompi irtisanoa työntekijöitä.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Ja vielä edustaja Suutarille ja sitten siirrytään puhujalistaan.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

**18.20 Eero Suutari kok** (vastauspuheenvuoro): Tapaus tietenkin kävi kaikki oikeusasteet läpi. Esimerkiksi hovioikeus olisi toiminut toisin, mutta tietysti korkein oikeus teki ennakkopäätöksen. Ja tämä päätös tarkoittaa sitä, että kaikki yritykset ovat tämän jälkeen varpailaan, ettei heidän kannata mennä oikeuteen, oli syy mikä tahansa, koska tämä on ennakkopäätös.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Ja puhujalistaan.

**18.20 Tarja Filatov sd:** Arvoisa puhemies! Työllisyyden lisääminen on ilman muuta hyvä tavoite, eikä siinä pidä kaihtaa ikäviäkään keinoja. Nuorten työllisyyden parantaminen on erityisen tärkeä tavoite, mutta hallituksen keinot tällä kertaa eivät kyllä vakuuta, siis ne keinot, joita kehysriihessä linjattiin. Ja silloin, kun valitaan ikäviä keinoja, pitää olla erityinen varmuus siitä, että nuo keinot tuottavat sitä työllisyshyötyä, jota haetaan. Ikävä kyllä, tässä tilanteessa esimerkiksi näiden perusteettomien määräaikaisten työsopimusten lisääminen ei ole sellainen ikävä keino, jonka voisi osoittaa lisäävän työllisyyttä.

Se, mikä minua huolestuttaa tässä politiikan tekemisen tavassa, on se, että työministeri sanoi tässä keskustelussa aikaisemmin, että meillä on tahtotila ja sitten asiantuntijat etsivät keinot — ja oleellista on se, mikä tuo tahtotila on. Jos tuo tahtotila olisi ollut esimerkiksi nuorten työllisyyden parantaminen tai jos tuo tahtotila olisi ollut rekrytointikynnyksen alentaminen ja sen jälkeen asiantuntijat olisivat etsineet keinot, niin mielestäni polku olisi ollut oikea. Mutta kun tuo tahtotila on ollut se, että määräaikaista työsuhteita voi solmia ilman perustetta, tai se, että alle 20 henkeä työllistävien yritysten irtisanomiskynnystä pitää helpottaa silloin, kun kyseessä ovat henkilökohtaiset syyt, niin tullaan vähän kummalliin tilanteeseen: valitaan väline, eikä olla ollenkaan varmoja siitä, vaikuttaako se siihen tavoitteeseen, jonka sanotaan pyhittävän tuon välineen. Tuntuu siltä, että joskus nämä keinot vedetään hatusta ja sitten ruvetaan miettimään, millä niitä perustellaan.

Määräaikaisten työsuhteiden solmimisen helpottamista on kokeiltu työllistämiskeinona useammassakin maassa, ja taustalla on aina ollut se ajatus, että ikään kuin siitä määräaikaista työsuhteesta tulisi tällainen alusta, astinlauta, joka veisi sitten vakituisempaan työhön. Mutta tutkimukset, ikävä kyllä, osoittavat, että vaikka nämä uudistukset lisäävät määräaikaisten työsuhteiden määrää ja alussa saattaa jopa näkyä työllisyyspiikkiä, niin niiden varjopuolena on se, että vakituisten työsuhteiden määrä vähenee ja tuo lisääntyminen tapahtuu vakituisten työsuhteiden kustannuksella, ja se työllisyshyötykin ajan myötä valuu pois. Evidenssiä siitä, että nämä hallituksen suunnittelemat uudistukset lisääisivät työpaikkoja, hallitus ei, ikävä kyllä, keskustelussa ja debatissa esittänyt, ja salinkin keskustelun kanssa tämä evidenssi oli enemmän vähän sillä tasolla, että kilautin kaverille ja kysyin, elikkä joku yritys, joku firma on sanonut, että tällä keinolla voisin työllistää, mutta sitten, jos katsotaan laajempaa tutkimuspohjaa, tuota evidenssiä löytyy hyvin ohuesti.

Suomessa on jo monenlaisia keinoja solmia joustavia työsuhteita. Määräaikaista työsuhteita saa solmia, jos sille on työstä lähtevät perusteet. Vuokratyötä saa käyttää, eikä sitä ole säädelty sillä tavalla, että sitä ei joillakin tietyillä sektoreilla voisi käyttää. Nollasopimuksia saa edelleen solmia, saa solmia jopa sen nollan, elikkä hyvin joustavia työmuotoja meillä on käytössä. On hyvin vaikea uskoa, että työllisyys paranee nimenomaan työsuhteturvaa heikentämällä. Se paranee kyllä joustavuutta työmarkkinoilla lisäämällä, mutta työsuhteturvan heikentäminen ilman perusteita ei tähän suuntaan vie.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Hallitus siis valitsi työelämän epävarmuuden kasvattamisen, määräaikaisten työsuhteiden lisäämisen alle 30-vuotiaiden kohdalla ja irtisanomisen helpottamisen pienehköissä yrityksissä. Tavoite on hyvä, halutaan helpottaa pienten yritysten työvoiman palkkaamista, mutta työkalupakki on valittu väärin. Jos pieni yritys palkkaa uuden työntekijän, niin siinä on toki aina riskinsä, sitä on turha kiistää. Moni yrittäjä pelkää, että valinta menee pieleen, mutta tätä varten on olemassa koeaika, ja se on nykyisin jo kuusi kuukautta. Se antaa aika pitkän ajan tarkistaa sitä, toimiiko tuo yhteistyö, ja sen tarkoitus on antaa molemmille osapuolille mahdollisuus harkita, vastaako työsopimus etukäteisodotuksia. Eli kuusi kuukautta voi testata nuorta työntekijää aivan rauhassa, ja jos tuo työsuhde toimii, niin silloin varmasti se vakituinen työsuhde tulee, mutta jos siinä on epävarmuutta, niin voi irtisanoa ilman perusteita. Jos ajatellaan, että tämä määräaikaisten työsopimusten solmiminen toisi jotenkin lisää varmuutta rekrytointiin, niin silloinhan pitäisi solmia nimenomaan pidempiä määräaikaisia työsopimuksia kuin tuo kuusi kuukautta, jotta ikään kuin tuo testausaika olisi pidempi, mutta kun määräaikaisessa työsopimuksessa taas koeaika on lyhempi, niin itse asiassa ollaan hankalammassa tilanteessa, ja uskonkin, että tuo kuuden kuukauden koeaika on parempi keino testata työntekijää.

No, jos ajatellaan, että miksi juuri alle 30-vuotiaat, työllisyydestä voi löytyä hiukan perusteita sille, että tuo kohderyhmä on valittu, mutta jos katsotaan monia indikaattoreita rinnan, niin alle 30-vuotiaat nuoret ovat juuri siinä iässä, kun pitäisi perustaa perhettä, ja silloin työsuhteiden varmuus on tärkeä asia, olipa kyse sitten siitä, rohjetaanko tehdä lapsia, joita halutaan tehdä, tai rohjetaanko ottaa vaikka asuntolainaa tai löydetäänkö ylipäättään niitä pelisääntöjä, joilla voidaan elää vakaampaa elämää.

Sitten jos mietitään määräaikaaisuutta EU-tuomioistuimen käytäntöjen ja ylipäättään EU-direktiivien näkökulmasta, niin tullaan kyllä aika hetteiselle suolle. Itse asiassa EU:ssa on ikäsyrynnän kieltö, ja se on hyvin tiukka. Sen takia ei voi verrata siihen, että meillä sallitaan pitkäaikaistyöttömille määräaikaisten työsuhteiden solmiminen. Siinä kyse on pitkästä työttömyydestä, joka johtaa tuohon poikkeukseen, mutta hallituksen suunnitelmissa kyse on iästä, joka johtaisi poikkeukseen. Esimerkiksi Saksa on yrittänyt ikääntyneiden työntekijöiden kohdalla tehdä tällaista poikkeuslainsäädäntöä, ja siitä tuomioistuimen päätös on ollut tily: se on sanonut, että tällaista syrjintää ei saa tehdä. Ja jos mietitään vaikkapa Euroopan unionin perusoikeuskirjaa, niin 21 § siinä kieltää ikäsyrynnän, ja siitä seuraa, että tuo syrjintädirektiivin ikäpoikkeus on hyvin ahtaasti tulkittu ja tuomioistuimen ratkaisut ovat olleet tiukkoja. Ja jos ajatellaan perhepoliittisia lähtökohtia, niin niitä ei varmasti tässä tarvitse luetella, koska luulen, että ne me kaikki ymmärrämme.

**18.27 Päivi Räsänen kd:** Arvoisa puhemies! Tässä välikysymyksessä nostetaan esiin hyvin tärkeä kysymys nuorten työllisyyteen liittyen, heidän asemansa työmarkkinoilla, ja täytyy sanoa, että täällä on kyllä käytetty erittäin hyviä ja vakuuttavia puheenvuoroja, esimerkiksi edustaja Filatov, joka on todella asiantuntija näissä kysymyksissä.

Kristillisdemokraatit eivät kuitenkaan ole mukana tässä välikysymyksessä ennen kaikkea sen vuoksi, että koemme, että tässä vaiheessa ei ole mielekästä vastustaa sellaisia lakiesityksiä, joita ei ole vielä edes tehty ja joiden yksityiskohtia emme tiedä, ja varsinkaan näin voimakkaalla keinolla kuin yrityksellä kaataa hallitus.

Nuorten työttömyysongelma on todellakin otettava vakavasti, ja sen vuoksi näen, että on kyllä pohdittava hyvin ennakkoluulottomiakin ratkaisuja tämän ongelman torjumiseksi.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Nuoren kohdalla muutamankin kuukauden työttömyys ja toimeettomuus uhkaavat syrjäyttää pitkäaikaisesti, ja siksi todellakin näitä erilaisia keinoja tulee pohtia.

Toki toivon, että koko tämä keskustelu, jota tänään täällä salissa on käyty, käy myös evästyskeskusteluna, kun hallitus pohtii, millä tavalla voisi olla näitä tavoitteita edistämässä, ja ajattelen myös, että sitten tämä perusoikeustarkastelu tulee toki tehdä huolellisesti, jos päädytään siihen, että tällainen esitys tänne eduskuntaan tuodaan. Hallitusta voi monesta asiasta toki moittia, esimerkiksi koulutusleikkauksista, jotka kohdistuvat nuoriin, mutta tämän osalta emme ole nyt hallitusta yrittämässä kaataa.

**18.29 Joakim Strand r:** Värderade talman, arvoisa puhemies! Det finns mycket man skulle kunna säga om det här ämnet.

Mutta teen tästä aika lyhyen. Elikkä edustaja Blomqvist tuossa aikaisemmin teki seuraavan epäluottamuslause-esityksen: ”Eduskunta katsoo, että hallitus ei ole onnistunut uudistamaan työmarkkinoita joustavammiksi. Hallitus on epäonnistunut perhevapaiden uudistamisessa ja nykyistä laajemman paikallisen sopimisen mahdollistamisessa. Näillä perustein eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.”

Jag understöder, kannatan edustaja Blomqvistin tekemää epäluottamuslause-esitystä.

**18.30 Kari Kulmala sin:** Arvoisa puhemies! Hallitus esitti viimeisimmässä kehysriihessään keinoja nuorten työllisyyden edistämiseksi, koska nuoret ovat tässä työllisyystilanteessa ainoa ryhmä, joiden työllisyys ei ole parantunut merkittävästi. Tästä onkin syytä olla erityisen huolissaan, ja sille on pakko tehdä jotain. Edellinen hallitus yritti tehdä työllisyydelle jotain, ja tulos on kaikkien nähtävissä. Se sai tehtyä 100 000 työtöntä lisää. Samoja virheitä ei nykyinen hallitus tee. Olemme saaneet työllistettyä lähes saman verran työttömiä, vaikka se vähän koskeekin, ja se oppositiota tietenkin harmittaa. Heidän tärkein tehtävänsä näkyy olevan hallituksen kaataminen hinnalla millä hyvänsä, ei niinkään työllisyyden parantaminen. Ilman korkeaa työllisyyttä emme voi kuitenkaan rahoittaa nykyistä hyvinvointiyhteiskuntaamme tilanteessa, jossa väestömme ikääntyy nopeaan tahtiin. Tämän myöntää kyllä oppositiokin vaikka täällä eduskuntasalissa muuta esittää.

Kun edellinen sukupolvi, meidän vanhempamme, katsoo tätä ja kuuntelee tätä keskustelua, mitä täällä on tänään käyty, he ovat varmasti ihmeissään, koska he maksoivat sotakorvaukset, kasvattivat lapset ja siitä huolimatta opettivat meidät työtä tekemään. Tärkeintähän olisi saada liikkeelle se ryhmä, joka ei ole kiinnostunut yhteiskunnan rakentamisesta työtä tekemällä. Minulle opetettiin aikanaan jo kotona, että jos et kotona tee töitä, älä tule ruokapöytäänkään. Minusta se on varsin hyvä opetus edelleen.

Tässä keskustelussa on pariin otteeseen tullut esiin väite, että ei ole mitään taloustieteellistä näyttöä, että irtisanomissuojan heikentäminen voisi lisätä työllisyyttä. Nyt kun hieman tietokoneelta etsii, niin varsin helposti sitä kuitenkin löytää, esimerkiksi Espanjan, USA:n ja Intian työmarkkinoilta. Kannattaa tutustua hieman näihin tilastoihin, koska ne antavat selvät merkit, että olemme oikealla tiellä hallituksessa kaikesta huolimatta, vaikka se oppositioon koskeekin.

**18.33 Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Vielä pari asiaa jäi sanomatta edellisessä puheenvuorossani.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

Ensimmäisenä sanon sen, että kun työllisyystilanne paranee, kuten tällä hetkellä kaikki sen tiedämme, niin minun mielestäni tätä kehitystä pitää kaikin eduskunnan voimin tukea ja saada tämä työllisyyden paraneminen ikään kuin rutiiniksi. Niin kuin sanottu, tulevalla hallituksella, kuka siellä sitten istuukaan vastuuta kantamassa, se 75 prosentin työllisyysasteen tavoite on minimi, mihin pitää pyrkiä. Me emme selviä näistä nykyisistä veloista emmekä pysty katkaisemaan sitä velkakierrettä, ellemmme saa työllisyysastetta nostettua paremmaksi. Se velka, mitä me tänä päivänä otamme maailmanmarkkinoilta Suomen valtiolle julkisiin menoihin rahaa, on niitä rahoja, jotka meidän lapset ja lastemme lapset maksavat. Ja kun puhutaan keinoista, millä ne velat maksetaan, siihenpä ei ole muuta keinoa keksitty kuin tehdä töitä ja yrittää pärjätä maailmanmarkkinoilla ja myydä tuotteita niin, että siitä kertyy tälle kansakunnalle lisäarvoa.

Kun on kuunnellut tätä keskustelua nyt, niin pitää muistaa, että hallituksella on monta monta muuta keinoa, millä on tämä työllisyyden parantamisen tie aloitettu. On purettu byrokratiaa, on purettu yli 300 erilaista normia, millä on nimenomaan helpotettu pienten yritysten toimintaa, niin että ne pystyvät aidosti työllistämään. Totta kai siellä on muitakin toimia, mutta erityisesti näitä yrityksille tulevia erilaisia turhia byrokratioita on purettu ja sitä purkamistyötä jatketaan edelleen. Ei ole olemassa vain yhtä tointa, kuten tämä nyt keskustelussa oleva, kehysriihessä tullut esitys nuorten työllistämiseksi helpommin. Tämä on yksi keino, on monta monta muuta keinoa. Se byrokratian purku oli yksi keino myös.

Sitten on monia muita lainsäädäntöhankkeita viety jo läpi ja viedään edelleen. Meidän on pakko uudistaa myös työmarkkinoita. Me emme voi pärjätä enää sillä maailmanmenolla, mikä joskus 20 vuotta sitten oli nykyaikaa. Me elämme 2020-lukua kohta, ja meillä on edelleen sellaisia menettelytapoja työmarkkinoilla, että meidän tulee niistä pikkuhiljaa hankkiutua eroon, joustavoittaa työmarkkinoita ja ennen kaikkea paikallista sopimista lisätä työpaikoille. Siellä työpaikoillahan sen työpaikan olosuhteet parhaiten tunnetaan, ja yritykset tuntevat parhaiten tuotteiden ostajat: jos se tuote ei käy markkinoilla kaupaksi eikä synny kauppia, niin ei ole silloin sitä työllistävyyttäkään. Ei ole työpaikkoja sen jälkeen yhtään. On syytä muistaa kaikkien tässä salissa olijoiden se, että vain sellaiset yritykset, jotka tuottavat voittoa, pystyvät kehittämään yrityksen omaa bisnestä, tekemään yhä parempia tuotteita ja maksamaan työntekijöille hyvää palkkaa ja muita sivukuluja ja myös palkkaamaan niitä uusia työntekijöitä yritykseen työvoimaksi.

Meillä on 270 000 alle 20 hengen yritystä tässä maassa. Jos me pystymme tekemään niin, että pystyisimme saattamaan sellaiseen tilanteeseen Suomen politiikan, että puolet näistä yrityksistä palkkaisi lisää työvoimaa, vaikka yhden henkilön kukin yritys, 135 000 yritystä palkkaisi yhden työntekijän esimerkiksi seuraavan kolmen vuoden aikana, niin koko Suomen työttömyysongelma olisi silloin ratkaistu.

Tämä nyt käsittelyssä oleva asia on hyvin hyvin pieni hippu niiden toimenpiteiden joukossa, jotka tähtäävät parempaan työllisyyteen. Tämä kannattaa oppositionkin muistaa koko ajan. Kyllähän voidaan pelotella menneisyyden haamuilla, mitä on tapahtunut joskus maailmassa, mutta ne eivät tänä päivänä pidä enää paikkaansa. Me olemme täysin kiinni siinä, miten meidän asiakkaamme maailmanmarkkinoilla meihin suhtautuvat.

**18.37 Ilmari Nurminen sd:** Arvoisa puhemies! Tämä asia ei ole todellakaan mikään pieni himppu, vaan me olemme äärettömän tärkeiden asioiden äärellä. Mielestäni tämä välilyksymys on ollut äärettömän tärkeä, koska me olemme nyt nimenomaan nostaneet esille hallituksen työllisyyspolitiikkaa. Tämähän ei ole pelkästään kulminoitunut kehysriihipää-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

tökseen, vaan tämä on koko vaalikauden ollut sanelupolitiikkaa ja heikennyksiä niin työntekijöitä kohtaan kuin työttömiä kohtaan, mutta ehkä tämä kaikki nyt kulminoitui tähän, että nyt jopa lähdetään alle 30-vuotiaiden nuorten ja nuorten aikuisten määräaikaaisilta työsuhteilta hakemaan perusteet ja myös alle 20 työntekijän yrityksiltä, joita on peräti 95 prosenttia meidän yrityksistä, henkilöperusteista irtisanomissuojaa löyhennetään. Kyllähän tämä on perustavanlaatuinen muutos ja kertoo siitä sanelupolitiikasta, jolla hallitus on perustellut laskukautena, että työllisyyttä saataisiin parannettua, ja sama mantra jatkuu myös nousukautena. Meidän linjamme on se, että nyt nousukautena pitäisi ennemminkin myös palkita sitä kautta, että se kasvu kuuluu kaikille, eikä vain heikentää.

Sitten kommentoin muutamia asioita, mitä täällä on esitetty:

Eräs edustaja tässä äsken, kun haettiin tutkimustietoa, joka tukisi tätä hallituksen politiikkaa, mitä hyvin vähän on, oli googlettanut Intian työmarkkinoista, ja haluaisin kyllä nähdä sen tutkimuksen, jonka kautta tätä on lähdetty siellä rakentamaan.

Ylipäättänsä tämän päivän keskusteluissa on korostettu sitä, että nuoret haluavat huonompia työehtoja ja muuta, ja se ei oman kokemukseni perusteella pidä ollenkaan paikkaansa. Nuoret ovat hirveän erilaisissa asemissa. Esimerkiksi monet minun ikäiseni, 27-vuotiaat, ovat jo kouluttautuneet, vaikka korkeakoulututkinnon, ja ovat olleet pitkään työttömänä ja yrittäneet löytää jotain ja haluaisivat asuntolainaa. On hyvin erilaisia elämäntilanteita, osa haluaisi perustaa perhettä ja muuta. Nuoret nimenomaan unelmoivat siitä vakityöpaikasta, jolle sitä elämää rakentaa, eivätkä halua elämään lisää mitään epävarmuuksia ja määräaikaaisuuksia, joita on jo tullut kaiken maailman koulutusleikkauksien ja muiden leikkausten kautta.

Joka tapauksessa tämä hallituksen avaus alle 30-vuotiaitten nuorten työsuhdeturvan heikennyksestä on erittäin huono.

**18.40 Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihmettelen suuresti opposition näkökulmaa tähän asiaan, kuten edustaja Nurmisen puheenvuorosta se parhaimmillaan näkyi. Kyllä meidän on pidettävä huoli siitä, että pärjäävät ne yritykset, jotka työllistävät ihmisiä tänäpä. Kaikki me sen tiedämme tässä salissa aivan varmasti, että julkisella puolella uusia työpaikkoja kovin vähän syntyy, mieluummin ne vähenvät.

Pitää muistaa, edustaja Nurminen, sekin tosiasia, että tämän maailman huipputrendi tällä hetkellä on se, että tekoäly tekee tuloaan. Esimerkiksi tiedän, että joensuulaisella John Deeren metsäkonetehtaalla eivät enää miehet hitsaa metsäkoneen runkoja vaan siellä ainoastaan robotit hitsaavat ne jo. Enää viimeistelytyöt tekee ihmiskäsi. Tässä maailmassa olemme hurjaa vauhtia menossa eteenpäin, ja te yritätte palata sinne 30-luvun, 40-luvun tunnelmiin. Eivät tämän päivän työpaikat synny enää mahtimääräyksillä, vaan ne syntyvät sillä, että ne tuotteet, joita suomalaisissa yrityksissä tehdään, menevät maailmalla kaupaksi. Sillä keinoin syntyy työtä. Ei sitä synny lainsäädäntöpykälillä, [Puhemies koputtaa] vaan se syntyy aidosta yrittämisestä.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Vielä vastauspuheenvuoro, edustaja Nurminen.

**18.41 Ilmari Nurminen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En ole tosiaan syntynyt silloin 30- tai 40-luvulla, niin etten osaa ottaa siihen kantaa, [Hannu Hosko-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

nen: Ajatukset on siellä!] mutta olen täysin samaa mieltä, että meidän kilpailukykyämme pitää vahvistaa ja me elämme tässä globaalissa maailmassa, ja siinä tietysti kaikista tärkeintä olisi koulutukseen ja osaamiseen panostaminen, josta te olette juuri leikanneet. Siinä suhteessa me olemme hyvin samoilla linjoilla.

Mutta en näe, miksi esimerkiksi 28-vuotiaalta nuorelta, joka on määräaikaaisena töissä, määräaikaisen työsuhteen perusteet pitää purkaa, niin että hän ei tiedä, minkä takia hän on määräaikaaisena. Millä tavalla se edistää kilpailukykyä? Minä en ihan ota nyt näistä edustajan argumenteista selvää, mutta meillä on tässä selvästi eri näkemys.

Siitä olemme yhtä mieltä, että koulutukseen pitäisi panostaa, mutta kuitenkin siihenkään ei ole panostettu nyt.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Puhujalistaan.

**18.42 Eero Suutari kok:** Arvoisa herra puhemies! Mielestäni on erikoista, että oppositio tekee välikysymystä asioista, joista ei ole vielä edes hallituksen esityksiä olemassa. Välikysymys perustuukin ainoastaan julkiseen keskusteluun eikä niinkään konkreettisiin esityksiin. Itse mielelläni keskustelisin asioista vasta sitten, kun tiedän tarkalleen, mistä keskustellaan.

Julkinen keskustelu on lähtenyt nuorten työolojen osalta täysin väärille urille. Nuorten, alle 30-vuotiaiden, työllistymismahdollisuudet puolittuvat, kun he ovat olleet työttömänä yli kolme kuukautta. Tästä seuraa välittömästi syrjäytymisriski, koska tiedämme, että työttömyyden pitkittyessä syrjäytymisen vaara on suuri. Erityisesti nuorten kohdalla syrjäytymisriski on valtava, koska he hakevat ensimmäistä työpaikkaa ja sen saamisen viivästyminen saattaa vaarantaa koko tulevan työuran kehityksen. Tämä näkyy meidän tilastoissa. Meidän on kaikin keinoin pidettävä nuoret mukana työelämässä. Määräaikaisen sopimisen mahdollistaminen siinä tilanteessa, kun alle 30-vuotias on ollut kolme kuukautta työttömänä, helpottaa nuoren pitämistä työmarkkinoilla. Määräaikaisen sopimuksen tekoa ei pidä sallia varauksetta vaan ainoastaan silloin, kun siihen on selvät työmarkkinapoliittiset syyt ja perusteet. Näinhän meillä on joka paikassa.

Arvoisa puhemies! Aktiivimalli, jota myös on tänä iltana kosketeltu, koskettaa niin nuoria kuin vanhempia työmarkkinatukea saavia henkilöitä. Erityisesti nuorten kohdalla on äärimmäisen tärkeää, että heidät saadaan pysymään aktiivisina työnhaussa ja sitten työllistymään nopeasti. Aktiivimallin asettamat velvoitteet eivät ole mitenkään poikkeuksellisia verrattuna muihin maihin, esimerkiksi Pohjoismaissa. Muissa Pohjoismaissa ja Saksassa vastaavat velvoitteet ovat huomattavasti tiukemmat. Tanskassa ansiopäivärahaa saavan on työskenneltävä 148 tuntia neljän kuukauden aikana, kun työttömyyttä kestää yli kuusi kuukautta. Nyt tehdyt uudistukset muuttavat järjestelmäämme löyhän maltillisesti pohjoismaiseen suuntaan.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä yksilöllisen irtisanomisen kriteereistä. Minulla oli tuossa kädessäni paperi korkeimman oikeuden ratkaisusta eräästä irtisanomistapauksesta, jossa työnantaja oli irtisanonut vientipäällikön työsopimuksen yrityksen tärkeimpien jälleenmyyjien ilmoitettua, etteivät he jatka yhteistyötä yrityksen kanssa, jos vientipäällikkö jatkaa tehtävässään. Korkein oikeus päätti — varmaan lakien mukaan — ettei työnantaja ollut näyttänyt, ettei irtisanominen olisi ollut vältettävissä sijoittamalla työntekijä muuhun työhön. Mielestäni on uskomatonta, että meillä on sellainen laki, että yritys ei voi irtisanoa

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

henkilöä, jos henkilön hoitamat tehtävät loppuvat yrityksessä ja henkilö on korkeassa asemassa siinä.

Kehysriihessä on sovittu yksilöllisen irtisanomisen perusteiden helpottamisesta 20 henkeä tai sen alle työllistävissä yrityksissä, ja se tähtää vain ja ainoastaan ihmisen työllistämiseen. Tällä hetkellä pienet yritykset eivät uskalla palkata työntekijöitä, koska yksilöperusteinen irtisanominen on lähes mahdotonta. Virherekrytointien sattuessa se tulee pienelle yritykselle kalliiksi. Suomessa yksilöllinen irtisanomissuoja on paljon korkeampi kuin verrokimaissamme — en puhu tässä taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehtävistä joukkoirtisanomisista. Tällä uudistuksella ainoastaan kohtuullistettaisiin lainsäädäntöä ja saataisiin lainsäädäntömme lähemmäs muiden Pohjoismaiden vastaavia lainsäädäntöjä. Riittää, jos laissa asiallisen ja painavan syyn tilalle tulisi esimerkiksi asiallinen ja hyväksyttävä syy. Ruotsissa siellä lukee objektiivinen eli hyväksyttävä. Tanskassa ei saa olla syrjivää, muuten voi sanoa irti.

Arvoisa puhemies! Hallituksen jo tekemät ja vasta suunniteltavat toimenpiteet uudistavat suomalaista työelämää lähemmäs pohjoismaista tasoa. On tärkeää pitää erityisesti nuoret mukana työelämässä ja estää syrjäytymistä.

**18.47 Tarja Filatov sd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Suutari viittasi pohjoismaiseen työvoimapolitiikkaan. On helppo olla hänen kanssaan samaa mieltä siitä, että aktiivisuus on tärkeä asia ja siinä yhteiskunnan pitää olla aktiivinen. Se, mikä aktiivimallin erottaa muiden Pohjoismaiden malleista, on se, että siinä työttömälle ei tarjota noita aktiivitoimenpiteitä. Ja tässä on sen kritiikin paikka, jota me olemme esittäneet aktiivimallia kohtaan, emme sitä kohtaan, että velvoitetaan tekemään työtä, emme sitä kohtaan, että velvoitetaan osallistumaan aktiivitoimiin, vaan sitä kohtaan, että ihminen jätetään yksin etsimään tuota omaa aktiivisuuttansa eikä häntä siinä auteta.

On myös helppo olla samaa mieltä siitä, että nuorten ensimmäisen työpaikan saantiin pitää panostaa. Mutta tämä määräaikaisuus on siinä mielessä viheliäinen keino, että se tuppaa jäämään monen kohdalla pysyväksi. Kun 19:ssä maassa Euroopassa tutkittiin kymmenen vuoden ajan määräaikaistuksen helpottamista, niin se tutkimus osoitti itse asiassa, että erityisesti nuorten miesten työllisyysriski kasvoi tämän uudistuksen jälkeen. Se on minun mielestäni asia, joka kannattaisi perata oikein kunnolla ennen kuin tällaisia esityksiä tänne saliin tulee.

Mitä tulee siihen, tehdäänkö välikysymys asiasta, joka ei vielä täällä eduskuntasalissa ole, niin silloin kun asiat ovat eduskuntasalissa, meillä on mahdollisuus lain käsittelyn yhteydessä käsitellä niitä, mutta nyt tietenkin tavoite on se, että tällaisia esityksiä ei koskaan tähän saliin tulisikaan, koska me katsomme, että ne ovat syrjiviä EU-direktiivien näkökulmasta.

Edustaja Kulmala viittasi täällä tutkimuksiin, jotka puoltavat irtisanomissuojan heikentämisen työllisyysvaikutuksia. Hän mainitsi esimerkkinä Intian. Jätän sikseen sen kommentoinnin, koska tuskin me itse asiassa haemme mallia sikäläisistä hikipajoista. En usko, että edes siniset hakevat sieltä mallia, koska tuo työmarkkina on hyvin toisenlainen.

Toinen esimerkki oli Espanja, jossa irtisanomissuojan heikennys on kiistatta tuottanut työllisyysshyötyä. Mutta siellä oli hyvin, hyvin, hyvin jäykät työmarkkinat ennen kuin tuota irtisanomissuojaa höllennettiin. Ja siellä itse asiassa määräaikaistekin työsuhteet ovat monelta osin paljon tiukemmin säädeltyjä kuin Suomessa pysyvät työsuhteet: niissä on irtisanomisajan korvausta ja muuta, mitä meillä Suomessa ei ole. Mutta Espanjan kääntö-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

puoli oli se, että sinne syntyi hyvin voimakkaat pätkätyömarkkinat. Itse asiassa monet talouslaitokset ja tutkimuslaitokset pitivät siellä suurena ongelmana sitä, että määräaikaista työsuhteita on liikaa. Ja se ongelma tulee siitä, että ihmiset eivät sitoudu noihin työsuhteisiin ja siellä ei tuottavuus ole kehittynyt sillä tavalla kuin olisi haluttu. Siitä näkökulmasta se määräaikaisuus, vaikka se on tuonut kyllä työllisyshyötyä, ei ole tuonut siellä sellaista kokonaisuhyötyä, jota siellä on haettu.

Jos mietitään irtisanomisen helpottamista henkilökohtaisilla perusteilla alle 20 hengen yrityksissä... — Sanon muutaman sanan vielä pöntöstä. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

...niin ymmärrän sen siitä näkökulmasta, että monessa yrityksessä on riski palkata työntekijöitä. Meillä on monessa työläinsäädännön kohdassa erityinen kriteeri sen mukaan, onko tuossa yrityksessä alle 20 henkilöä töissä vai onko siellä enemmän. Yleensä näissä tilanteissa on kyse siitä, että tehdään jonkintyyppistä suunnitelmaa, tai on kyse jonkinlaisesta menettelystä. Pienessä yrityksessä monet asiat sujuvat sukkelammin, niitä ei tarvitse tehdä ikään kuin niin tarkan kaavan mukaan kuin ehkä isommissa yrityksissä. Mutta silloin, kun tullaan irtisanomissuojaan, joka olisi erilainen erikokoisissa yrityksissä, ja varsinkin näihin henkilökohtaisiin perusteisiin, ollaan jälleen kerran siellä vedenjakajalla, että ihmisiä kohdellaan eri tavalla: työntekijää, joka on pienemmässä yrityksessä, ja työntekijää, joka on suuremmassa yrityksessä, kohdellaan eri tavalla.

Itse asiassa OECD:n tekemän tutkimuksen mukaan esimerkiksi Ruotsissa ja Saksassa, silloin kun on kyse henkilökohtaisista irtisanomisperusteista, on vaikeampi irtisanoa työntekijöitä kuin Suomessa. En tiedä, onko näin, en ole niin tarkkaan näitä lakeja käynyt läpi, mutta tämä on OECD:n tutkimus, ja minulla on taipumus luottaa OECD:n vertailuihin.

Jos ajatellaan sitä, että työntekijän irtisanomisen kriteerit ovat yrityksen koosta kiinni, niin tässä on riski myös sille, että yritykselle kynnys kasvaa nousee korkeammaksi kuin jos tällaista keinotekoista kynnystä ei ole olemassa. Toisaalta saattaa olla seurauksena myös se, että yritykset pilkkoutuvat pienemmiksi, koska silloin ikään kuin päästään irti työntekijästä helpommin — jos tämä on niin merkittävä asia. Jos siellä taas ei ole merkitystä, niin silloin en usko, että siellä on kovin paljon merkitystä sitten tästä työllisyydenkään näkökulmasta.

SDP on esittänyt pienten ja keski suurten yritysten palkkaamisen tueksi erilaisia välineitä, ja yksi niistä on ollut työllistämisseteli, joka olisi meidän nykyistä palkkatukeamme hyvin paljon joustavampi ja hyvin paljon byrokratiavapaampi. Se perustuisi enemmän luottamukseen ja siihen, että tietyt kriteerit täyttävä työtön saisi mukanaan tuon työllistämissetelin yritykseen, ja jos yritys käyttää sitä väärin, niin sen jälkeen siitä seuraisi sanktio — ei niin päin, niin kuin nyt toimitaan, että tarkastetaan moneen kertaan asioita, ja usein myös sen palkkatuen saaminen viipyy sitä kautta ja koetaan, että se on byrokraattinen. Lisäksi olemme esittäneet ensimmäisen työntekijän palkkaamista helpottavaa 20 000 euron veroporkkanaa sekä arvonalisäveron alarajan nostamista. Nämä olisivat fiksumpia ja tehokkaita keinoja työllistämiskynnyksen madaltamiseksi.

Mutta itse asiassa koko tämän kohtaanto-, osaamis- ja rekrytointikynnyksen madaltamisen näkökulmasta oleellista on osaaminen. Vaikka meillä olisi minkälaiset välineet ja minkälainen villi vapaus ja viidakko täällä, niin jos työntekijä ei osaa työtänsä, ei häntä kannata rekrytoida. Sen takia oleellista on, että me puuttuisimme näihin osaamisvajeisiin, mitä meille on syntynyt, esimerkiksi lisäisimme mahdollisuutta ammatilliseen koulutukseen työttömille ja lisäksi säätäisimme oppivelvollisuuden pidemmäksi, koska sille löytyy evidenssiä.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

18.54 **Eero Suutari kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvostamani edustaja Tarja Filatov näissä asioissa maalasi kuvaa muusta kuin suomalaisesta kulttuurista. Espanja on toisessa tilanteessa kuin me täällä Suomessa. Itse uskoisin esimerkiksi sitä kirjoitusta tämän päivän Kalevassa, jossa yrittäjät, jotka olivat pieniä yrityksiä 70-prosenttisesti, sanovat, että tällä on vaikutusta nimenomaan siihen, uskaltaako rekrytoida — yrityksiä, yhden ihmisen yrityksiä, ja yli puolet oli samaa mieltä siinä asiassa.

No, te vertasitte tähän, että nyt olisi tällaista jatkuvuutta, ketjutusta näissä määräaikaissa. Tässä ei ole ollenkaan kysymys siitä. Espanjassa on sitä ketjutusta, ja siitä te puhuitte. Siitä minä halusin sanoa, että se ei kuulu tähän, koska tässä tapauksessa ei voi ketjuttaa.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Vielä vastauspuheenvuoro, edustaja Filatov, ja sitten puhujalistaan.

18.55 **Tarja Filatov sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä Espanja-keskustelu liittyi aikaisempaan puheenvuoroon, joka täällä käytettiin, ei mihinkään edustaja Suutarin käyttämään puheenvuoroon, koska edustaja Kulmala oli se, joka viittasi, että Espanjassa on tehty tätä tutkimusta ja Intiassa on tehty tutkimusta, joka osoittaa, että irtisanomisen helpottaminen lisää työllistymistä. Mutta uskon kyllä siihen, että yrittäjät ajattelevat niin, että jos olisi helpompi irtisanoa, niin rohkenisi paremmin palkata. Mutta johtaako se sitten siihen palkkaamiseen, sitä me emme tiedä. Se jää nähtäväksi.

Mutta yrittäjillä usein on kyse myös tästä: Itse muistan aikanaan, kun kysyttiin yrittäjiltä, minkälaisia työllistämistukia he halusivat, ja he halusivat sellaisia työllistämistukia, joita jo oli olemassa, mutta he eivät osanneet käyttää niitä, koska he eivät tieneet niiden olemassaolosta. Sen vuoksi ajattelen tässä irtisanomiskynnyksessäkin, että silloin, jos tiedetään paremmin, miten nykyistä lakia voi käyttää varoitusten ja muiden kautta, se irtisanominen olisi helpompaa silloin, kun siihen on perusteet. Mutta tämä on tavallaan yksi osa tätä, itse enemmän kritisoin tätä määräaikaisten työsuhteiden helpottamista. [Eero Suutari pyytää vastauspuheenvuoroa]

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Edustaja Suutari, teillä on aivan kohta oma varsinainen puheenvuoro. Jos sopii, mennään puhujalistaan eteenpäin.

18.56 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Omastakin mielestäni tämä sinisten ehdotus siitä, että lähtisimme kilpailemaan intialaisten kanssa työehtojen huonontamisessa, oli varsin kummallinen, ja en usko, että tässä salissa sille suurta kannatusta löytyy.

Edustaja Suutarin esiin tuomasta ennakkotapauksesta on vaikea sanoa, kun ei tunne sitä yksityiskohtaisemmin, mistä siinä oli kysymys eli mitä oli tapahtunut, että nämä asiakkaat olivat ilmoittaneet tälle yritykselle, että yhteistyö ei voi jatkua. Oliko kyseisellä henkilöllä kenties joitain laiminlyöntejä työssään, asiatonta käytöstä, jotain vastaavaa, josta häntä olisi kenties voitu varoittaa ja sillä tavoin mahdollistaa se henkilökohtaisiin syihin perustuva irtisanominen, sitä on vaikea sanoa. Yrityksethan pystyvät lopettamaan sopimukset täysin subjektiivisin perustein, ei niiden tarvitse perustella, miksi ne lopettavat sopimuksensa, mutta työntekijöiden irtisanomisessa on eri pelisäännöt, ja näin kuuluu ollakin. Tällä henkilöllä myöskään ilmeisesti ei ollut mitään johtajasopimusta, jossa irtisanominen olisi perustunut luottamukseen.

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

No, luottamus on kuitenkin se asia, mistä on kysymys myös tässä välikysymyksessä. Eli luottamushan on poliittinen päätös — sitä joko on tai sitä ei ole — ja tässä asiassa hallitus on viestittänyt näistä työelämän muutoksista tällaisen aikeen, ajatuksen, joka on lähtökohdaisesti mielestäni valuvikainen. Tämä on enemmänkin sellaista kasautunutta epäluottamusta hallituksen toimista työllistämisasioiden yleisesti ottaen. Ei ole luottamusta siihen, että hallitus toimisi näissä asioissa oikein ja työntekijöiden ja kansalaisten etua ajatellen.

Nyt kuitenkin täytyy ihmetellä myös osaa oppositiosta esitetyistä näkemyksistä, joita en todellakaan jaa ja joiden suhteen jopa hallituksen toiminta on mielestäni parempaa.

Ensimmäisenä tuon esille tämän perhevapaakysymyksen. Se on ikään kuin taikasana, jota hoetaan kertomatta, mitä se oikeastaan tarkoittaa. Ainakin se perhevapaauudistus, jota esitettiin hallituksen toimesta ja joka meni jäihin — eli lähinnä se, että äitien tukia leikat- taisiin isien pakottamiseksi kotiin ja tällä tavalla puututtaisiin perheiden valinnanvapau- teen ja pakotettaisiin viemään lapset toisen uskonkappaleen eli varhaiskasvatuksen piiriin — oli mielestäni huono esitys, ja oli erittäin hyvä, että se kaatuikin.

Toisessa asiassa, mitä esitettiin, tarveharkinnan poistoa EU:n ulkopuoliselta työvoimal- ta, sentään oikeisto ja vasemmisto ovat nyt löytäneet toisensa: oikeisto haluaa halpatyövoi- maa ja työehtosopimusten polkemista ulkomaalaisella työvoimalla, ja vasemmisto haluaa maahanmuuttajia mihin hintaan vain elätettäväksi.

Tällaisia katastrofihankkeita jos oltaisiin käyty toteuttamaan, minä olisin vaikka henki- lökohtaisesti lähtenyt keräämään nimiä välikysymykseen ilman mitään hallituksen esityk- siä.

**18.59 Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Työllisyyttä voidaan yrittää hoitaa monin erilai- sin tavoin. Perussuomalaiset kuitenkin katsovat, että työttömille tarjottavat kannusteet ja henkilökohtainen neuvonta ovat huomattavasti toimivampia keinoja kuin esimerkiksi ak- tiivimallilla työttömyydestä rankaiseminen ja työehtojen heikentäminen.

Tuloverotuksen asteittainen keventäminen ja erityisesti pienten yritysten kannustami- nen kasvamaan ja työllistämään ovat sellaisia tavoitteita, joihin perussuomalaisten on help- po yhtyä. Me olemme esittäneet tämänkaltaisia keinoja jo pitkään, mutta valitettavasti hal- litus ei ole tarttunut avauksiimme. Luonnollisesti myös työelämävalmiuksia parantavaa koulutusta on oltava riittävässä määrin tarjolla, sekä varsinaiseen tutkintoon johtavaa kou- lutusta että esimerkiksi alaa vaihtaville muunto-, täydennys- ja oppisopimuskoulutusta. Todettakoon tähän väliin lisäksi, että perussuomalaisten kanta tarveharkinnan säilyttämi- sen välttämättömyydestä on toivottavasti tullut tänään tässä salikeskustelussa kaikille seu- raajille ja kuulijoille täysin selväksi. Puolustamme myös työehtosopimusten yleissitovuut- ta.

Arvoisa puhemies! Parhaillaan on vireillä eri puolilla Suomea työllisyyspalveluiden kuntakokeilu, josta monelta työttömältä on tullut hyvää palautetta myös meille kansan- edustajille asti. Työttömät ovat saaneet omassa asuinkunnassaan ihmislähtöistä ja henkilö- kohtaista palvelua, jossa on huomioitu kokonaisvaltaisesti paikalliset olosuhteet. Moni työtön on työllistynyt tämän työllisyyspalvelukokeilun ansiosta, vaikka se on ollut käytös- sä vasta hieman yli puoli vuotta, ja myös moni nuori on päässyt työelämään tämän kokei- lun avulla.

Arvoisa puhemies! Yksi ongelma, joka on nyt edessä, on kuitenkin se, että kokeilu on päättymässä jo tämän vuoden lopussa näistä hyvistä tuloksista huolimatta. Ainakin työmi- nisteri Lindström näyttää ottaneen sellaisen kannan, ettei kokeilussa hyväksi havaittuja toi-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

mintatapoja tulla ottamaan yleiseen käyttöön. Herääkin kysymys siitä, miksi hallitus hylkää tämän ainakin ensimmäisen vajaan vuoden tulosten perusteella hyvin toimineen kokeilun tuloksineen ja ottaa sen sijaan käyttöön lainsäädännöllisiä keinoja, jotka asettavat esimerkiksi työttömät nuoret eriarvoiseen asemaan työmarkkinoilla. Ainakin henkilökohtaisesti olisin kannattanut sitä, että tämän hyväksi koetun työllisyyspalvelukokeilumallin tulokset olisi otettu käyttöön koko maassa.

**19.02 Ilmari Nurminen sd:** Arvoisa herra puhemies! Muutamiin asioihin haluan kommentoida.

Täällä on edustaja Suutari puhunut aktiivimallista, ja me näemme, että aktiivimalli on hyvin eriarvoistava. Kuten me tiedämme, se on leikannut lähes 100 000 työttömältä, ja aktiivimallin ongelma on se, että mikäli yrität olla aktiivinen mutta jos et pääse työllisyyttä edistäviin palveluihin tai et löydä työtä, niin siitä huolimattakin sinulta leikataan. Siinä mielessä tämä on erittäin epäoikeudenmukainen, mutta se kuitenkin tukee hallituksen pitkää keppilinjaa työllisyyspalveluissa. Siinä mielessä se ei ole yllättävä, mutta se meidän tarvitsee saada täällä vielä korjattua.

Sitten täällä on tosiaan kommentoitu näitä hallituksen kehysriihipäätöksiä, ja minä en henkilökohtaisesti ymmärrä sitä, että kun meillä on määräaikaiset työsuhteet nuorilla, niin minkä takia halutaan poistaa syy niiltä. Kyllä kaikissa työsuhteissa, kun se on määräaikainen, siihen pitää olla joku peruste. Minä en ymmärrä, millä perusteella tällainen voidaan ylipäättensä ottaa pois ja on rajattu, että se on nimenomaan 30 vuotta. Siinä mielessä pidän sitä kyllä erikoisena.

Edustaja Suutari sanoi, että meillä on huomattavasti vaikeampaa henkilöperusteinen irtisanominen kuin muualla Pohjoismaissa, ja kuten edustaja Filatovkin toi esille, niin kuitenkin OECD:n tutkimusten mukaan henkilöperusteinen irtisanominen kokonaisuutena on Suomessa helpompaa kuin esimerkiksi Ruotsissa. Näiden tutkimustietojen valossa kyseenalaistaisin tämän väitteen, että se meillä on mitenkään vaikeampaa.

Kun täällä ovat useat edustajat hakeneet näille esimerkkejä ja täällä on Intia jo mainittu, niin meillä on nyt valiokunnassa käsittelyssä työvoimapalveluiden kokonaisuudistus, ja sielläkin hallitus on lähtenyt Kanadasta hakemaan esimerkkiä. Jotenkin toivoisi, että näitä esimerkkejä haettaisiin ehkä täältä pohjoismaisesta viitekehyksestä eikä ihan toisenlaisista yhteiskuntajärjestelmistä.

Ylipäättensä minun mielestäni tämä keskustelu on ollut siinä mielessä hyvä, että täällä on oikeasti pystytty tuomaan esiin tämän hetken nuorten tilanne: Meillä on koulutuksesta, etenkin toisesta asteesta, leikattu hyvin paljon. Meillä nuorten, etenkin miesten, syrjäytyminen on erittäin korkealla tasolla. Monet nuoret haluavat löytää työpaikan ja löytää paikan elämässä ja nähdä tulevaisuuden sitä kautta, ainakin toivoisi, valoisana — mutta niitä tavoitteita ei edistetä sillä, että me vain leikkaamme, lisäämme epävarmuutta, vaan ne varmistetaan sillä, että me oikeasti tuemme heitä ja annamme heille hyvät lähtökohdat rakentaa elämää.

**19.05 Eeva-Johanna Eloranta sd:** Arvoisa puhemies! Haluan tarkastella tätä välikysymyksen aiheita syntyvyyden näkökulmasta. Viime vuonna Suomessa syntyi lapsia vähemmän kuin kertaakaan 2000-luvulla eli vain hieman yli 50 000 vauvaa, kun vielä seitsemän vuotta sitten määrä oli yli 60 000. Suomessa syntyneiden lasten määrä jatkaa laskuaan seitsemättä vuotta peräkkäin, ja ainoastaan maahanmuutto piti Suomen väkiluvun pienessä

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

kasvussa. Väestötilanteemme on siis poikkeuksellisen haastava. Suuret ikäluokat ovat eläkkeellä, ja samalla olemme joutuneet alenevan syntyvyyden kierteseen. Vaikka ongelmaa ei vielä ole, ovat vaikutukset 2050-luvulla ja siitä eteenpäin huomattavat. Jos väestökehitys ei korjaannu, syntyy useiden prosenttiyksiköiden korotuspaine pelkästään eläkemaksuihin ja hyvinvointiyhteiskuntamme tulevaisuus voi vaarantua.

On tietenkin selvää, että jokaisella on oikeus yksilöllisiin valintoihin eikä kaikkien tarvitse hankkia lapsia. On myös heitä, jotka eivät lasta pysty syystä tai toisesta saamaan. On silti huolestuttavaa, että nyt hedelmällisessä iässä olevan sukupolven lopullinen lapsiluku näyttää jäävän pienemmäksi kuin aiemmilla sukupolvilla ja kokonaan lapsettomien osuus kasvaa. Valtaosa näistä lapsettomaksi jääneistä olisi tutkimusten mukaan halunnut lapsia hankkia. Onkin välttämätöntä pohtia vakavasti niitä syitä, miksi nuoret aikuiset eivät uskalla tai halua enää hankkia lapsia, ja vakavasti miettiä, mitä asialle on tehtävissä yhteiskuntapolitiikan keinoin.

Elämäntilanteen ja tulevaisuuden, etenkin työelämän, epävarmuus ja näköalattomuus näyttävät olevan tärkeimpiä syitä sille, miksi lapsen saantia lykätään, eli juuri niitä asioita, joita tänään tämän välikysmyksen kohdalla olemme pohtimassa. Työllisyystilanne on huono, työsuhteet ovat pätkä- ja silpputöitä, eikä vakituista työpaikkaa ole onnistuttu saamaan. Koetaan, että lapsen saaminen ajaa varsinkin nuoren naisen huonoon asemaan työmarkkinoilla ja vakinaisen paikan saaminen tulisi entistä vaikeammaksi tai pätkätyösuhdetta ei vauvauutisen jälkeen enää jatkettaisi. Monet myös kokevat työn ja perhe-elämän yhdistämisen olevan vaikeaa. Työelämä on hektistä, eikä välttämättä ole turvaverkkoja, esimerkiksi lähellä asuvia omia vanhempia, joilta pyytää apua.

Taloudellinen niukkuus on yksi syistä. Suomessa jo 110 000 lasta elää tänä päivänä köyhässä perheessä. Ei ole kiva hankkia lasta tieteen tahtoon köyhiin oloihin. Vaikka yhden lapsen kanssa vielä selvitään, niin useamman lapsen perheen talouden koetaan menevän liian tiukalle. Väestöliiton perhebarometrin mukaan työttömät, vähiten koulutetut ja pienituloiset ovatkin alentaneet käsitystään sopivasta lasten määrästä.

On myös huomattavaa, että esimerkiksi 25–34-vuotiaiden miesten työllisyysaste on heikentynyt samaa tahtia syntyvyyden heikentymisen kanssa. Nuorten miesten heikompi koulutus johtaa heikompaan työllisyyteen ja sitä kautta pienituloisuuteen. Nuorten miesten pienituloisuus on kolminkertaistunut 2000-luvulla, kun taas naisten on laskenut. Tuon ikäisistä miehistä 18 prosenttia on pienituloisia, kun samanikäisistä naisista pienituloisia on 10 prosenttia. Suuri joukko syrjäytyy juuri silloin, kun perheen perustamiselle olisi otollinen aika. Samaan aikaan nuorten naisten osuus korkeakoulutetuista kasvaa ja miesten taas pienenee, joten edes pareja ei pääse opiskeluympäristössä entiseen tapaan syntymään. Kun tulevaisuudennäkymiä ei ole eikä oikean puolison löytäminenkaan ole helppoa, jää moni lapsi vain haaveeksi.

Arvoisa puhemies! Perheen perustamisen lykkäämiseen vaikuttavat myös yhteiskunnalliset syyt. Lapsiasiainvaltuutettu kiinnitti vastikään huomion siihen, että meiltä puuttuu johdonmukainen lapsipolitiikka ja sen selkiyttämiseksi tarvittaisiin lapsistrategiaa. Perhevapaamallimme on joustamaton eikä ota huomioon perheiden erilaisia tilanteita, mutta uudistusta ei silti ole saatu liikkeelle tälläkään hallituskaudella. Tällä hallituskaudella varhaiskasvatusoikeutta on rajattu ja päiväkotien ryhmäkokoja kasvatettu. Lapsilisän taso heikkenee pikkuhiljaa, kun sen indeksidonnaisuus poistettiin. Samoin verotuksen lapsivähennys poistettiin tämän hallituksen toimesta. Vastikään hallitus esitti, että alle 30-vuotiaat eli parhaassa perheenperustamisiässä olevat voitaisiin palkata määräaikaikaisiksi kol-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

men kuukauden työttömyyden jälkeen. Tällainen päätöksenteko tuo perheen perustamisesta haaveileville epävarmuutta tulevaisuudesta ja viestii, että perheisiin ei panosteta.

Lapset ja heidän hyvinvointinsa ovat panostus tulevaisuuteen. Nyt on korkea aika nostaa vauvat, lapset ja perheet politiikan keskiöön ja antaa selvä viesti siitä, että lasten ja perheiden hyvinvointia ja pärjäämistä halutaan tukea johdonmukaisen perhepolitiikan ja koko yhteiskuntapolitiikan keinoin alkaen koulutus- ja työllisyyspolitiikasta jatkuen aina perhevapaajärjestelmän uudistamiseen asti. Irtisanomissuojan heikentämisen ja nuorten määräaikaisten työsopimusten lisäämisen sijaan tarvitsemme todellisia uudistuksia, jotka auttavat nuoria ja lapsiperheitä.

**19.10 Eero Suutari kok:** Arvoisa puhemies! Täällä puhuttiin aktiivimallista ja 100 000:sta siinä tuloja menettäneistä. Tarkempi luku tietysti on kaikkien tiedossa, 80 000, ja korjataan se nyt tässä. Sen lisäksi kyllä ollaan koko ajan, niin kuin tässä kevään riihessä päätettiin, parantamassa tätä aktiivimallia esimerkiksi sallimalla huomattavasti laajempaa koulutusta. Myös työvoimapalveluun on lisätty resursseja ja niin poispäin, eli se asia on menemässä eteenpäin.

Kun täällä puhuttiin OECD:n arviosta työsuhdeturvasta, niin siinä on 21 muuttujaa, jotka siihen vaikuttavat aina byrokratiasta lähtien, ja kun me puhumme tästä pelkästä meidän irtisanomisperusteesta, niin se on vain yksi muuttuja siinä asiassa, ja siinä ollaan tasassa. Jos meillä olisi samanlainen irtisanomisperuste kuin Ruotsissa, jossa se on hyväksyttävä peruste, sanalla ”hyväksyttävä”, niin varmaan kaikki olisivat tyytyväisiä, mutta kun se on meillä ”painava”. Me emme muuta halua kuin että se olisi samalla tasolla esimerkiksi Ruotsin kanssa, emme mitään muuta. Siinä olisi se ero.

Sitten näistä tilastoista tietysti, yleissitovuudesta haluaisin puhua, mutta oliko niin, että minuutin saa vain puhua? [Vasemmalta: Kolme!] — 3 minuuttia? No niin, sitten minä puhun yleissitovuudesta. — Täällä on tietysti puolustettu sitä aika monelta taholta, ja minä olen itse kyllä vähän sitä mieltä, oikeastaan jyrkästi sitä mieltä, että yleissitovuus on sellainen sitoumus, jossa suuret työnantajat ja työntekijäjärjestöt sopivat siitä, miten joku työ Suomessa tehdään, ja se tarkoittaa, että jäykistetään se semmoiseksi kuin tehdään. Ne yritykset, jotka haluaisivat tehdä eri tavalla sen työn, eivät saa tehdä sitä työtä eri tavalla, vaan niitten on tehtävä samalla tavalla, ja eivät ne tietenkään pärjää siinä kilpailussa lähtökohdaisesti, kun ovat pieniä yrityksiä ja eri tavalla tekijöitä. Sen takia täällä Suomessa eivät kasva yritykset. Kun isot määräävät, miten asiat tehdään, niin pienet eivät voi kasvaa, ei synny kunnollisia markkinoita.

Kyllähän just nimenomaan tämä yleissitovuus on se, joka tässä olisi kaikista merkittävien tekijä, jos se pystyttäisiin Suomessa purkamaan. Silloin olisi kaikilla yrityksillä mahdollisuus omista lähtökohdista sopia esimerkiksi paikallisesti siitä, miten joku palvelu tai joku asia tehdään, ja se olisi sitten kilpailukykyinen. Nythän ei pääse kilpailukykyiseksi samoilla ehdoilla kuin muut, kun jotkut ovat jo harjoitelleet sitä kovin paljon, isot yritykset, tekemällä asiat tietyllä tavalla. Ja sitten se tehdään vielä lain perusteella ja velvoitetaan kaikkia tekemään samalla tavalla. Ei siitä synny kunnollista markkinaa.

**19.13 Ilmari Nurminen sd:** Arvoisa puhemies! Kun edustaja Suutari sanoi, että ette halua mitään muuta kuin helpommin irtisanoa, niin minun mielestäni meidän ei pidä lähteä mihinkään huutokauppaan tässä suhteessa, että missä on löyhimmat irtisanomisen ehdot. Minun mielestäni meillä on kuitenkin ihan selvät pelisäännöt ja esimerkiksi tuotannolliset

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

ja taloudelliset syyt ovat selvä peruste. Ja sitten kuitenkin te olette pidentäneet jo nyt kuuteen kuukauteen koeaikaa, mikä on minun mielestäni kuitenkin jo aika pitkä aika selvittää, onko sitten työntekijä mahdollisesti semmoinen, jota yritys tarvitsisi.

Mutta tässä ei ole kyse pelkästään tästä, vaan laajemmasta kokonaisuudesta. Me olemme molemmat Suutarin kanssa työelämävaliokunnassa, ja hallitus on tuonut koko ajan erilaisia heikennyksiä. Ensin olivat nämä pakkolait, sitten tuli kiky-sopimus, josta esimerkiksi lomarahojen leikkaus tuli. Sen jälkeen on tuotu koko ajan erilaisia heikennyksiä, jotka ovat olleet, esimerkiksi ammattiyhdistysliikkeen mukaan, tämän kiky-sopimuksen vastaisia. Siellä on ollut nimenomaan tämä aktiivimalli, sitten koeaikoja on pidennetty, takaisinottovelvollisuutta on heikennetty, ja monia muita esityksiä, ja kaikki on perusteltu sillä, että työllisyys nyt paranisi, kun on laskusuhdanne. Mutta nyt, kun maailmantalous on kääntynyt kasvuun ja selvästi vienti vetää ja muuta, samalla mantralla sanotaan, että enemmän pitää vain heikentää, että tulisi enemmän työpaikkoja. Kyllä me näemme, että nyt kuuluu myös työntekijöille osa tästä kasvusta eikä voida mennä vain tällä heikennyslinjalla, mitä teillä vain on tarjota.

**19.15 Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tämä keskustelu on minua hämentänyt aika suuresti sen suhteen, kun tuntuu siltä, että moni työnantaja on ikään kuin jonkunasteinen ongelma tässä yhteiskunnassa. Jos yritys haluaa palkata uutta työvoimaa, tuntuu, että se on vaikea juttu sinänsä.

Pitää muistaa, että niille nuorille ihmisille, jotka tänä päivänä hakevat sitä ensimmäistä työpaikkaa, se on aivan ratkaisevan tärkeä hetki. Olen itsekin sen aikoinaan kokenut ja aloitin semmoisesta — sillä hetkellä tuntui — hyvin vähäarvoisesta työstä, mutta se johti sitten pitkäaikaiseen työsuhteeseen, ja päivääkään en ole vielä tähän päivään mennessä työttömänä ollut. Mutta mistä sen tietää.

Mutta joka tapauksessa tässä se iso asia pitää huomata nyt, että näiden ihmisten suhteen, jotka ovat tällä hetkellä vailla töitä, Suomen pitää toimia omassa politiikassaan ja tämän talon välityksellä niin, että ihmiset saavat aidosti töitä ja alkavat vähitellen kerryttää itselleen sitä eläketurvaa. Jokainen tietää tänä päivänä sen, että se vanhuuden aikainen turva on siinä, että on hyvä työeläke, ja se työeläke hankitaan vain ja ainoastaan työtä tekemällä. Muuta keinoa siihen ei ole. Että pikkasen ihmettelen näitä puheenvuoroja tässä talossa siitä, että tuntuu niin vaikealta sen työpaikan kynnyksen madaltaminen.

Se on selvä asia, että pienet yritykset tänä päivänä haluavat palkata työvoimaa eri puolilla Suomea, ja kuten edustaja Suutari omassa puheenvuorossaan aivan oikein sanoi, ne yritykset haluavat aidosti, että paikallista sopimista lisätään, sopimista siitä, miten hommat hoidetaan: syntyykö työaikajoustoja, syntyykö työaikapankkia, syntyykö joitain muita innovatiivisia keinoja. Erilaisilla pienillä yrityksillä on selviä ruuhkakausia työssään ja on sitten kausia, joihin on vähemmän työtä. Näiden järkevän yhdistämisen pitää olla mahdollista.

Jos me haluamme tuolla maailmanmarkkinoilla tuotteita myydä ja pärjätä ja maksaa veromme ja pitää huolta siitä, että heikommista tässä yhteiskunnassa pidetään huolta ja maksetaan velat pois, kyllä meidän pitää asenne muuttaa niin, että joustoja pitää pikkuhiljaa ruveta syntymään — järkevällä tavalla.

**19.17 Eero Suutari kok:** Arvoisa puhemies! Todellakin olemme edustaja Nurmisen kanssa samassa valiokunnassa. Hän varmaan muistaa, kun käsiteltiin asioita, miten me sai-

## Punkt i protokollet PR 47/2018 rd

simme työllisyysastetta parannettua. Sehän on meidän ykkösasiamme, koska jos me emme saa työllisyysastetta parannettua samalle tasolle tai lähelle samaa tasoa kuin muualla Pohjoismaissa, ensin siihen 75 prosenttiin ensi kaudella ja sitten lähemmäksi 80:tä prosenttia, missä Ruotsi on jo kohta, niin emme voi sitten antaa samoja palveluja kansalaisille. Varsinkin kun meillä ikääntyminen tuo lisää palveluvelvoitteita, meidän on pakko velkaantumisen lopettamisen lisäksi lisätä palvelutarjontaan euroja, ja sen takia verotuloja pitäisi saada. Sen takia työllisyysastetta pitäisi nostaa, koska niin kuin siellä meillä valiokunnassa eräs ammattiyhdistysliikkeen edustaja sanoi, meillä ei ole käytännössä Suomessa mitään muuta työkalua kuin nostaa työllisyysastetta. Sitä taustaa vasten hallitus tekee näitä, ja se tekee just sillä tavalla, että laittaisi samalle viivalle kaikki nämä, mitä on meillä kilpailijamaissa, muualla Pohjoismaissa ja esimerkiksi Saksassa ja OECD-maissa. Me emme haluaisi mitään muuta kuin tasavertaiset kilpailuolosuhteet, joissa voi suomalainen yritys viedä ja kasvaa. Sehän on se kysymys.

Sitten edustaja Nurminen puhui tästä, että tuotannolliset ja taloudelliset syyt ovat helppo syy irtisanoa. Se on peruste tällaiselle joukkoirtisanomiselle. Se vaatii sitä, että yritys on henkitoreissaan. Mutta jos on semmoinen tapaus, jossa on yrityksessä työntekijä, joka oikeastaan haittaa siinä työpaikassa, josta ei ole hyötyä vaan joka on nimenomaan haitta, haittaa kaikkia muita työntekijöitä ja sellaisia, niin Suomessa ei kerta kaikkiaan pysty sanomaan sitä irti, jos ei ole sinulla isoa rahapussia takana. Ainakin tunnen itse 37 vuoden yrittäjätaustalla, että siellä puhutaan nimenomaan tästä, että jos joudut sellaiseen nalkkiin, että on päästävä jostakin eroon, niin sinulla pitää vain olla paljon rahaa. Tästä siinä on kysymys.

**19.19 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Vielä lyhyesti tuosta, kun edustaja Suutari toi sen kyseisen ennakkotapauksen nähtäväksi ja lueskelin sen nopeasti läpi, että siinä oli pääpiirteissään kysymys juurikin siitä, että se asiakkaan tahtotila siitä, että ne sopimukset irtisanotaan, oli ilmaistu hyvinkin ylimalkaisesti ja siinä ei oltu yksilöity niitä syitä, miksi tämä työntekijä ei olisi kyennyt sitä tehtävää hoitamaan. Työntekijälle ei ollut annettu varoitusta, ja tämän seurauksena oikeus oli tulkinnut tätä asiaa työntekijän eduksi. Lähinnä se, miksi asia muuttui korkeimmassa oikeudessa hovioikeuden kannasta erilaiseksi, oli se, että siellä tulkittiin eri tavalla sitä velvollisuutta uudelleen sijoittaa työntekijä eri tehtäviin kuin missä hän oli aiemmin toiminut ja katsottiin, että työnantajalla olisi ollut siihen erilaiset mahdollisuudet kuin hovioikeuden mielestä olisi ollut.

Riksdagen avslutade debatten och avbröt behandlingen av ärendet.